

Zaradi ustave kršiti ustavo?

Teden ima sedem dni, toliko naj bi bilo tudi dogodkov, ki se jih nekoliko komentatorsko loteva naša nova rubrika...

movolja, politično nasilje posameznikov in skupin, metode, ki izpodkopavajo temelje samoupravnih socialistične demokracije in nas lahko pripeljejo do stanja brez svobode in ustahovanosti prebivalstva...

minjajo odnose v jugoslovanski federaciji. S tem pa člani predsedstva slovenske frontne organizacije nikakor niso izključili možnosti za nadaljnje usklajevanje in dogovarjanje...

Z ljubeznijo skozi surovi čas

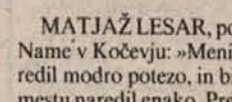
Bogdan Osolnik piše knjigo s tem naslovom - Simpozij o zboru?

KOČEVJE — Bogdan Osolnik, delovni predsednik na zasedanju Zbora odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1943 v Kočevju, je minul ponedeljek, 10. oktobra, obiskal Kočevje...

Naša anketa

Kam peljejo odstopi?

Potem ko je Franc Šetinc nepreklicno odstopil s položaja člana predsedstva CK ZKJ, je sprožil plaz razglabljanj o vzrokih svoje poteze. Nekateri komentatorji so se zatekali k mnenjem, da je Šetinc z odstopom želel izsiliti svojo resnico o Kosovu in jo postaviti kot edino možno...

MATJAZ LESAR, pomočnik direktorja Name v Kočevju: »Menim, da je Šetinc naredil modro potezo, in bi sam na njegovem mestu naredil enako. Prepričan sem, da se s spodbujanjem krize ne morejo reševati zadeve...«

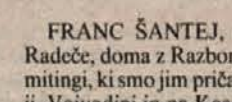
ANTON KLOBČAVER, učitelj iz Novega mesta: »Odstop v tem trenutku pomeni enako, kot če kapitan prvi zapusti potapljačjo se barko. Za Šetinc mislim, da je imel resne probleme in ni vzdrljal. Ko zavlada množica, je konec politike...«

JANEZ KRAJNC, vodja del na generatorju JE Krško: »Odstopi na pritisk ulice prav gotovo niso rešitev, čeprav po drugi strani razumem, da je Šetinc prekipevol, ker preprosto ni več mogel delati v takih razmerah...«

BRUNO POTOKAR, direktor Kovinoplasta Jesenice na Dolenjskem: »V vsaki demokraciji družbi je odstop politika ali gospodarstvenika normalen pojav. Če se gremo tako družbo, se moramo sprijazniti s tem...«

FRANC ŠANTEJ, inštruktor v VPD Radeče, doma z Razborja: »Tako kot razni mitingi, ki smo jim priča zadnje čase v Srbiji, Vojvodini in na Kosovu, tudi razni, več kot očitno izsiljeni, odstopi najodgovornjših ljudi ne morejo rešiti ničesar...«

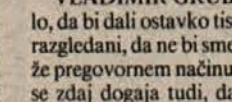
IGOR SLAK, predsednik kluba samoupravljalcev občine Trebnje: »Pri zadnjih odstopih, začeni pri Šetincu, se mi zdi, da niso odstopili pravi ljudje, ki bi to morali storiti glede na svojo moralno in politično odgovornost...«

ANTON ŠTEFANIČ, Črnomelj: »Prišel je čas, ko bodo postali odstopi normalna sestavina kadrovske politike. Mislim pa, da se moramo bati, da bodo nezdrave razmere povečale negativno kadrovsko selekcijo...«

MILENA STAREŠINIČ, učiteljica s Suhorja pri Metliki: »Če človek ne more nič več narediti, če vidi, da so vsa njegova poštena prizadevanja zaman, ko spozna, da je pred njim zdaj, lahko naredi samo to, kar je naredil Šetinc — odstopi. Žalostno je, da se pri nas svet narobe vrta in morajo odstopiti poštini in moralni ljudje...«

VLADIMIR GRUBAČ, inženir strojništva v Riko Ribnica: »Prav bi bilo, da bi dali ostavko tisti, ki delajo zmošnjavo. Danes bi morali biti že toliko razgledani, da ne bi smeli dati prav tistim, ki delajo po preizkušnem starem, že pregovornem načinu...«

Vse težje s presežki delavcev

3 seje medobčinskega sveta ZK Ljubljana-okolica — Spet pohvala za ribniško občino — Nacionalni programi, ker svobodna menjava ne deluje

LJUBLJANA — O gospodarjenju, zaposlovanju in položaju družbenih dejavnosti so med ostalimi razpravljali na zadnji seji medobčinskega sveta ZK Ljubljana-okolica, ki je bila 4. oktobra.

Neugodna gospodarska gibanja se nadaljujejo. Gospodarstvu je še leta 1984 ostalo 52 odstotkov ustvarjenega lohodka, lani le še 40 odstotkov, letos pa se delež še nadalje zmanjšuje...

Statistični podatki pa so med drugim pokazali, da je med najuspešnejšimi občinami tudi ribniška, med najneuspešnejšimi pa kočevska. Podobno velja tudi pri zaposlovanju, kjer se je število zaposlenih zvišalo le v občini Ribnica...

gotovosti in za razkrojnevalne tokove v družbi so namreč odgovorni ljudje s svojimi političnimi cilji in s vojnim bojem za oblast. K temu boju pa veliko prispevajo tudi odgovorni politiki in državni voditelji z nepremišljenimi izjavami...

Ko kriči ulica »Švigajo strele, nabite z nevarnostjo državljanske vojne«

LJUBLJANA — Vsaka republika je toliko varna, kolikor je varna celotna Jugoslavija. Ekonomska kriza nas je pripeljala tako daleč, da je vse več ljudi na robu pomanjkanja, še huje pa, da izginja zaupanje v vodstva. Zato tudi ni čudno, da ljudje svojega nezadovoljstva ne izražajo več v okviru sistemskih ustanov, temveč odhajajo na ulice...

občini), v večini občin pa jih je preveč. Pohvale je bila deležna spet ribniška občina, ki je v preteklih letih veliko štipendirala in zaposlovala, rezultati tega pa so vidni posebno zadnjih nekaj let.

»Na nedavnem obisku sekretarjev občinskih komitejev ZK v ribniškem Riku ni direktor tega podjetja, ki ni komunist, niti enkrat potožil čez sistem in predpise. Imamo pa mnogo delovnih organizacij, kjer direktorji valijo krivdo za težave v kolektivu na sistem in sploh na vse izven kolektiva...«

Ko so razpravljali o družbenih dejavnostih, so poleg že znanih težav in slabosti ugotovili, da svobodna menjava dela ne deluje, kot je bilo zamišljeno. Po občinah se vedno bolj ogrevajo, da bi del programov nekaterih dejavnosti (predvsem za šolstvo in zdravstvo) razreševali na republiški ravni...

KRVODAJALSKE AKCIJE

LJUBLJANA — Rdeči križ Slovenije bo organiziral v tem in prihodnjem mesecu več krvodajalskih akcij, med drugimi 18. in 19. oktobra v Trebnjem, 20. in 21. v Ševnici, 24. v Žužemberku ter 25. in 26. oktobra v Brežicah...

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Table with columns: država, valuta, tečaj, za devize, efektno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice, nakupni, srednji, prodajni

Kmetijstvo

PO POMOČ NA REPUBLIKO

ČRNOMELJ — Za odpravo posledic letošnje suše, ki je trajala v črnomeljki občini kar 82 dni, je tukajšnji komite za družbeni razvoj poprosil za pomoč republiški solidarnostni sklad za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Občina namreč ni sposobna sama popraviti nastalo škodo.

BREŽICE: BO PREMALO KROMPIRJA?

BREŽICE — Letos je krompirjeva letina zaradi suše zelo slaba, a ne le po količini, ampak tudi po kakovosti. Krompir je krastav, zato si ljudje ne upajo delati zaloga. Zgodi se, da je četrtina gomoljev neuporabnih za kuho. Agraria je doslej odkupila 60 ton krompirja in ga kooperantom plača po 1000 din kilogram. Približno 30 ton ga je oddala Slovenija-sadiju, za maloprodajo v občini pa bi ga potrebovala še 100 ton, vendar ta hip ne ve, če ga bo lahko toliko odkupila. Pridelovalci nimajo veliko presežkov, nekateri pa verjetno raje čakajo na višjo pomladansko ceno.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodajali solato po 2.000 din za kilogram, radič po 2.000 do 2.500, zelje po 800, korenček in papriko po 1.600, česen po 6.000 do 8.000, paradižnik po 2.500, stročji fižol po 4.000, fižol v zrnju po 7.000 in čebulo po 1.400 din za kilogram. Kilogram jabolka je stal 1.200 in 1.400 din in grozdja 3.000 din. Orehova jedra so veljala 3.000 din, kroglice 3.000 in gobe 15.000 din po kilogram, medtem ko so merico lišički cenili 2.000 din. Kilogram skute je bil 6.000 din in lonček smetane 3.500 din. Jajca so veljala 550 din po primerku. Ocvirke so prodajali po 3.000 din za kilogram. Sadike mačeh so veljale 1.000, cvetlični šopek pa 2.000 din. Med drugim so imeli še kislo repo po 500 din za kilogram.

Sejmišča

BREŽICE — V soboto so imeli napredaj 70 do 3 mesece starih praščev v 26 starejših. Prvih so prodali 30, in sicer po 4.500 din kilogram žive teže, drugih pa 12, in to po 4.000 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Tapioka na jedilniku

Naključno, a hkrati kot naročeno je avgusta v času najhujše suše pristala v koprski luki tovorna ladja s skoraj 8.000 tonami tajske tapioke, živalske krme, ki je naši rejci ne poznajo. Da bi ublažili pomanjkanje krmil, je namerava Slovenija uvoziti še 30.000 ton, zato si je treba ogledati, kakšna sploh je ta novost na živalskem jedilniku. Tapioka je tropska rastlina, ki zraste 2 do 3 m visoko in je v celoti uporabna za živalsko krmo. Poznana je pod več različnimi imeni, na Tajskem ji pravijo tapioka, v Braziliji, kjer je pridelava največ, mandioka, v Južni Ameriki yuca, v angleško govorečih deželah pa kasava. Vaznejša od imena je njena uporabna vrednost, predvsem gomoljev, ki, predelani v moko, rezance ali pelete, prihajajo na svetovni trg kot kakovostna živalska krma. Tapioka je uporabna tudi za prehrano ljudi. Po podatkih FAO je na svetu pridelava 100 milijonov ton, največji svetovni uvoznik so zahodnoevropske dežele, ki je kupijo na leto 6 milijonov ton.

• Tapioka je po svojih krmnih lastnostih še najbolj podobna koruzi, saj ji je energetsko enakovredna, vendar je še bolj enostransko krmilo od nje. Ima mnogo manj beljakovin in surovih maščob, zato pa nekaj več surovih vlaknin. To pomembno dejstvo je potrebno upoštevati pri sestavljanju krmnih mešanic, pa tudi pri vzporejanju stroškov krmiljenja s koruzo ali manioko. Pri uvozu manioke iz tropskih dežel je treba biti zelo previden glede zdravstvene oprečnosti, saj je čisto okužena s salmonelami in mikotoksini. Tajska tapioka, ki jo mi uvažano, je zaradi sodobne predelave običajno brez teh neželenih »dodatkov«.

Uporabnost tapioke so pri nas preizkusili v Agroemoninim razvojnem centru za prehrano. Tam se je zlasti potrdila njena energetska vrednost, zato lahko pričakujemo, da bo tapioka popestrila krmne brobre, prej primarno dopolnjena z drugimi krmili, predvsem beljakovinskimi. Seveda se pridelovalcem koruze ni treba bati, da bi teh nekaj deset tisoč ton tapioke izrinile našo najpomembnejšo krmno rastlino, saj je dodatek tapioke komaj kaj več kot kaplja v morje.

Inž. M. L.

Kočevsko kmetijstvo oživlja

Vlaganja v zasebno in družbeno kmetijstvo znašajo letos 4 milijarde — Denar prispevajo tudi tisti, ki so zainteresirani za hrano iz Kočevske

KOČEVJE — Kočevska je bila med vojno skoraj vsa izseljena. V nič je šla vsa kulturna dediščina. Po vojni se je zarastlo kar 30.000 ha kmetijskih zemljišč. Gozd zajema že 83 odstotkov površine občine, v njej pa je kar 68 odstotkov ozemlja na območjih, ki so opredeljena za manj razvita, saj nimajo elektrike, vode, telefona, dostop pa je po makadamskih cestah.

Zaradi vsega tega je izdelan program oživitve kmetijstva na Kočevskem v obdobju od leta 1986 do 1996. »Za iz-

delavo programa o prenovi kmetijstva je bilo ogromno ovir, predvsem ideoloških, saj je bilo v Kočevju pregrešno že razmišljati o tem, da bi del družbene zemlje namenili za organiziranje zasebnih družinskih kmetij,« pravi Janez Žlindra, direktor kmetijskega gospodarstva Kočevje. Vendar se je ta zamisel le uveljavila. Tako je že organiziranih 16 družinskih kmetij, v naslednjem letu jih bodo še 6, nato pa do leta 1996 še novih 36. Tako bo vse obrobje občine poseljeno z novimi družinskimi kmetijami, ki bodo imele po 20 do 100 ha arondiranih kmetijskih površin ali pa družbene zemlje, na njih pa bodo redili od 25 do 100 glav govedi ali pa od 200 do 500 glav ovac.

• Za oživitev družbenega in zasebnega kmetijstva je bilo letos vloženih 4 milijarde dinarjev. V družbenem sektorju so obnovili farmo v Cvčlerjkih, zgradili betonske koritaste silose na Oneku in v Livoldu, prenovili Mešalnico krmil, zgradili senik na sončno energijo na Mlaki, posodabljajo pa tudi Mesarijo ter pripravljajo gradnjo čistilne naprave pri farmi bekonov v Klinji vasi. Letos so veliko vložili še v 11 družinskih kmetij. Na takih kmetijah, ki jih je v občini skupaj 16, je že ali bo do konca leta urejenih 506 stajišč za mlado živino (prireja 110.000 kg mesa), 103 stajišča za krave (prerazrednja 400.000 l mleka) in 1.000 stajišč za ovce (prirast 60.000 jagnjet).

»Poudariti pa moram, da se na teh kmetijah kaže potreba po zasebni lastnini. Gospodarsko poslojpe in stanovanjska hiša morata biti na kmetovski zemlji. Tudi pogodba o sodelovanju mora biti sklenjena za daljše obdobje, najmanj za 30 let. Obveznost družinske kmetije pa mora biti, da se kmetije ne sme deliti, da se ne sme spreminjati namembnost površin in da mora biti doosežna določena intenzivnost. Seveda kmetija ne sme biti brez gozda, saj je bil

Kuncem grozi nova huda bolezen

Izvirna iz Kitajske, objavila pa se je na Češko-slovaškem

Rejce kuncjev, kot poroča revija Moj mali svet, močno presenetila novica, da bosta letošnja oktobrska razstava malih živali in kongres v Budimpešti minila brez dolgouhcev. Kot vzrok je navedena neznanja kuncja bolezen, ki se je pojavila na Češko-slovaškem, izhaja pa iz Kitajske, kjer so jo ugotovili že pred desetimi leti.

Neznano kuncjo bolezen, ki je znanost še ni natančneje preučila, povzroča virus. Inkubacijska doba je zelo kratka. Obolela žival začne težko dihati in krvaveti iz nosu, ko se pojavijo ti znaki, pa ji je namenjeno samo še nekaj ur življenja. Pogin je 70 do 100-odstoten. Pri poginulih živalih so ugotovili pljučnico, na notranjih organih pa lise in pike. Cepiva za to bolezen zaenkrat še ni, zato se proti njej borijo le tako, da prepovedo vsako prenašanje živali iz okuženega območja. Odtod tudi odsotnost kuncjev na sicer imenitni budimpeštanski prireditvi.

Gojitelji kuncjev že tako trepetajo pred različnimi kužnimi boleznimi, zlasti pred miksomatozo, ki je vse bolj razširjena tudi v naših krajih. Nova nevarnost se je pojavila prav v času, ko se povečuje zanimanje za rejo in ko se po svetu kuncje meso zaradi svojih odlik vse bolj uveljavlja v prehrani.

gozd vedno dopolnili dohodek vsake kmetije,« poudarja Janez Žlindra in dodaja, da se bo hkrati zmanjšala družbena kmetijska proizvodnja, ki pa jo je treba zato posodobiti. Družbeno prirejo mleka bodo ohranili le na štirih farmah s 1.250 kravami, farmi praščev s 30.000 bekoni pa še mešalnico krmil, Mesarijo in Veterino.

J. PRIMC

HRANA NI PREDRAGA, LE PLAČE SO PREMAJHNE

»V odnosu do kmetijstva je javnost prekritična. Po kmetijstvu kar naprej padajo kritike, namesto da bi priznali, da smo v najkriticnejših časih le dosegli pomembne uspehe. Poglejte Prekmurje: v zadnjih desetih letih smo za 100 odst. povečali pridelavo mleka in prirejo mesa, uvedli smo pridelovanje novih poljščin, in čeprav nam je država skušala na vse načine zdesetkati osnovno čredo živine, smo številno živino obdržali. Vedei moramo še nekaj: v Jugoslaviji nikoli ne bomo zmogli pridelati toliko hrane, kot je potrebujemo, vsaj po ekonomski ceni! Zavedati se moramo tudi, da hrana v svetu ni nikjer poceni; pri nas še ni predraga, le plače so premajhne.

Gustav Grof, glavni direktor ABC Pomurka, v razgovoru za Delavsko enotnost

Kazen za črni zakol živine: kilogram mesa

Zato je črni zakolov v Beli krajini vse več

ČRNOMELJ — V Beli krajini je vedno več črni zakolov volov in krav. Koliko jih je, pravzaprav ne ve nihče natančno, še najmanj pa veterinarski inšpektor, ki bi moral biti s tem najbolj seznanjen. Žal ta inšpektor nima na terenu nikakršne podpore, nima nikogar, ki bi mu pomagal pri odkrivanju črni zakolov ali ga pravočasno obvestil. Nihče ni pripravljen dati natančnih podatkov, čeprav vas govori o tem. Črni klavci živine prodajo kožo pod tujim imenom ali celo v drugo republiko in tako za sabo zabrišejo vsako sled.

Črne zakole navadno opravijo ob koncu tedna, ko inšpektorja ni na terenu. Zgodi se, da inšpektor zve za zakol po mesecu ali dveh, ko je že prepozno, da bi lahko zbral dokaze. Tako mu je v letošnjem letu uspelo v Beli krajini dokazati le 3 primere črnega zakola. Edino, kar lahko inšpektor ob tem naredi, pa je, da kaznivo dejanje prijavi sodniku za prekrške. Preprečiti ali prepovedati zakola ne morem, kajti kdor je namenjen to storiti, ne bo poslušal opozoril in nasvetov inšpektorja, zlasti še, ker je kazen za to dejanje tako nizka, da za zakonolomca pomeni majhen strošek. Ta kazen, ki znaša danes 20 tisočakov, torej približno kilogram mesa v mesnici, je smešno nizka. In kje je rešitev? Gotovo v tem, da bi ljudem za črni zakol odvzeli materialno korist, povrh pa bi morali plačati še kazen. Toda o preprečevanju prepovedanih zakolov na ta način za sedaj lahko veterinarski inšpektor le sanja...

M. BEZEK-JAKŠE

Mošt bo treba še dosladkati

Na Bizeljskem so zaradi gnitja pohiteli s trgatvijo — Za odkup skoraj nič — V kleti v Orešju predeluje Slovin samo vrhunske sorte grozdja

BIZELJSKO — »Do suše smo zaradi manjšega nastavka po pozebi pričakovali nadpovprečno kakovost grozdja, vreme pa nam jo je zagodilo tako, da je kvaliteta povprečna,« je med trgatvijo na Bizeljskem dejal direktor Slovinovega tozda Vinarstvo Franc Bežjak.

»Suša je zaustavila rast in dozorevanje,« je nadaljeval, »kasnejše deževje pa je povzročilo hiter dotok sokov v jagode, da so začele pokati. Posledica tega je bilo predačno gnitje in da bi preprečili gospodarsko škodo, se je trgatve začela prej, kot so običajni roki zanj. Nekaterne sorte bo zaradi tega treba dosladkati,

ker ne bodo vsebovale normalnih količin sladkorja, to pa bo spet podražilo vino, saj so se cene sladkorja podvojile.«

Pozeba je vzela 61 odst. pridelka, suša pa je osiromašila Slovinove vinograde za nadaljnjih 15 odst. V lastni proizvodnji se zato nadejajo komaj 100 do 150 ton grozdja ali največ 15 vagonov. V kooperaciji bi ob normalni letini natrgali vinogradniki za 263 vagonov grozdja, Slovinu pa bi ga po pogodbah pa obnovo prodali 150 vagonov oziroma 70 odst. v bizeljsko sremiškem okolišu.

Prijavili so dobili komaj za 26 vagonov. Na območju Plešivice so planirali pri kooperantih odkup 80 vagonov belga in 20 vagonov rdečega grozdja. Dobili so ga samo 22 ton. Za cene so se dogovorili z njihovo poslovno skupnostjo, vendar so nižje od tistih, po katerih plačujejo grozde razni nakupovalci. Tako so do 5. oktobra odkupili 50 ton od obeh kooperantskih organizacij. Grozde tudi na Bizeljskem drugi nakupovalci bolje plačujejo, bodisi za lastne potrebe bodisi za preprodajo ali za gostinske organizacije.

rčki ogljikovega dvokisa, se nad mladim vinom kmalu izgubi zaščitna plast ogljikovega dvokisa. V sod, ki ni poln, počasi prodira kisik zaradi preslabo tesnjene vrelnje vehe. Zato mlado vino, ki je ravno po končanem vrenju polno oksidacijskih encimov (drobnoživk), lahko hitro oksidira in porjavi. Zato mošt, v katerem je sladkor povrel, dolijemo, da bo sod poln. Dolijemo po možnosti z istim vinom, ki mora biti zdravo. Kadar smo kljub vsemu prisiljeni imeti vino v nepolnem sodu, je nujno, da do vrha nekoliko zažveplamo. Če imamo na voljo pripravo z ogljikovim dvokisom, bomo konzervirali prazen prostor nad vinom s tem plinom. V novjšem času uporabljamo v ta namen tudi dušik, ki se v vinu slabo topi in ne kvari kakovosti.

S pokušnjo ugotovimo, ali je sladkor v moštu povrel ali je povrel le delno. Če sladkor ni povrel in se je vrenje prekinilo zaradi naglega padca temperature v kleti in v sodu, je treba klet oziroma mošt ponovno segeti na 20°C. Če je možno dobiti vinske kvasnice za hladno vrenje, je to najboljše rešitev.

Malo nepovrelega sladkorja vinu ne škoduje. Pri kakovostnih belih vinih manjše količine sladkorja znatno izboljšajo kakovost. Tako vino je bolj polno, harmonično, saj sladkor prikrija kislino in alkohol. Le če ima mlado vino po osebni presoji preveč sladkorja, moramo poskrbeti, da ta sladkor čimprej povre. Iz malih količin nepovrelega sladkorja še zmerja počasi nastaja ogljikov dvokis. Ta bi lahko zaradi nastalega tlaka poškodoval sod. Zato sode, v katerem je tak mošt, ne smemo popolnoma zapreti (zabit) s pilko, ampak še zmeraj (do prvega pretoka) pustimo na sodu vrelno vežo z vodo, v katero smo dali malo vinobrana, da se voda v veži ne usmrači.

T. DOBERŠEK

Klet po trgatvi

Vrenje mošta stalno kontrolirajmo. Po potrebi izmerimo temperaturo v sodu. Obenem preizkusimo mošt. Lahko se zgodi, da se vrenje nenadoma ustavi. V tem primeru moramo poizkati povzročitelja. Če mošt noče vreti zaradi premočnega žveplanja (razsluzovanja), ga moramo s pretokom dobro prezračiti in nato dodati vrelnje kvasnice. Prehladen mošt segreje mo na 20°C.

Če po pokušnji pri moštu zaznamo vonj in okus po plesni (letos bo to pogost pojav), kar se dogaja

• Dolenjski vinogradniki opozarjamo, da bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 12. uri na sporedu ljubljanske televizije v kmetijski oddaji »Ljudje in zemlja« govor o Društvu vinogradnikov Dolenjske in problemih vinogradništva. To obvestilo velja zlasti za člane društva.

posebno, če mošta po žveplanju nismo pretočili ali ga sploh nismo razsluzili, ga je treba takoj, ne glede na vrelno stanje, pretočiti in plesniv priokus odstraniti. To storimo z ogljem z dodatkom želatine. Z ogljem ali eponitom zdravimo zlasti bele mošte, za rdeče bo morda zadoščala že želatina. Po zdravljenju in pretoku nato poskrbimo, da bo mošt dokončno povrel.

Ravnanje z moštom proti koncu vrenja

Ko v vrelni veži ne opazimo več mehurčkov, ki jih povzročajo nastali ogljikovi dvokis, lahko sklepamo, da je glavno vrenje mošta končano. Pri normalnem, a vendar ne prehitrem poteku vrenja (z razsluzenjem smo dosegli počasnejše vrenje mošta) je to 2 do 4 tedne po početku vrenja. Ko prenehajo uhajati meh-

MALICA v Slovinovem vinogradu pod Sv. Marjeto na Bizeljskem. Zanj je značilna izjemna, pred severnimi vetrovi dobro zavarovana lega, zato je pozeblo samo 20 odst. pridelka. Trgači so minuli teden v nasadu laškega rizlinga odbirali samo gnilo grozde. (Foto: J. Teppey)

J. TEPPEY

Predlagajo nov sporazum o telekomunikacijah Kakšni prispevki?

NOVO MESTO — Občinski izvršni svet je podprl osnutek samoupravnega sporazuma o razvoju telekomunikacijskih naprav in omrežja v novomeški občini v obdobju 1989—1990.

Ena pomembnih nalog, ki naj bi jih ob zadosti denarja opravila pošta je okrepitev medkrajevnih zvez iz Novega mesta proti Krškemu, Metliki in Trebnjemu.

V Novem mestu dnevi Novotehne in Gorenja

Prikaz varilne tehnike — Porast pri prodaji

NOVO MESTO — V novomeški športni dvorani potekajo od 11. do 18. oktobra dnevi Novotehne in Gorenja, v okviru katerih pripravljajo organizatorji razstavo Zastavnih avtomobilov in prodajno razstavo izdelkov Gorenja.

Kaj lahko storimo za našega otroka

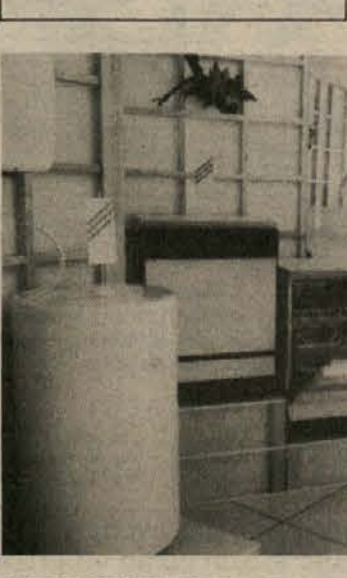
Ob tednu otroka razmišlja Ana Lečevski

NOVO MESTO — Na programsko-volilni konferenci Zveze prijateljev mladine občine Novo mesto je nekaj misli o tednu otroka povedala tudi Ana Lečevski.

Ana Lečevski

ja in izobraževanje ter kultura potrošnja brez povračila. Je to resnično tako nepomembno, da pričemo kritično sredstva prav na teh področjih?

DNEVI NOVOTEHNE — V torek popoldan so v mali športni dvorani in pred njo odprli tradicionalno prodajno razstavo izdelkov Gorenja

V prvi vrsti strpen pogovor

OK SZDL o nekaterih predlogih za bodoči samoprisepek — Zaskrbljujoče razmere silijo v strah — Slovenija naj vztraja na načelnih stališčih

NOVO MESTO — Če imajo osnovne šole premalo prostora, morda ne bi bilo napal, če bi znova uvedli večimenski pouk.

To je drobec iz dolge razprave na delovnem razgovoru s predsedniki krajevnih konferenc SZDL. Pogovor je sklicala občinska konferenca, ki si je predtem postavila za cilj zbrati čimveč mnenj o morebitnem samoprisepeku občanov.

Tudi za otroke slabi časi

Ob tednu otroka Zveza prijateljev mladine brez poklicnega sekretarja — Otroci naj počakajo?

NOVO MESTO — Občinska organizacija Zveze prijateljev mladine ne sme in ne more biti dejavni servis, ki bi mašil in krpal vse vrzeli, ki nastajajo pri skrbi in vzgoji otrok.

V takšnih razmerah dela tudi organizacija Zveze prijateljev mladine. Vse manj je aktivistov v društvih, ki bi bili pripravljeni prostovoljno delati za otroke.

Z domala enako tematiko so se ukvarjali dan pozneje na seji člani predsedstva OK SZDL. Vrsto predlogov o referendumskem načrtu so zaokrožili v spoznanje, da bi bilo iz bodočega samoprisepeka moč plačevati, kar je potrebno in korist najširšega kroga občanov.

Glede odstopov so menili, da so sprejemljivi, če pomenijo priznanja napake, in da jim ne sme botrovati malodušje.

Predsedstvo je zavrnilo »metode programskih pohodov proti drugače mislečim«, zahtevalo, da slovenska skupščina in predstavniki v organih federacije vztrajajo na načelnih stališčih, ki so izšla iz republiške javne razprave o ustavnih spremembah.

nil, vse preveč je mačehovski. Kljub temu je organizaciji uspelo ob vztrajnih posameznikih in izredno skromnih družbenih sredstvih pokazati dobre rezultate.

Člani skupščine se zavedajo težavnega položaja, v katerem se nahaja naše gospodarstvo, vendar ne razumejo, zakaj se mora razbremenitev gospodarstva pričeti prav na račun otrok.

trov, izvolili pa so tudi 13 članov predsedstva in nadzorni odbor. Obenem so se za večletno delo zahvalili nekaterim zagnanim posameznikom in organizacijam.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 15. oktobra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Potrošniški center Ločna
v Šentjernej: Samopostrežba Mercator
v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
v Žužemberku: Market Dolenjka
v Straži: Kmetijska zadruga

Trgovina z največjim prometom

Najbolje založena

METLIKA — Metalkina trgovina je v Metliki od leta 1970 in v tem času je postala trgovina z največjim prometom ne samo v metliški občini, ampak v celi Beli krajini.

KROJENJE IN ŠIVANJE

METLIKA — V metliški Srednji šoli tekstilne usmeritve zbirajo prijave za začetni ali nadaljevalni tečaj krojenja in šivanja.

ZAČETEK KONCERTNE SEZONE V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Jesensko koncertno sezono v Novem mestu je ta teden s torkovim večernim nastopom v Domu kulture začel ansambel kljunastih flavt Capella Carniolae iz Ljubljane.

ČEKI — V Mercatorjevi blagovnici na glavnem trgu je naš somešan nameraval nabaviti njihove slavne nakupovalne bono. Interni bančniki so bili takoj za kupčijo, vzajemno veselje pa se je ohladilo v hipu, ko je kupec izrazil željo, da bi bone plačal s čeki.

NEDELJE — Zvedeli smo, da mestni promet ob nedeljah in praznikih ne deluje. Tega racionalnega podviga podjetja »Gorjanci« so se posebej veselili starši, ki pridejo na obisk k sinovom, služečim v bršlinski vojašnici.

Ena gospa je rekla, da je hotel Metropol med redkimi, ki konkretno skrbijo za socialno varnost in večjo nataliteto Slovencev.

PODPRLI SLOVENSKO VODSTVO

NOVO MESTO — Delavci tozda Grafika so na ponedeljkovem zboru delavcev med drugim razpravljali o močno zaostrenih razmerah v državi.

TEČAJ NEMŠČINE

METLIKA — Srednja šola tekstilne usmeritve pripravlja skupaj z Zavodom za izobraževanje kadrov in produktivnost dela iz Novega mesta 80-urni nadaljevalni tečaj nemškega jezika.

Sprehod po Metliki

TEH NEKAJ STAVKOV BO KOT NALAŠČ za trač rubriko, kot je sprehod po Metliki, kjer se spotikamo ob manjše in nepomembne reči, da bi lahko zamolčali večje napake.

NEKAJ METLIČANOV, ki imajo svoje otroke v črnomaljski družboslovni srednji šoli, je jezih na prodajalno Državne založbe v Črnomlju.

SPREHOD PO METLIKI objavi večsah tudi kaj zastarelega, s drugimi besedami povedano: reči se od napisanega pa do objavljenega včasih že spremenijo.

PREVEČ OBVEŠČENI VEDO PAVEDATI, da gradijo za metliško osnovno šolo teniška igrišča, na katerih naj bi se potili in izživljali ravnatelj s svojimi prijatelji.

MODNE REVIJE ZA SLOVENSKE IN HRVATSKE KUPCE — imela jih je delovna organizacija Beti na Vinomeru — so se iztekle. Zaključevanja, ki so bila po prikazu modelov iz pomladno-poletne kolekcije 89, so bila uspešna.

Beti odpira evropska vrata

Cilj reorganizacije Beti je, da se do leta 1992 enakovredno vključi v evropski trg — Po novem dva konfekcijska tozda: Perilo in kopalke ter Oblačila

METLIKA — Konec septembra so se zaposleni v konfekcijskih tozdih Beti na referendumu odločili o novi organiziranosti Betinega konfekcijskega programa.

zacija, je pa ta prvi pogoj za tehnološko prenovu in nadaljnjo investicijsko usmeritev. Nova organizacija naj bi pripomogla tudi k hitrejšemu odločanju, prilagajanju zahtev tržišča, sprejemanju in uvajanju inovacij pa tudi k večji individualni ustvarjalnosti.

GOBARICA — V teh jesenskih dneh so belokranjski gozdovi zopet polni gob, predvsem pa gobarjev. Med viniškimi gobarji je najbolj zavzeta in vztrajna poslovodkinja Dolenjke trgovine Danica Barčević. Za gobarjenje si vzame celo dopust. Že ve, da se ji splača, saj z gobami v nekaj dneh zasluži več kot v prodajalni ves mesec.

BILJARD — V viniški gostilni Školnik bodo popestrili ponudbo, saj bodo v teh dneh namestili v gostinski prostor biljardo mizo. Menda se je v zadnjem času, se preden je miza sploh prišla v Vinico, v tem kraju zelo povečalo zanimanje za biljard. Glede na to, da je kraj zelo znan po ustanavljanju različnih bolj ali manj prijateljskih klubov in društev, lahko pričakujemo, da bo v kratkem nastal tudi klub prijateljev zelene mize.

GOSTINCI — V Integralovem tozdu Gostinstvo Bela krajina se jezijo, ker druge delovne organizacije novačijo kuharje in natakarje, ki prihajajo iz šol in ki jih je študentarstvo. Seveda jim jih tudi uspe speljati. Je že tako, da danes s trkanjem na zavest mladih, češ da ni lepo, če odhajajo od tistega, ki jih je šolal, nihče več ne uspe. Ogojufani študentorji bi se morali domisliti kakšne bolj sprejemljive metode. Ena od teh je — to je dokazano — debelejša kuverta.

Drobne iz Kočevja

NAMA ZA PRAZNIK — Ob občinskem prazniku se je spet izkazala kočevska Nama. Prodajali so nekatero izdelke po nižjih cenah, ker so jih ugodne kupili pri proizvajalcih. Pripravili so še pokušno nekaterih brezalkoholnih in alkoholnih pijač, salam, sirov in peciva. Razen tega so imeli demonstracijo malih gospodinskih aparatov Gorenja in popust pri njihovem nakupu, kupci pa so se udeležili še žrebanga, v katerem je bilo za nagrado pet izdelkov Gorenja.

DELA KONČANA — Dela na Ljubljanskem cesti v Kočevju so končana. Vse je že kazalo, da se bodo zavlekla, končno pa je bilo le vse glavno postorjeno pred občinskim praznikom.

NE VEDO ZA CENE — Cene se danes tako hitro zvišujejo, da jim občani ne sledijo. V veliki zamudi so tudi ustanove in podjetja, ki bi morala občane pravočasno obvestiti o novih, višjih cenah. Tako občani kar sami sprašujejo po telefonu pošto, Elektro itd., kakšne so nove cene. Zanimivo pa je, da celo pri teh podjetjih ne nekateri izbrani vedo za prave cene, ostali zaposleni pa sploh ne. Seveda bi bilo prav, da bi ta podjetja o višjih cenah kar sama obveščala potrošnike.

Ribniški zobotrepci

NEKATERI DOBILI STAVO — Ob začetku posodabljanja ceste skozi Ribnico (Šeškove ulice) so nekateri stavili, da dela ne bodo dokončana do roka, se pravi do 10. oktobra. Ob obisku 6. oktobra smo zvedeli, da je pionir Novo mesto-tozd Ljubljana že zaprosil za podaljšanje tega roka, vendar le zato, ker bodo opravili še nekatera dela, ki v pogodbi niso bila zajeta, namreč še ureditev ceste in ostalega dela stavbe SDK. Kdo bo dobil stavo (šjo je za zaboje piva), pa se bodo zdaj Ribničanje samoupravno dogovorili.

VELIKO, A ŠE PREMALO — Na območju ribniške občine imajo od 100 km občinskih cest asfaltiranih že okoli 60 km. Pravijo, da so dobile asfalt že vse pomembnejše občinske ceste razen nekaterih na območju Slemen, in sicer do vasi Perovo, Pugled in delno do Vintarjev.

ROJAK V MIKLOVI HIŠI — Minuli torko so v razstavnem salonu v Miklovi hiši v Ribnici odprli razstavo del akademškega slikarja Franceta Miheliča, ki je sicer ribniški rojak. Na otvoritvi, ki je bila 11. oktobra ob 18. uri, je izvedla kulturni program znana vestranska slovenska umetnica Svetlana Makarovič.

TUJCI IN PRIZANJA — Na svečanosti ob 40-letnici Inlesa Ribnica so podelili tudi več priznanj domačim in tujim poslovnim partnerjem. Zanimivo je, da so poslovni partnerji iz vse Jugoslavije po priznanja prihili, od tujih pa le en. Je že tako, da pri nas bolj cenimo priznanja, drugod pa dobiček.

Trebanjske iveri

TOZDI — V trebanjskem gospodarstvu bodo kmalu ostali brez tozдов, vse pa kaže, da so temeljne organizacije združene dela v negospodarstvu manj pokvarljivo blago. Vsaj trdoživost tozдов VIO (Vzgojno-izobraževalna organizacija) Trebnje kaže na tako sklepanje gospodarstvenikov. Sicer so pa ti že tako vajeni, da tiski, ki plača, bolj malo odloča.

DEPROFESIONALIZACIJA POLITIKE — Trebanjska mladina razmišlja o tem, da bi bil poleg predsednika občinske konference ZSM volonter še doslej policijski sekretar. Namesto tega pa naj bi imela mladina zaposlenega strokovnega delavca ali kakorkoli bi pač imenovali človeka, ki bi pripravil razna gradiva, da bi mladinski funkcijonarji bolj oboroženi s svojimi pogledi prihajali »na sveto«. Ob tem imajo mnogi precej pomislekov. Že trditve zagovornikov take reorganizacije občinskega mladinskega vodstva, da bi na način lahko hitreje dosegli menjavo neustreznih ljudi kot pa pri voljenih funkcijonarjih, je na hudo majavih nogah. In o tem, da Trebanjci sploh nečisto biti poskusni zajčki, vsaj dokler se ne zganijo v drugih okoliščinah, ne kaže dvomiti. Zato bodo o tem, sicer zanimivem predlogu deprofesionalizacije lahko razmišljali vsaj do programske seje OK ZSM.

Poljanski otroci pod eno streho

V večnamenskem domu v Starem trgu je dovolj prostora za vse otroke iz Poljanske doline — Se dodatna zaposlitev — Pomoč delovnih organizacij

STARI TRG — Otroke iz Starega trga in okoliških vasi v črnomaljski in kočevski občini sta do nedavnega varovali v okviru družinskega varstva na svojih domovih Katarina Špehar in Vida Mesarič. 1. avgusta pa sta se obe vzgojiteljici z otroki preselili v nov večnamenski dom, ki so ga krajani zgradili ob izdatni pomoči Uniorja, Kometa in skupnosti otroškega varstva iz Črnomolja in Kočevja.

Gre še vedno za družinsko varstvo pod okriljem vzgojno-varstvene organizacije Oton Župančič iz Črnomolja, se da imata vzgojiteljici znatno boljše pogoje za delo. »V stanovanju je bilo že pretesno, tukaj pa bi poleg 21 otrok la-

hko sprejeli še tistih 5, ki smo jih morali odkloniti, a najprej potrebujemo še eno vzgojiteljico. Prej sva porabili veliko časa za kuhanje hrane, sedaj pa pripraviva le zajtrk in malico, medtem ko nam kosilo pripeljejo iz Uniorja. Kuhanje ga posebej za nas in pohvaliti jih morava, da se zares potrudijo,« povesta Katarina in Vida, ki se sedaj, ko jima ostaja več časa, lahko še bolj posvetita otrokom.

Vida, ki je začela z družinskim varstvom pred šestimi leti, pravi, da se tudi pri otrocih pozna, da se ljudje ne izseljujejo več iz teh krajev, oz. da so se začeli vračati. Res je imela ves čas v varstvu od 9 do 11 otrok, vendar so bili v začetku to vsi otroci, ki so potrebovali organizirano varstvo. Sicer pa je Vidina in Katarinina skupina starostno mešana, v njej so otroci od enega leta do šestih let. »To je pozitivno predvsem za majhne otroke, ki postanejo prej samostojni, kar se pozna pri govoru, igri. Seveda je precej dela, ker morava zaposliti skoraj vsakega po svoje,« povesta. »O problemih pa ne moreva govoriti, ker jih preprosto ni.«

M. B.-J.

SREČNI OTROCI — Zaposlene mamicke iz Starega trga in okoliških vasi so zadovoljne, ker so njihovi otroci v varnih rokah vzgojiteljice Vide Mesarič (levo) in Katarine Špehar, ki sta imeli do nedavnega družinsko varstvo na svojih domovih. Še bolj srečni pa so njihovi otroci, odkar se z združitvijo družinskega varstva lahko igrajo skupaj. (Foto: M. Bezek-Jakše)

Rinža je smrdeč kanal

Končno na vidiku resni poskusi, da bi nekaj tako čisto in vabljivo reko le pozdravili

KOČEVJE — Še pred 25, 30 leti je bila Rinža čista reka. Z bregov si videl njeno dno. Poleti pa je bilo na njenih obrežjih polno kopalcev. Danes je Rinža pravzaprav smrdeč in umazan kanal, kopalcev v njej pa tudi že dolgo ni več. Vanjo je speljana kanalizacija, vodo pa so zadrževali in morile ribe še silaze snovi in gnojnice s kmetijskih farm. Svet za varstvo okolja je sklenil še ta mesec pripraviti razpravo o Rinži. Seveda je potrebno prej ugotoviti dejan-

CENTER ZA SOCIALNO DELO

ČRNomeLJ — Le 6 občin v sloveniji še nima centra za socialno delo, med njimi tudi črnomaljska občina. Zato je skupnost socialnega skrbitstva zaprosila izvršni svet za soglasje za začetek postopka za ustanovitev centra. Člani so poudarili, da dajejo soglasje, a ne zato, ker je center obvezen po zakonu, ampak zato, ker so jih prepričali, da bo delo boljše in bolj smotno kot doslej. Predvsem pa je pomembno to, da delo centra ne bo dražje od sedanjih socialnih služb.

NIŽJE PRISPEVNE STOPNJE

ČRNomeLJ — Tukajšnji izvršni svet je na nedavni seji sprejel pobudo o zniževanju prispevnih stopenj iz čistega dohodka in dohodka. Za 10 odst. manjše prispevne stopnje naj bi dolejel veljale za komunalno in stanovanjsko skupnost ter skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe. Prav toliko bi bil manjši tudi prispevek za SLO in DS ter požarno varnost. V kratkem pričakujejo tudi spremembo zakona o plačevanju prispevka zaklonišč, ki naj bi bil ukinitven do konca tega srednjoročnega obdobja.

Rast proizvodnje se umirja

Tudi zaposlenih je več, kar je posebnost ribniške občine v regiji in republikli — Izvozijo tretjino izdelkov — Znižali prispevne stopnje za SIS

RIBNICA — O ribniškem gospodarskem čudežu govore tudi v najvišjih republiških organih. Ob zadnjem obisku v Ribnici pa smo zvedeli, da se rast fizičnega obsega proizvodnje umirja. Tako je ta rast znašala ob polletju še 9,6 odstotka, ob zaključku osmih mesecev pa le še 6,3 odstotka. Podobno je pri zaposlovanju.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Peter Levstik ocenjuje to kot pričakovano. Investicije v minulih letih so dale

• Izvoz ribniškega gospodarstva je v prvih osmih mesecih letos znašal blizu 58,8 milijard dinarjev, od tega skoraj 20 milijard na konvertibilni trg. Izvoz neprestano narašča. Tako ribniško gospodarstvo izvozi že okoli 36 odstotkov svoje proizvodnje, medtem ko je še pred enim ali dvema letoma izvozilo za 27 do 29 odstotkov svojega celotnega prihodka.

Levstik dejal, da je doslej veljala v občini skupna prispevna stopnja 43,96, nova pa bo znašala 40,74, kar bo pripomoglo, da se bodo osebni dohodki v občini za 5,7 odstotka povečali. Ni pa možnosti, da bi skupno stopnjo še bolj znižali, da bi dosegli zvišanje osebnih dohodkov za 8 odstotkov, kot je bilo

predlagano. Pravzaprav so v občini znižali stopnjo le za 1 odstotek v zdravstvu in za 0,1 odstotka pri izobraževanju, za preostali del pa so se znižale republiške stopnje. Dodal je še, da je bilo z dosedanjim stopnjo urejeno poslovanje vseh SIS, presežkov pa tudi ni bilo. Izjema je bilo zdravstvo, kjer pa se položaj tudi izboljšuje. Izguba te SIS je sicer še vedno skoraj enaka kot v začetku leta (630 milijonov), kar pomeni, da se je ob upoštevanju inflacije za polovico zmanjšala.

J. PRIMC

INLES SE PREDSTAVI — Ribniški Inles je za svoj 40-letni jubilej pripravil v domu JLA tudi razstavo izdelkov.

Ponavljajoča se zgodba o kurnikih

Kako se znebiti nedovoljene reje zajcev in kokoši?

ČRNomeLJ — V teh kriznih časih se je v Črnomlju zelo razširila reja malih domačih živali, kokoši in zajcev, čeprav z občinskim odklom tovrstna reja v mestu ni dovoljena. Toda kljub temu tako rekoč ob vsaki podražitvi mesa zraste ob hišah, na vrtovih, pod balkoni, v garažah in drvarnicah po nekaj novih zajčnikov in kurnikov. Ljudje na ta način pač upošasnjujejo padeč življenjskega standarda. S tem pa predvsem s mradom, ki se širi po okolici, onesnažuje okolje, kar moti sosede, ki se hodijo pritoževati na inšpekcijsko službo in zahtevajo, naj se reja prepove.

Veterinarski in sanitarni inšpektor si vsak prijavljeni primer posebej ogledata in ukrepa po svojih pristojnostih, torej izdaja odločbo o odstranitvi teh živali. Takšna odstranitev pa ni vedno hitra, saj ima vsaka stranka pravico, da se pritoži na odločbo, pritožbo pa obravnava drugostopenjski republiški organ. In četudi ta organ potrdi odločbo medobčinskih inšpektorjev — kar se navadno zgodi — traja postopek običajno najmanj 2 meseca. V tem času pa tožena stranka zredi in pokopje žival in corpus delicti je tako odstranjen. Toda če nekaj mesecev se zgodba zopet ponovi.

Odločba o prenehanju reje očitno ni dovolj. Za dokončno rešitev bi morali zahtevati odpravitev improviziranih objektov, vendar nobena od inšpekcij, še najmanj za veterinarska ali sanitarna, ni zadolžena za to. In tako ob naslednji podražitvi zopet zraste nekaj kurnikov in zajčnikov.

M. BEZEK-JAKŠE

REORGANIZACIJA V GOKU

ČRNomeLJ — Da bi bolje izkoristili znanje in kadre, umneje poslovali in nasploh izboljšali učinkovitost delovne organizacije, so se v črnomaljskem Goku odločili za reorganizacijo. Sprejeli so elaborat o združevanju tozдов Beograd, Obrt, IGM in DSSS. Vendar je končna odločitev še odprta, kajti na zborih delavcev še vedno potekajo razprave. Zagotovo pa je že, da se bo 1. januarja 1989 izločil iz Goka tozd Komunalna in postal samostojna komunalna organizacija. V Goku so že izračunali, da bi po tej reorganizaciji lahko nemoteno delali tudi z 20 delavci manj, čeprav se zavedajo, da jih ne smejo vreči na cesto, ampak jih morajo racionalneje zaposliti ali preusmeriti. Pomenilo se bo tudi samoupravljanje.

KRVODAJALSKA AKCIJA V OBČINI TREBNJE

TREBNJE — Občinska organizacija Rdečega križa Trebnje vabi občane na krvodajalsko akcijo, ki bo v trebanjski občini potekala od 17. do 19. oktobra. Odrzemu krvi v Mokronogbu v zadržnem domu 17. oktobra, v torek, 18. oktobra, bodo darovali kri v zdravstvenem domu v Trebnjem, odvzem krvi na Mirni pa bo v tamkajšnji zdravstveni postaji 19. oktobra. Krvodajalska akcija bo potekala v omenjenih krajih od 7. do 12. ure, organizirali pa bodo prevoze krvodajalcev. Vozni red bo vpisan na plakatih za krvodajalsko akcijo.

Odločen »ne« za izredne ukrepe

Trebanjski komunisti o mitingih in napadih na Slovenijo — Od P CK ZKJ zahtevajo analizo vzrokov nesoglasij v vodstvu ZKJ — Zoper uravnalovko

TREBNJE — »Skupna ugotovitev nam je, da ni potrebno spreminjati naših programskih, ampak jih moramo dosledno uresničevati v luči sklepov in usmeritve konferenc slovenskih in jugoslovanskih komunistov. Spremembe pa je možno dosegati le po demokratični poti, zato zavračamo vsako razmišljanje o izrednih ukrepih ali uporabi izrednih sredstev.« je poglavitno sporočilo posveta sekretarjev osnovnih organizacij ZKJ v trebanjski občini.

Sekretarji so v celoti podprli stališča in sklepe 16. seje CK ZKJ ter stališča RK SZDL in CK ZK Slovenije glede zborovanj Srbov in Črnogorcev s Kosova. Trebanjski komunisti menijo, da je potrebno oceniti tiste člane ZKJ, ki se takih zborovanj udeležujejo in jih celo organizirajo. Tudi v Trebnjem so priprani, da je treba zastaviti vse sile, da bodo uresničene znane tri reforme, saj vsaka po svoje nakazuje izhode iz globoke krize. Glede na to, da so nekatere občine, ki so pobratene z občinami v Srbiji, že dobile pozive za protestna zborovanja in ker imajo tudi Trebanjci v tej republiki pobratima, lahko pričakujejo podoben poziv. Pravijo, da bodo

na to reagirali skladno z usmeritvami, se pravi, da na takih mitingih ne nameravajo sodelovati.

Članstvo ZKJ v trebanjski občini zahteva enotnost ZKJ po načelu demokratičnega centralizma, vključno s kadrovsko obnovo CK in predsedstva CK ZKJ. Od P CK ZKJ trebanjski komunisti terjajo, da izdela analizo vzrokov odstopa Franca Šetinca ter nesoglasij v vodstvu ZKJ in z njo seznanji celotno članstvo. Trebanjci menijo, da je treba večjo pozornost nameniti tudi medsebojnomu informiranju in seznanjanju javnosti z delom, pobudami in predlogi za razreševanje odprtih vprašanj. Na

razne dezinformacije je treba takoj reagirati. Glede na vse pogostejše napade na slovensko politično vodstvo v sredstvih javnega obveščanja predlagajo v Trebnjem, naj CK ZKS eno svojih pri-

• Komunisti v trebanjski občini dajejo vso podporo delu ustavne komisije pri slovenski skupščini. Menijo, da je potrebno vztrajati pri stališčih in predlogih, ki so se izoblikovali v javni razpravi o ustavnih dopolnilih, in pri zahtevah, ki so jih sprejeli delegati v republiški skupščini. Trebanjci tudi poudarjajo, da se je treba upreti težnjam po uravnalovki in teoriji enakih želodcev, ne glede na težak socialni položaj ljudi.

hodbnih sej posveti informiranju in odgovornosti novinarjev.

P. PERC

Danes tozd, jutri obrat, a pojutrišnjem?

BREŽICE — V tozilih je vse na nogah. V občini napovedujejo vročo jesen, ki jo bo le redkokdaj lahko preždel na zapečku. Za večino kolektivov se je začel čas korenitih sprememb, čas samoupravnih reorganizacij, h katerim silijo zaposlene slabi gospodarski rezultati, še bolj pa nizki osebni dohodki, ki so posledica vsesplošne krize.

Tako se občina tozdog postopoma spreminja v občino obratov. Delavci se za ukinjanje odločajo na referendumih. Marsikje upajo, da bodo na ta način prihranili precej denarja, ki so ga do zdaj neracionalno zapravljali za podvojeno režijo, za pretirano sestankovanje in prevažanje iz kraja v kraj, ker je to opravičevala širokogrudna organiziranost. V Jutršnjem tozdu Orlica in v dobovski Beti bodo s 1. januarjem začeli poslovati kot o.i.a.t., ker so delavci na referendumih že izglasovali spremembo. Tudi tozdo Tovarna prikolic IMV z 275 delavci bo po vsej verjetnosti postal obrat tovarne v Novem mestu. O ukinitvi tozda razmišljajo ta čas še v tozdu SCT za proizvodnjo kmetijske mehanizacije v Krški vasi in v tozdu Železnškega gospodarstva za popraviljanje voz v Dobovi. V celoti nameravajo reorganizirati DO Emona Posavje, v Slovnu pa pripravljajo spremembe skupaj s sozodom.

Do tu je vse lepo in prav, če se hkrati s spremembami ne bodo bistveno spremenili ekonomski odnosi do občine, v kateri delavci živijo in v katero odvajajo denar za svoj družbeni standard. Če se bodo interese reorganizacije vezali na sedež tozda, potem se razprave lahko sprevedejo v kampanjo za siromašenje občine. Spriči tehnoloških in ekonomskih presežkov delovnih moči se porajajo še drugi dvomi. Zaposlenih se je najlaže otresti z ukinitvijo obrata, za kar je dovolj sklep delavskega sveta. Današnji tozdi bo jutri obrat, pojutrišnjem pa se že lahko zamaje njegov obstoj.

J. TEPPEY

NEZAUPNICA DIREKTORJU

SKOPICE — Delavci v obratu Kemijske industrije Kamnik-tozda namenska proizvodnja so razočarani, ker so jim obljubljali nove programe, nazadnje pa so zvedeli, da bo obrat ukinjen, češ da ekonomsko ni več opravičljiv. Najbolj so bili delavci ogorčeni zaradi tega, ker je direktor kamniškega tozda Marko Matoh, mag. in specializiran pirotehnik, mimo njih odšel na pogovore na občino, čeprav so se dogovorili, da ga bodo spremljali predstavniki sindikalne skupine in vodja obrata. Ta Matohov korak so razumeli kot podcenjevanje, kot izločitve prizadetih za odločanje o bodoči usodi. Zamerili so mu, da je mimo njih obljubljal denar za njihovo prekvalifikacijo, če bi jih zaposlili v drugi delovni organizaciji.

SLOVINOVO VINO NA RAZSTAVI V TURČIJI

BREŽICE — V DO Slovin Bizeljko — Brežice se zadnje čase zelo trudijo, da bi izboljšali kakovost vin, zlasti vrhunskih in dobivali še višje ocene pri ocenjevanju po zakonu. Delovna organizacija redno sodeluje na mednarodnih razstavah v Ljubljani, minul teden, pa je z letalom poslala na razstavo v Istambul modro frankinjo 1987 in laški rizling 1986 iz bizeljsko-sremiškega okoliša. Na ljubljanskem sejmu septembra letos je brežički Slovin dobil srebrno medaljo za modro frankinjo — 87, za laški rizling — 87 in za laški rizling — izbor 86. Tudi ta srebrna vina so iz bizeljsko-sremiškega okoliša. Mednarodna razstava vin v Turčiji je odprta od 8. do 17. oktobra.

Za nedelo ukinjajo plačilo

Omejeno zaposlovanje — Študenti v brežiški občini se boje, da ne bo dela

BREŽICE — Minili so časi, ko je imela večina študentov zagotovljeno delovno mesto vsaj v regiji, če ne v občini. Nekateri so bili celo veselji, če so lahko ostali drugje, ne da bi morali vračati študentsko. Vračilo so zahtevale navadno delovne organizacije, medtem ko za študentske izdruženosti sredstev to ni bilo v navadi. Po novem morajo mladi vračati tudi to študentsko, če ne dokončno šolanja, in to z obrestmi vred.

V brežiški občini so za zadnje izplačilo študenti nakazali 44 milijonov dinarjev. Do roka v prvih dneh septembra je zaprosilo za tovrstno pomoč približno 528 dijakov in študentov, od tega 224 prvič. Center za socialno delo je zbrane prošnje odstopil pristojnim komisijam v krajevnih skupnostih in na njihova priporočila so nato študentske vsote zviševali oziroma zniževali. Do zdaj so v tekočem letu študentske petkrat povišali, zaradi povečanja življenjskih stroškov pa bodo dobili prejemniki še dodatni 20-odstotni povisek za september in 15 odst. za oktober.

Na sobotnem informativnem sestanku, ki ga je za študente iz združenosti sredstev sklicala skupnost za zaposlovanje v Domu JLA, je z gospodarskimi razmerami v občini seznanila predsednica IS Jelka Barlič, z možnostmi zaposlovanja v občini in regiji pa Franc Koren. Napovedi niso ravno optimistične, saj se v brežiški občini vidno zmanjšuje povpraševanje po delavcih.

OBIRANJE JABOLK GRE H KONCU — V brežiški občini so začeli 20. septembra s sortama jonagold in mutsu, prve dni oktobra pa z glostrom in idaredom. Jonagold obirajo s presledki trikrat, glostro prav tako trikrat, mutsu in idared pa dvakrat. Ob takem načinu se vsi plodovi dovolj obarvajo in odebelijo. Posnetek je iz Arnovega sela, kjer so doma odlični sadjarji. (Foto: J. Teppey)

vanje v Domu JLA, je z gospodarskimi razmerami v občini seznanila predsednica IS Jelka Barlič, z možnostmi zaposlovanja v občini in regiji pa Franc Koren. Napovedi niso ravno optimistične, saj se v brežiški občini vidno zmanjšuje povpraševanje po delavcih. V primerjavi s preteklim letom se je število potreb po delavcih zmanjšalo od 500 na 300, kar je celo manj, kot je lani priprast učencev iz osnovnih šol.

V delovnih kolektivih ugotavljajo presežke delavcev in posavske skupnosti za zaposlovanje s njimi vred iščejo najrazličnejše oblike za zagotovitev socialne varnosti. Ena od možnosti je preizposlovanje in prekvalifikacija, če to ni možno, pa bodo prizadeti deležni materialne pomoči. Za nedelo v nobenem kolektivu ne bodo mogli nuditi delavcem plače, tudi minimalne ne. Za pridne, ustvarjalne mlade ljudi pa menijo, da jim ne bo težko najti zaposlitev, saj samo večje spoštovanje dela lahko spremeni stvari na boljše.

J. T.

ŠPORTNO OBARVAN BREŽIŠKI PRAZNIK

BREŽICE — Gospodarsko obležje bosta imela za letošnji občinski praznik — 28. oktober, za zdaj samo dva dogodka: položitev temeljnega kamna za novo cestno bazo v Krški vasi in otvoritev lokalne ceste Ribnica—Cirknik. Obe novosti sta na sporedu 26. oktobra. V soboto, 15. oktobra, ob devetih bo na brežiškem igrišču odprto prvenstvo Brežic v tenisu. Ob njih bo na Priilipah finale republiškega prvenstva v motokrosu za kat. 250 ccm, ob 17. uri pa se bodo tam začeli skoki v motokrosu. V nedeljo dopoldne bo na igriščih v Termah in v Brežicah nadaljevanje 7. odprtega prvenstva v tenisu. Ob 13. uri bo na Priilipah finale republiškega prvenstva v motokrosu za kat. 125 ccm in finale državnega prvenstva za kat. 250 ccm. Sledilo bo še ekipno državno prvenstvo za trojevo Jugoslavije.

GORELO V HIŠNI SHRAMBI

ARTIČE — V šrambi stanovanjske hiše Štefana Fuksa iz Artiče je prišlo 4. oktobra ob 13. uri do požara, v katerem sta zgoreli dve hladilni skrinji, motorna škroplilnica, krožna kosilnica, kolo z motorjem in še nekaj drugih predmetov, tako da je skupne škode za 8 milijonov din. Z ognjem so opravičili prostovoljni gasilci iz Globokega, krivic za požar pa je pregreli kontakt priklopnega releja na kompresorju skrinje. Zaradi doma popravljene varovalke se elektrika pri tem ni izklopila.

Z vesellicami in trdim delom do novega doma

Do zime pod streho?

TRNOVEC — »Naša največja želja je, da bi novi gasilski dom na Trnovcu še pred zimo spravili pod streho. Upamo, da bomo deležni kakšne pomoči, kajti doslej smo dom gradili le z udarniškim delom in s pomočjo denarja, ki smo ga zaslužili na vesellicah,« je povedal Alojz Pajk, poveljniki gasilske trojke Trnovec—Podvrh.

Trojka je doslej dobila le 10 starih milijonov pomoči od krajevne skupnosti Zabukovje za opremo. Denarja od petih vesellic bi bilo še več, če gasilec ne bi ponagajalo vreme. Pravzaprav sta »vžgali«, kot pravi Ivan Jazbec in Vlado Kobal, ki sta tudi nepogrešljiva pri vseh akcijah trnovskih gasilcev, le prva in peta veselica. Vaška sloga se ni pokazala le v tem, da so ljudje prispevali veliko vina, mošta in oreh, temveč so iz svojih žepov dodatno prispevali poldrug milijon

Alojz Pajk: »Ni res, da bi bili sprti z matičnim GD Zabukovje!«

dinarjev. Pri vesellicah zelo pomagajo mladinci, gasilec pa gre zelo na roko tudi Tone Kragl, saj brezplačno odstopa za veselice svojo zidnico in okolico.

»Kljub dobri volji in veliki pripravljenosti ljudi pa nam je zmanjkalo denarja za kritino in opaž in delno tudi za ostrešje. Za to so nam obljubili pomoč tudi sevniški gozdarji. Upamo pa, da naše prošnje za pomoč ne bodo prezrli niti drugi, zlasti občinska gasilska zveza. V domu bo dovolj prostora za vso našo opremo in tudi za vozilo ter za delo mladine in SLO. Seveda se bodo smekaj na zemljišče, ki nam ga je dal na voljo Andrej Senica, eden od stebrov trnovskih gasilcev, lahko preselile tudi veselice. Te pač, kot kaže, ostajajo naš najbolj zasneljiv vir financiranja,« pravi Pajk.

P. P.

VLOM V VIKEND

MLADINE PRI ČATEŽU — Med 25. septembrom in 1. oktobrom je bilo v Mladini pri Čatežu v počitniško hišo Radovličana Jožeta Budiča v Mladini pri Čatežu. Storilec je iz vikenda odnesel krožno žago in kotno brusilko, tako da je lastnik oškodovan za 800 tisočakov.

Krške novice

NI LAHKO BITI KRČAN — V sedanjih težkih časih imajo prebivalci krške občine, ki šteje med najbolj razvijene v Sloveniji, še dodatne težave. V krškem domu upokojencev so že povsem brez denarja in komaj zberejo toliko dinarčkov, da nakupijo vsaj malo hrane za svoje varovanje. Nič bolje se ne godi vsem tistim krškim občanom, ki zbolijo. Krška zdravstvena skupnost trenutno šteje med tiste v Sloveniji, ki je najbolj neredna plačnica zdravil in zdravstvenih storitev. Zdjaj se že dogaja, da Krčani izven občine ne dobijo zdravil na recept, kaj kmalu se lahko zgodi, da jih ne bodo sprejeli v bolnišnice in domove. Komentar ni potreben, vprašamo se lahko le, ali tudi to šteje v sklop prizadevanj za izboljšanje življenjskega standarda krških občanov.

MALO ZANIMANJA ZA HIŠE — V Krškem so na občini priredili pravo malo predstavo o možnosti gradnje in nakupa montažnih Marlesovih hiš v naselju Spodnji grič. A se predstava skoraj izjalovila, kajti na službeno predstavitev ni bilo zainteresiranih občanov. Prišli so samo tovariši po službeni dolžnosti. Zato svetujemo, da po naslednjem predstavi, na katerih se bodo občani lahko seznanili z možnostmi za kupovanje cenejšega kruha in olja in ostalih nujnih potrebščin. Na hiše bomo pa za nekaj časa kar lepo pozabili.

SPET TENIS, TOKRAT NAMIZNI — Na seji občinskega komiteja ZK je normalni potek seje (po dveh urah jalove razprave o gospodarskih rezultatih v predgospodarskem polletju) spet prekinil mladinec in se vprašal, kaj naj bi s tako razpravo dosegli. Menil je, da bi morali v poročilu točno navesti zakaj v določeni tovarni niso sposobni narediti 100 stolov namesto 50. Če se slabo vodstvo, ga je treba zamenjati, če šepa nabava ali kaj podobnega, bi tudi morali sprejeti določene ukrepe. Pa je na svoje »nestrpnost« in »neolikano« spraševanje dobil odgovor no, katera firma pa ima taka poročila. In potem so spet začeli od začetka.

Sevniški paberki

HUDI ČASI — Devizne dnevnice, ki jih naši poslovneži dobijo za službena potovanja v tujino, so očitno prepičle, da bi lahko ne le spali, ampak tudi jedli in pili kot doma. Zato je tudi med sevniškimi popotniki po belem svetu vse več tistih, ki v prtljajniku avtomobila ne morejo pogrešati polne pletenice in izdatnega kosa slanine ali pršuta. Pri vsem tem je pomembno vsaj to, da pozabljajo doma čebulo, da jih ne bi okaral kakšen visok politik, češ kako zastopajo Jugoslavijo v tujini.

ZAKLONIŠČA — Čedalje več je ljudi, ki nočejo plačevati prispevka za zaklonišča, kar pač ne vidijo nečesar, kar bi s tem denarjem zgradili. V teh časih, ko dinar vsak dan tone vse globlje, bi lahko tako obnašanje ljudi označili kot (družbeno) samozadovoljstvo. Prvič, sami poskrbijo, da jim ostane kakšen dinar vsaj za socialni kruh in mleko, in drugič, dokler še ne kruli preveč v želodcih ni nevarnosti, da bi množice izražale nezadovoljstvo še kako drugače, denimo na ulici. Znano je, da so tudi na republiki pobude, da bi začasno prenehali plačevati prispevek za zaklonišča, in kot je dejala županja Breda Mijović, se tudi na občini sprašujejo o smiselnosti tega prispevka.

IZUMRLI — Na petih srednješkolskih centrih v Sloveniji — žal pa nikjer v Posavju in na Dolenjskem — so spet vpletali latinščino. Medklc enega izmed poverjenikov poklicnega usmerjanja iz Posavja na posvetu v Sevnici, ki ga je sklicala strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje, je bil, da ni več učiteljev, da so že izumrli. Skoraj tako kot latinščina.

Brez demokracije ni napredka

Na seji OK ZK Krško kritično ocenili razmere v občini in državi

KRŠKO — Na seji občinskega komiteja ZK Krško, ki je bila pretekli teden, so temeljito pretrlesi gospodarstvo v občini, ter ocenili aktualne in politične razmere v domači občini in državi. Iz razprave je bilo moč občutiti, da prevladuje zaskrbljenost.

Težko bi bilo reči, da je krško gospodarstvo slabo gospodarilo, na to je opozoril tudi tov. Cerjan, član CK ZKJ, zadolžen za krško občino, vendar so v razpravi opozorili na vrsto problemov. V prvi vrsti na to, da je popolnoma nevdržno obravnavanje polletnih gospodarskih rezultatov tako rekoč sredi oktobra, ko ni več mogoče vplivati na potek dogodkov. V poročilu o gospodarskih rezultatih je vse preveč števil, ki sicer odražajo stanje, vendar pa manjka drugi del, kjer naj bi bili navedeni potrebni ukrepi za spremembo na boljše. Tudi to pot so opozorili, da je gospodarska moč občine vse preveč odvisna od ene same velike delovne organizacije in bi bili občinski rezultati precej slabši, če bi šlo slabše TCP Djuro Salaj ali JE Krško. Z izgubo sicer ni poslovalo toliko delovnih kolektivov, da bi bilo treba biti plat zvonca, vendar je veliko takih, ki poslujejo z motnjami.

Ocena aktualnih in političnih razmer v Jugoslaviji je pokazala, da so drugod v še slabšem položaju, podobna ocena pa velja tudi za celotno Slovenijo, ki je v osmih mesecih tega leta imela za 3,8

odst. manjšo proizvodnjo kot v istem času lani. Vendar vsega ni moč zvrtni na slabosti sistema, so med drugim menili v razpravi, kajti tudi v Sloveniji so občine z uspešnimi gospodarstvi, po katerih bi se bilo treba zgledovati. Kljub

• Sekretar medobčinskega sveta ZK za Posavje Franc Pipan je povedal, da v Jugoslaviji različno gledamo na ekonomsko in politično krizo. »Že od leta 1952 obstajata v Jugoslaviji dve politični struji, od katerih se ena zavzema za večjo vlogo in moč države. Vendar bi bil vsak povratak v etatizem kontrarevolucionarno dejanje,« je dejal Pipan. Govoril je tudi o Kosovu, ki je postalo najhujši jugoslovanski problem. Prebudila so se srbska nacionalna čustva, kar pa je plod daljšega delovanja, prve pojave je bilo opaziti že v literaturi, filmih in na TV. Vendar je Pipan menil, da se v Sloveniji ne bi smeli preveč vtikati v notranje srbske razmere. »Na 17. seji CK ZKJ bodo marsikaj dorekli, a obstaja resna bojazen, da bi prišlo do zahtev za izreden kongres. Na izrednem kongresu se lahko spremeni tudi statut in se potem spet uvede centralistična ureditev ZK. To pa bi bilo tisto, kar bi pomenilo tudi spremembo ureditve države. Zaskrbljenost članov CK ZKS je velika, saj tisk v drugih republikah lovi vsako besedo funkcionarjev, jih po svoje predstavlja, sprejema zaključke, ki porajajo nove polemike. Vse to pa vpliva na ljudi, ki vse manj zaupajo v vodstvo,« je dejal Pipan.

temu so menili, da se je treba boriti proti nesposobnim zakonodajalcem, ki ovirajo razvoj gospodarstva. Tudi ustavn

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 7. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Stadana Slovenec iz Krškega — Denisa, Martina Kodrič iz Dol. Skopice — Lucijo, Marjetka Preskar iz Piršenbrava — Tadejo, Biserka Lukina iz Jurjevčanov — Marka, Antonija Kočvar iz Stranja — Tanjo, Cvetka Bratanič iz Brezja — Aleša, Nežka Iljaž iz Bukovja — Tomija, Jožica Juratovec iz Bregane — Tino, Ana Pavlovič iz Brestanice — Ivana, Metka Novak iz Brezice — Barbaro, Slavica Povh iz Zg. Obreže — deklico, Hedvika Umetič iz Cerkelj ob Krki — Luka. Čestitamo!

Jesensko srečanje v Tržišču

Sevniško turistično društvo skuša razgibati življenje še v drugih krajih — Poseben vlak

SEVNICA — Novo vodstvo sevniškega turističnega društva se je v zadnjih letih izkazalo z vrsto koristnih

Joža Senica: »Jesensko srečanje v Tržišču je lahko za vsakogar zanimivo.«

pobud in turistično, folklorno, kulturno in zabavno-rekreativnih prireditvev, s katerimi je razgibalo življenje in turistično ponudbo v Sevnici in še nekaterih drugih krajih v občini. Ena takih zanimivih prireditev je tudi »Jesensko srečanje v Tržišču«, ki bo letos drugič zapovrstjo, in sicer tokrat v soboto, 15. oktobra, ob 11.30 v tem prijaznem dolenskem kraju. O podrobnostih tega srečanja nam je spregovorila podpredsednica TD Sevnica Joža Senica. »Jesensko srečanje v Tržišču pripravljamo v sodelovanju s tamkajšnjo krajevno skupnostjo. Na srečanju bodo prikazana različna kmečka in druga opravila ter kulturno-zabavni program.

Na prireditve bo peljal tudi poseben turistični vlak s približno 300 sedeži, ki ga bo vlekle žez kar pozabljena parna lokomotiva. Železničarji so nam res šli tudi tokrat na roko. Tudi zato smo sklenili, da bo za upokojene železničarje prevoz brezplačen, medtem ko ostale goste stane prevoz in vstopnica štiri tisočake.

Že ob sprejemu potnikov turističnega vlaka ob 9.30 na železniški postaji v Sevnici jih bomo ob vpsu pozdravili s kruhom in soljo, s kulturnim sporedom z ljudskim godcem in godbo na pihala. Na železniški postaji v Boštjanju bo med 10-minutnim postankom nastopila folklorna skupina, ki se nam bo potem pridružila na vlaku, kjer bodo folkloristi razdelili domače žganje in pevico. Na ŽP Jelovec bo prikazano delo mlatičev s cepci ter čiščenje in pakiranje žita, na ŽP Tržišče ob 11.30 pa nas bo spet pozdravila godba in predstavniki KS Tržišče. Potnike bodo do prizišča pripeljali z okrašenimi vozovi. Ob tem bo potekalo tekmovanje ribičev na Mirni, za goste, zbrane na šolskem igrišču, pa bo poskrbljeno s kulturno-zabavnim sporedom s plesom, ogledali si bodo kopo v prerezu, žganjkuhu pod stojnico, pokrito s slamnato streho.

Aktiv kmečkih žena bo pripravil razstavo prodajo sladice, peciva in drugih dobrot domače kuhinje, na voljo bo tudi dovolj pečnega kovanja, suhega sadja, medu in izdelkov iz medu, divjačine, srmin golaž, za žejo pa seveda tudi portugalica in mošt. Jesensko srečanje v Tržišču bomo izkoristili še za prikaz dela kovača, kovanje konj, izdelave brezovih metel in izdelkov iz ličkanja,« je povedala Joža Senica. Turistični vlak naj bi odpeljal iz Tržišča proti Sevnici okrog 18. ure.

P. P.

Danes pridejo knjižničarji

Strokovni posvet slovenskih knjižničarjev

NOVO MESTO — Danes ob 10. uri se v tukajšnjem Domu JLA začne strokovno posvetovanje slovenskih knjižničarjev o temi Zapisi znanja v informacijski dobi. Na začetku bo govoril tudi predsednik republiškega komiteja za kulturo pisatelj Vladimir Kavčič. V okviru dopoldanskega dela bodo podelili Čopove diplome.

Približno ob 12.30 se bodo začeli vrstiti referati. Z njimi bo nastopilo trinajst strokovnjakov za knjižničarstvo. Branje referatov bo trajalo tja do večera, na koncu pa bo razprava. Tema je zanimiva, zato pričakujejo veliko diskutantov. Sklepe posvetovanja bodo sprejeli

• V času strokovnega posvetovanja slovenskih knjižničarjev bo v avli novomeškega Doma JLA na ogled razstava del akademškega slikarja Milana Rijavca, mokronoškega rojaka. Razstava bo obsegala predvsem akvarele, na katerih je Rijavec upodobil novomeške in druge dolenske motive. Odprta pa bo še v soboto, 15. oktobra, da si jo bodo lahko ogledali tudi ostali obiskovalci Doma JLA.

jutri dopoldne, in sicer bo to po skupščini Zveze bibliotekarskih društev Slovenije.

Strokovno posvetovanje v Novem mestu se bo zaključilo jutri opoldne. Udeleženci (do konca minuloga tedna se jih je organizatorju Društva knjižničarjev Dolenjske prijavilo okoli 340) se bodo nato odpravili v Kostanjevico. Tam si bodo ogledali galerije in druge znamenitosti ter se udeležili koncerta, ki ga bo imel v nekdanji samostanski cerkvi v gradu Šentjernejski oktet.

I. Z.

»BALADA O LEPOTAH« — »Kotarjeve krajinske in vedutne podobe so včasih prava poema, balada o lepota prvinske narave, ki zaradi nerazumljive človeške poniglavosti počasi izginja,« je dejal umetnostni zgodovinar Franc Zalar (prvi z leve) o slikah novomeškega razstavljalca, slikarja Jožeta Kotarja (sredi posnetka), ko je minuli petek govoril v krški galeriji. (Foto: I. Zoran)

»Poslednji beg v lepo«

V krški galeriji razstavlja Jože Kotar iz Novega mesta 20 krajin, tihožitij in portretov, največ iz zadnjih let

KRŠKO — Galerija v nekdanji mali cerkvi sv. Duha v Krškem je premajhna, da bi mogel produktivnejši likovni ustvarjalec v njej pokazati kaj več kot izsek, bolj ali manj naključen izbor svojega dela. Za celovitejšo predstavitev, še

• Razstava slik Jožeta Kotarja v krški galeriji bo odprta do petka, 21. oktobra. Na otvoritvi minuli petek je slikarja in njegovo delo obiskovalcem predstavil umetnostni zgodovinar Franc Zalar, kustos Mestnega muzeja v Ljubljani. V kulturnem programu sta sodelovala igravec Mare Črtalič iz Škofje Loke (z interpretacijo Baudelairevih, Poejevih in Whitmanovih besedil) in kitarist Dušan Pavlenič iz Novega mesta.

posebej, če naj bi bile stvaritve vsebinsko ali kako drugače povezane v cikle, v tej galeriji ni prostora. Seveda s tem še ni rečeno, da v nekdanji cerkvi sv. Duha ni moč pripraviti zanimive, odmevne razstave, saj navezadnje ne določa kvalitete število razstavljenih del, marveč slike same.

Razstava najdb s Kapiteljske njive

Otvoritev nove arheološke razstave bo v Dolenjskem muzeju

NOVO MESTO — V sredo, 19. oktobra, bodo ob 11. uri v Dolenjskem muzeju odprli razstavo z naslovom: Nova arheološka odkritja v Novem mestu. Na njej bodo predstavili rezultate arheoloških izkopavanj v zadnjih treh letih na veliki prazgodovinski nekropoli Kapiteljska njiva. Razstavljeni bodo predmeti iz keltskih, halštatskih in bronastodobnih grobov. Osrednje mesto na razstavi bo imel grob halštatskega kneza, ki so ga z bojno opremo vred pokopali ob koncu 8. stoletja pred našim štetjem. Ta je bil prvi v vrsti halštatskih aristokratov, ki so načelovali prazgodovinskemu prebivalstvu Novega mesta v stoletjih pred našim štetjem. Razstava, ki jo je pripravil arheolog Tone Knez, bo na ogled do 13. novembra 1988.

LIKOVNO DELO MESECA

LJUBLJANA — Za likovno delo meseca (oktobra) je bila izbrana slika Vide Slivnikar z naslovom Tolmun, nastala lani. V predverju Cankarjevega doma je jo minulo sredo predstavil dr. Milček Komelj. — Izbor je opravil tudi že za naslednje likovno delo meseca. To je slika Jožeta Tisnikarja z naslovom Mati z otrokom, nastala letos. V sredo, 2. novembra, ob 18. uri jo bo v Cankarjevem domu predstavil Andrej Pavlovčec.

PO 30 LETIH IGRA O BLAŽU JURKU — Na Razborju, pod obronki Lisce, so preteklo nedeljo vaščani, ki jim je pri srcu ljubiteljska kultura, skoraj po 30 letih spet stopili na oder. Tudi tega so si naredili sami, tako kot je režiser in scenarist Emil Stopar sam priredil besedilo igre o velikem rodoljubu, odločnem zagovorniku slovenstva in prvem učitelju na Razborju, Blažu Jurku. Približno dve uri dolgo igro, ki je prerez Jurkovega življenja in ljudi tistega časa in okolja, kjer je bil vaški učitelj Jurko kar 45 let zavzet borec proti ponemčevanju, je občinstvo toplo sprejelo. (Foto: P. Perc)

Skupen glas bi bil močnejši

Na rob zborovanju slovenskih knjižničarjev v Novem mestu

Program življenja in dela osnovne šole doživlja številne pretese. Zaradi neugodnega materialnega položaja vse bolj posegamo v krčenje vzgojno-izobraževalnega dela. S tem pa lahko osiromašimo temelje znanja — toda brez znanja ne bomo napredovali. Tako se je v dogovorjenem programu znašla tudi knjižnica; to pomeni: če bo denar, se bo dogovorili, če ne, bomo še to oklestili. Knjiga je vir znanja; v vsej zgodovini slovenstva je odigrala temeljno vlogo. Ni čuda, da so jo večkrat

preganjali — knjigo in avtorje. Mar bomo ostali ob tem neobčutiljivi?

Sodobni čas poučarja potrebo po nenehnem izobraževanju, naša naloga je navajati učence na samostojno iskanje virov znanja, drugače ne moremo govoriti o vsestransko razviti mladi osebnosti. Ker se socialni položaj družin slabša, so se mnogi starši morali odpovedati tudi knjigi — ali ni torej dolžnost šole, da otroku ponudimo, kar je najboljšega na knjižnem trgu? Žal se tudi v šoli manjšajo sredstva za knjižni fond. Kaj, če bo jutri še slabše?

Na prepričanju se je znašla tudi bralna značka. Mar bomo izničili skoraj tridesetletna prizadevanja, da otroku ponudimo sodobno mladinsko delo, se pogovarjamo o knjigi, iščemo vrednote, se seznanimo živo s pisateljem, da vzgajamo potrebo po osebnem stiku s knjigo?

Kljub stalnim pritiskom na prosvetne delavce je vendar še dosti ljudi, ki delajo s knjigo z mladim rododom, četudi niso pravilno materialno ovrednoteni. Kaj pa, če bo že jutri tega entuziazma še manj?

Knjižničarji večkrat osamljeno trkajo na vrata razumevanja; njihov glas se izgubi — tudi zato, ker vedo, da otroku kljub vsemu morajo ponuditi vrednote.

Zato je prav škoda, da ponovno poteka zborovanje knjižničarjev hkrati s slavističnim zborovanjem. Posebno na manjših solah je večkrat slavist tudi knjižničar; studij knjižničarstva je največkrat povezan z maternim jezikom. Če bi bili združeni, bi bil glas močnejši — in morda bi preglasili tiste, ki še vedno menijo, da je šolska poraba — in temelj za razvoj vsega našega mišljenja. JOŽE ZUPAN

Filmski maraton

V 14 urah predvajali 6 različnih filmov

KOČEVJE — Filmski maraton, ki ga je 1. oktobra organiziral Kulturni center—kino Kočevje, je uspel tako finančno kot tudi v zadovoljstvo gledalcev, ki so povedali, da si takih prireditev še želijo. Ta dan je bilo od 10. ure do polnoči prikazanih 6 filmov raznih zvrsti, da bi bilo ustrezno različnim okusom gledalcev.

Uspeh in pohvale so opogumile organizatorja, da bo take prireditve še pripravil. Pravijo pa, da bodo v bodoče na maratonu predvajali verjetno nekoliko manj filmov.

Menijo, da je k uspehu prispevala tudi učinkovita reklama. Za obisk so se namreč nekoliko bali, ker je bilo v tistih dneh še več prireditev (finalne tekme na olimpiadi, v Kočevju pa prireditve ob prazniku občine in še cirkus), poleg tega pa so predvajali filme, ki so posneti na video kasete in jih torej lahko vsak tudi izposodi.

KITAJSKA UMETNOST V MIKLOVI HIŠI

RIBNICA — Razstavo »Tradicionalno kitajsko slikarstvo iz pokrajine Yiangsu« bodo odprli 25. oktobra v razstavnem salonu v Miklovi hiši v Ribnici.

Razstava v Miklovi hiši je prav gotovo ena najzlahnejših »predstav« umetnosti, ki je po barvi in tonu ter po duhu slovenska — s prizvokom tipično slovenske melanholičnosti, baladnosti. Zato najbrž, pa ne samo zato, Miheličeve slike sežejo slovenskemu obiskovalcu tako globoko v srce.

I. Z.

OLJA IN GRAFIKE D. KLEMENČIČA-MAJA — V avli poslovnih prostorov tovarne zdravlil Krka v Ločni so minuli četrtek odprli posthumno razstavo del tega slikarja, ki je umrl letos. Ob otvoritvi (posnetek je od takrat) je nekaj slovenskih narodnih zaigral in zapel Ivan Šiška, razstava pa bo na ogled do konca novembra. (Foto: J. P.)

Bogovčič prvič v Brežicah

Razstavo so odprli v Posavskem muzeju

BREŽICE — V galeriji Posavskega muzeja se je 7. oktobra z obširno razstavo predstavil občinstvu akademski slikar Ivan Bogovčič, rojak iz Breganskega sela, ki je zdaj izredni profesor za

restavracijsko in Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Kot slikarja ga v domačem okolju skoraj ne poznajo, saj je doslej razstavljal večinoma v Ljubljani in na Gorenjskem, prvo manjšo razstavo pa je imel 1972 v svoji rojstni vasi.

Bogovčič slovi bolj kot restavracijsko. Je koordiniratelj v Restavracijskem centru v Ljubljani. S Posavskim muzejem ima stalne stike, odkar je po študiju nadaljeval restavriranje antičnih mozaikov z Drnovega. Letos so restavrirali ljubljanskega centra obnavljali štukature v jugovzhodnem stolpu brežiskega gradu in restavrirali kapelo v parku mokriškega gradu.

Posavski muzej je ob Bogovčičevi razstavi izdal katalog s spremno besedo Aleksandra Bassina, ki bralcu utira pot do razumevanja umetnikove slikarske izpovedi in njegovega odnosa do sveta, človeka in narave. Bassin opozarja na umetnikovo psihološko pronicljivost, ki jo odražajo njegovi portreti. Portretiranci so slikarjevi sodelavci, prijatelji in znanci, vendar jih ne označuje z imeni, ampak z razpoloženjem, v katerem jih je ujel njegov čopič in povzel njihovo duhovno podobo. V galerijskih prostorih je razstavljenih 56 risb in olj. Za slikarja, ki se je posvetil restavracijskemu poklicu, je to bogata bera, če upoštevamo, da Bogovčič slika v prostem času za sprostitev.

J. T.

SLOVENSKI OKTET PRI »KRSTU« ORGEL

NOVA GORICA — V tukajšnji župnijski cerkvi je bila minuli petek zvečer slovesna promocija novih koncertnih orgel, ki jih je Novi Gorici podaril švicarski donator. Poleg Huberta Berganta, ki je kajpak igral na orgle, so nastopili Slovenski oktet, rogist Jože Falout, flavtist Fedja Rupel, trobentač Tone Grčar, sopranistka Sonja Gašperšič — Ognjanovič in baritonist Marcel Ostaševski.

NEAPOLIS SE PREDSTAVI

NOVO MESTO — 28. oktobra ob 12. uri bodo predstavili v mali dvorani Doma kulture v Novem mestu trajno delovno skupnost samostojnih kulturnih delavcev Neapolis. Dejavnost te delovne skupnosti sega na področja arhitekture, oblikovanja, fotografije, tržne komunikacije in inženiringa.

DANES V DOMU KULTURE SPET FILMSKO GLEDALIŠČE

NOVO MESTO — Danes ob 18. in 20. uri bodo v Domu kulture zavrteli že drugi film iz novega programa novomeškega filmskega gledališča. Na sporedu bo ameriška komedija Obupno se išče Suzana iz leta 1985. Prihodnji četrtek ob istem času pa si bodo obiskovalci lahko ogledali slovenski film Ljubezni Blanke Kolak, film, ki je na lanskem puljskem festivalu dobil zlato areno za glasbo in kostume.

J. T.

»HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI«

— Tako so dali naslov že 7. eks-temporu mladih likovnikov Bele krajine, ki ga ob tednu otroka izmenično pripravljata Občinski zvezi prijateljev mladine Črnomelj in Metlika. Letos so se učencem vseh belokranjskih osnovnih šol pridružil še črnomaljski srednješolci ter otroci iz pobratenege Ozlja in avstrijske Wagne. Na otvoritvi razstave del (na fotografiji), ki je bila pretekli teden v Ganglovcem razstavišču v Metliki, sta se v kulturnem programu predstavili recitatorki iz Podzemlja in flavtistki iz Metlike, številne goste sta pozdravila predsednik metliške občinske skupščine Stane Bajuk in predsednica ZPM Metlika Vlada Škof, kustos Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj pa je podala strokovno oceno likovnih del. Razstava bo potovala po belokranjskih solah, na koncu pa bodo v domu počitka v Metliki, ki je bil pokrovitelj, z deli okrasili stene sob. (Foto: M. B.-J.)

Ob Miheličevih slovenskih slikah

Razstava del Franceta Miheliča je na ogled v galerijskih prostorih Miklove hiše v Ribnici — Slikarstvo, prekrito s tančico značilne slovenske baladnosti

RIBNICA — Galerija v Miklovi hiši je ta teden odprla vrata delu izjemno bogatega opusa akademškega slikarja Franceta Miheliča. Razstavo, ki obsega devetnajst slik v olju in akrilu, petnajst grafik in dvanajst na temo Ribniška himna izdelanih ilustracij (risb) tega umetnika, so odprli v terek. Na otvoritveni slovesnosti je z recitalom svojih pesmi nastopila Svetlana Makarovič. Razstava bo na ogled do vključno nedelje, 23. oktobra.

Izbor slik za to razstavo predstavlja Miheliča kot svojrskega slovenskega krajinarja in občega slikarja, ki je razpel svet svoje umetnosti med ljudsko izročilo in vse tisto, kar je v našem življenju splošno. V slednje sodita življenje in smrt, vse, kar je podvrženo zemeljski minljivosti. Kar je zapisano koncu, pa ne more biti nekaj veselega in to je razvidno tudi iz Miheličevega slikarstva. Prekriva ga zdaj bolj vidna, zdaj nekoliko zastrta tančica baladnosti.

Značilen motiv pri tem slikarju je Kurent. To mitološko bitje pa ne nastopa zgolj kot posebitev okolja, ki ga je bilo ustvarilo, marveč bolj kot simbol za umetnika. Prek Kurenta oziroma kurentovske maske vzpostavlja stik s skrivnostnimi silami narave. Izza maske spoveduje neko drugačno, predvsem pa osebnostno resnico.

Tu pa je še drug sklop Miheličevih slik z upodobitvami zlovesnih jezdecev, enodnevnic, čudnih muzikantov, nečesa, čemur se izteka čas in bo že naslednji

France Mihelič: SPOMIN NA MATER, 1974, oglje; platno

KONCERTI SIMFONIKOV V CANKARJEVEM DOMU

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu bo ta mesec še nekaj zanimivih glasbenih prireditev. Jutri ob 20. uri bodo pod vodstvom Antona Nanuta nastopili simfoniki RTV Ljubljana. Solist bo grški violinist Leonidas Kavakos. Program bo obsegal Rancigajeva, Paganinijeva in Skrjabinova dela. V četrtek, 20., in v petek, 21. oktobra, pa bo koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent bo Uroš Lavjovic, solist pa Aleksandar Madžar. Ta orkester bo nastopil tudi teden pozneje, in sicer v četrtek, 27., in v petek, 21. oktobra, tedaj pa bo dirigent Samo Hubad. Na koncertu, posvečenemu Vaclavu Talichu, bosta kot solista nastopila Darko Linarič in Miloš Mlejnik.

KRES VABI K SODELOVANJU

NOVO MESTO — Novomeška folklorna skupina Kres, ki se je pod vodstvom Branke Moškon že večkrat predstavila s kvalitetnimi nastopi na domačih in tujih prizoriščih, vabi medse nove plesalke in plesalce ter glasbenike. Prvi od sprejemnih sestankov za tiste, ki se želijo vključiti, bo danes, v četrtek, 13. oktobra, ob 19. uri v avli novomeškega Doma JLA.

Dobro, da vedo Suhor nima vode

Suhor pesti že nekaj časa pomanjkanje vode. Ljudje se ne morejo umivati, ne morejo pomivati posode, ne morejo si prati zob, ne morejo napajati živine, ne morejo prati perila in tako naprej in tako dalje.

O tem se piše v časopisih, govori se po radiu, še po televiziji bodo morda pokazali kakšno suho pipo.

Že ime Suhor je simbolično, zato je nemogoče pričakovati obilico vode.

Suhočanke in Suhočani pa so ogoročeni.

»Poskušajte biti vsaj dan brez vode, pa boste videli, kako je to,« govorojo.

Tudi pritožujejo se. Bili so že pri vseh odgovornih in neodgovornih. Dopovedovali so, prosili, moleovali, kričali, grozili.

Vode pa kljub temu nimajo tudi po nekaj dni zapored.

»To je nekaj groznega,« mi je rekla oni dan kranjska Suhočanka.

Problem poznajo tako na občini, kot tudi na komiteju in na komunalni. Najpogostejši odgovor, ki ga je slišati, pa je: »Ni nam treba govoriti, saj dobro vemo, da na Suhorju ni vode.«

V tolažbo razjarjenim Suhočanom je lahko dejstvo, da občinska oblast ve za njihove težave, da je slišala zanje. Koliko je namreč v občini problemov in problemčkov, za katere ni še nihče nikoli slišal ali pa jih noče niti videti niti slišati. Pred njimi si enostavno zatiskamo oči in ušesa.

T. G.

To se ne more dobro končati!

Kaj vse boli upokojen- ca A. Zakrajška

KOČEVJE — Oglasil se je upokojenec Alojz Zakrajšek iz Kočevja, star 76 let, da bi povedal, kaj misli o sedanjih razmerah pri nas in o nekaterih svojih spoznanjih pa tudi zanimivih doživetjih pred desetletji.

Boli ga, da v novi Jugoslaviji nismo složni. Prepričan je, da je bilo v stari Jugoslaviji več sloge. Pravi, da je bil leta 1936 granicar na Palji pri Vlasini na bolgarski meji. V enoti so bili fantje iz Srbije, Črne gore, Kosova in drugod, a so se vsi razumeli. Slovenca sta bila v enoti dva in vsi so ju spodbujali, naj med seboj govorita slovensko, češ da radi poslušajo njuno govorico.

Nato je tov. Zakrajšek pokazal naslovnico iz Teleksa z dne 8. septembra 1988, na kateri je upodobljen prvak srbskih komunistov Slobodan Milošević, in še fotografijo iz leta 1936, na kateri je poleg njega, Zakrajšek (levo), na fotografiji še Bibo Milošević, ki je bil takrat tudi granicar v Palji. Obe sliki je prinesel zato, ker sta si oba Miloševića podobna kot jajce jajcu. Pravi, da je torej — kot kaže — varoval bolgarsko mejo skupaj z očetom Slobodana Miloševića.

Potem, ko je Alojz Zakrajšek povedal zanimivo doživetje, kako je v partizanih srečal borca Tinčka, sedanjega predsednika predsedstva Slovenije Janeza Stanovnika, je vnovič zaskrbljeno dejal: »Od vsega me najbolj boli to, da smo v Jugoslaviji iz dneva v dan bolj spirti med seboj. To se ne more dobro končati.«

J. P.

Kako narediti SZDL (ne)privlačno?

Pripombe k dopoljnjeni razpravi Jureta Perka, objavljeni v Prilogi DL

V Dolenjskem listu 6. oktobra 1988

je Jure Perko, predsednik MS SZDL za Dolenjsko, objavil svojo bistveno popravljeno in spremenjeno razpravo (ne samo razširjeno, kot navajajo) s seje občinske konference SZDL Črnomelj.

Ob branju se mi kot prisotnemu na tej seji in tudi omenjeni seji predsedstva OK ZKS poraja nekaj razmišljanj.

1. V članku se poskuša ustvariti vtis, kot da je P OK ZKS obravnaval razpravo Perka kot neprimerno in z vpraš-

ljivimi nameni. Bil sem eden izmed aktivnih udeležencev te seje, kjer smo poslušali informacijo o vsebini občinske konference SZDL z namenom ugotoviti, ali je bil vsebinski prispevek ZKS zadovoljiv. Hkrati pa so bila izpostavljena nekatera področja, kjer je tudi glede na vsebino seje OK SZDL (načelno in konkretno) v bodoče potrebna večja in enotnejša aktivnost komunistov (pretok informacij in informiranja, zmanjševanja socialnih razlik, spremembe v organiziranosti OZD, prenova ZK itd.). Zato smo določili tudi operativne naloge OO ZKS in komunistov, kar je ne samo pravica, ampak obveza tega politično izvršilnega telesa OK ZKS v občini.

Čudi me torej, kako je tov. Perko lahko postavil trditev, da je P OK ZKS brez avtentičnega gradiva obravnaval njegovo razpravo. Še bolj me čudi, s kakšnim namenom. Mogoče po vzoru nosilcev številnih polemik, ki nas v tem času vznemirjajo širou po Jugoslaviji?

2. Vprašanja, ki jih je tov. Perko odprl v svoji razpravi, načelno — teoretično držijo. V občini pa bolj potrebujemo konkretne oblike in dogovore za reševanje zelo konkretnih vprašanj. In temu je bila namenjena seja občinske konference SZDL in temu so namenjeni sedanji sestanki vodstev DPO in OO ZKS v krajevnih skupnostih. Tu ljudje ne želijo načelnih razprav, ne želijo citatov in ne teorije marksizma (sam ne zanikam potrebe po poznavanju tega), hočejo pa akcijo — spreminjanje in tudi boljše, družbeno občutljivejše SZDL. Strinjamo se s Perkom (to piše tudi v

gradivu ZKS), da tega ne bomo dosegli s prisilo — palico (v občini tega nihče ne želi), a ne niti s parolami ter citati, bomo pa s stalnim, načrtnim in konkretnim delom, kar je mnogo težje. In tu moramo — to smo terjali tudi na seji predsedstva — več narediti člani ZK, aktivisti SZDL, vodstveni in vodilni delavci ter vsi, ki hočejo več resnično demokracijskega in boljšega življenja.

V občini smo že korak naprej od učenja abecede SZDL, vendar še ne tam, kjer si želimo. V ustvarjanju tega pa menim, da ima svoje mesto tudi tov. Perko, pa ne kot ustavno pravico, ampak kot dolžnost. Tako bomo naredili SZDL bolj privlačno — postala bo potreba delovnih ljudi in občanov.

LOJZE ŠTERK

SREČANJE — Kolektiv Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj Krško je povabil upokojence na tradicionalno srečanje. Nekdanji sodelavci smo se zbrali 23. septembra v rekreacijskem centru Karlič ob Krki, kjer smo prisluhnili govoru člana poslovodnega odbora in zvokom tovarniške godbe na pihala. Ob prijetni glasbi smo bili izdatno pogoščeni, k dobremu razpoloženju pa je prispevalo tudi lepo vreme in čudovito okolje ob mirni Krki. Tovaršnišemu kolektivu se v imenu kluba upokojencev TCP Djuro Salaj najlepše zahvaljujemo za human odnos in razumevanje in mu želimo nadaljnjih uspehov pri razvoju podjetja. (Dušan Stupar, foto Č. Čargo)

Še o cerkvi sv. Duha

Problem obnove bi bil takoj rešen, če bi cerkev prišla zopet v roke župnije Črnomelj

Dogodki okoli cerkvice sv. Duha v Črnomlju se vlečejo že predolgo in zdi se mi, da stvari ne znamo prijeti na pram koncu. Čeprav je rešitev, kako obnoviti cerkvico, zelo enostavna, najbrž ne bomo uspešni z ustanavljanjem raznih odborov, komisij in podobnega.

Prav bi bilo, da se spomnimo, da so cerkvico zgradili črnomaljski verniki, torej ne pripada nikomur drugemu kot njihovim naslednikom. Sprašujem, zakaj ne bi sv. Duha vrnili župnijski skupnosti, saj ji je bila na silo odvzeta. Če so bili župljani sposobni zgraditi in vzdrževati cerkev toliko stoletij, bi jo znali tudi sedaj. Prepričan sem, da bi črnomaljska župnija s svojimi verniki zmogla obnovo v skladu z zahtevami zavoda za varstvo naravne in kulturne

dediščine. S tem, ko bi se vrnila vernikom, bi bila popravljena in kmalu tudi pozabljena še ena krivica povojnih let. V prispevku Težave črnomaljskega sv. Duha, objavljenem v 37. številki Dolenjskega lista, sem bral, da naša skupnost nima denarja za obnovo in ga v doglednem času tudi ne bo imela. Prepričan sem, da bi župnija Črnoeme s pomočjo vernikov obnovo sv. Duha hitro in učinkovito spravila z dnevnega reda.

Živim v Semiču in nisem osebno preveč prizadet zaradi propadajoče cerkvice, ki je veliko let služila za skladišče, me je pa kot državljana SFRJ sram. Prav tako me je bilo sram, ko sem bral v Dolenjskem listu, da so okrog cerkvice ležale razmetane človeške kosti. Smo postali barbari? Kje je pieteta?

FRANC DERGANČ
SEMČ

Še: Preiskava še traja

Odgovor na vest, objavljeno v DL na 5. strani

V zvezi s prispevkom z naslovom Preiskava še traja, objavljenim v Dolenjskem listu dne 6. 10. 1988 v rubriki Iz naših občin, želimo, da objavite naslednje pojasnilo.

V prvem delu članka se obravnava zaskrbljenost upokojencev za usodo njihovih prihrankov pri Interni banki Gozdarstvo-Kmetijstvo Kočevje, in sicer naj bi bili ti prihranki zaradi domnevni motenj pri poslovanju Iternre banke ogroženi. Omenjeni članek temelji na nepreverjenih informacijah ter na popolnem nepoznavanju dejstev. V obrazložitvi navajamo naslednje:

Interni banka Gozdarstvo-Kmetijstvo ne zbira hranilnih vlog občanov, tako da pri njej ni nikakršnih prihrankov upokojencev ali drugih varčevalcev. Ker ima v isti stavbi kot Interna banka sedež tudi posebna finančna organizacija, imenovana Hranilno-kreditna služba Kmetijstva in Gozdarstva Kočevje, ki pa zbira hranilne vloge občanov in daje kredite, je zaradi takšnih trditvev, kot se navajajo v članku,

prišlo do napačnega informiranja varčevalcev Hranilno-kreditne službe o domnevni ogroženosti njihovih hranilnih vlog. V zvezi s tem želimo pojasniti, da je sistem Hranilno-kreditne službe v celoti neodvisen in samostojen ter da posluje v zadnjem obdobju izrazito ugodno, tako da razmišljamo celo o dvigu obrestne mere za hranilne vloge. Trditve o kakršnikoli ogroženosti hranilnih vlog so tako v celoti neutemeljene in zlonamerne.

Tudi depoziti in krediti družbenopravnih oseb pri Interni banki Gozdarstvo-Kmetijstvo zaradi slabega finančnega stanja v Ripozi Ribnica niso ogroženi, kot tudi ni ogrožen obstoj Iternre banke Gozdarstvo-Kmetijstvo.

Uredništvu Dolenjskega lista naprošamo, da v prihodnje, ko objavlja članke na podlagi govoric s ceste, vsebinsko članek predhodno preveri pri osebah, na katere se te govorice nanašajo, posebej če gre za vsebino, ki na takšen ali drugačen način lahko povzroči večjo gospodarsko škodo ali oblati dobro ime gospodarskega subjekta.

HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA

Mehaniki so zaradi voznikov, ne?

Zgovorna zgodba

— Halo! Dober večer! Upam, da sem prav poklical. Ste mehanik?

— Ja. Popoldansko obrt imam.

— Kakšnih dvesto metrov od vaše delavnice sem običal s katro z zablokiranim desnim kolesom. Šment ne gre ne naprej ne nazaj. Se lahko domeniva, da vam po prijatelju pošljem ključ, vi pa bi avto jutri osposobili in zapeljali na vaše dvorišče?

— Gospod, za dva dni vnaprej imam ves čas rezerviran.

— Verjame, verjame. Saj ne bi sitaril, pa grem čez soboto in ne delo na pot in se mi ne zdi varno, saj razumete!

— Zelo mi je žal, res ne morem. Pokličite Pomoč-informacije.

● ● ●

— Oprostite, ker vas tako pozno kličem, ali bi lahko jutri...

— Tovarš, jaz imam jutri dopust. Zjutraj pokličite v delavnico.

— Zelo zgodaj moram na pot, ali ne bi lahko...

— Kaj ne razumete, da imam jutri dopust?

● ● ●

— Kje se je katra skujala?

— Ne morete zgrešiti, na drugem koncu naselja. Sicer je res kakšnih osem kilometrov od vas, ampak...

— Saj bi bilo lepo, če bi se vozilca kvarila pred mehaničnimi delavnicami pa se, žal, ne. Kako se zmeniva za ključ? Prav. Katra je zdaj naša skrb.

— Najlepša hvala! Nekaj bi pa le rad vprašal. V preteklih dveh urah sem se pogovarjal s petimi o tej svoji neveščnosti. Povsod sem natekel na neke tehtne izgovore.

— Ja hudiča! Če take situacije prav razumem, ni nikomur prav poseben všeč, da mora pustiti avto za cesto. Na koncu koncev je že celo premožnejši Sicer pa smo mehaniki zaradi voznikov, mar ne?

Hvala, prijatelj mehanik Milan Terzin iz Trebnjega.

Voznik
NM 122-417

POPOLN POLOM? — Na Kočevskem je vas Polom. Na fotografiji je po neznanem storilcu polomljena tabla, ki naj bi sicer kazala proti vasi Polom. Upamo, da polomljeni Polom ne simbolizira naših splošnih razmer. (Foto: Primc)

KAKO LEP MERCEDES! — Na novomeškem Glavnem trgu v četrtek dopoldan ni bilo nič bolj zanimivega kot mercedes našega zdomca (po vsej verjetnosti), ki sta ga krasila palčka iz žgane gline. Neznaneu lastniku te domislice bi svetovali, naj objavljeno fotografijo pošlje tudi tovarnarjem v Nemčijo z namenom, da razmislijo, če ne bi poslej tako olupševali svojih vozil. Nekaj kupcev bi bilo tudi iz naše domovine. (Foto: J. P.)

PRAVCATI PRAZNIK

TREBJE — Izvršni odbor KUD Pavel Golia Trebnje je organiziral za člane društva srečanje pri lovski koči na Vrhtrebnjem. Za nas, povabljene upokojence, je bilo srečanje enkratno doživetje, še toliko bolj, ker so nas mladi sprejeli z odprtim srcem. Veseli, razgreti in humorja polni pogovori so pomladili tudi naša srca. Da je bilo srečanje še toliko bolj prijetno, je poskrbel izvršni odbor še za majhno zakusko. Takih srečanj prav gotovo manjka, zlati še v današnjih časih, ko smo iz dneva v dan bolj pusti, samo hitimo in čakamo, kaj bo.

R. MAJER

• Lahko je njim kazati na nape, ko pa vedo, kje so, saj so jih sami zagrešili! (Ljubo Raičević)

Kraja, ki ni le kraja

Lahko je tudi barometer našega življenja

Stric, ki je vstopil v okreplevalnico Jurček na metliškem Trgu svobode, je s pogledom oplazil obraze ljudi, ki so viseli za točilno mizo. Običen je bil v staro sivo, ponošeno obleko in v rokah mu je visela prazna poletna torba. Ali je bil njegov iskajoč pogled le slučajen?

Potem je stopil proti vratom, ned katerimi se je bellil napis »WC«. Vstopil je in jih zaloputnil za sabo. Stric ni vzbujal pozornosti, saj tam, kjer se pije, je povsem normalno, da vsako minuto nekdo odide tja. Gostje so še naprej viseli za šankom in bili zavzeti z olimpiado, iredentno v Slobodanem ter Janijem Bevkom, ki bo moral preložiti fantovščino.

Stric je stopil iz stranišča skozi izhodna vrata lokala naravnost

na Trg svobode. Če bi se komurkoli od genijev, ki so podpirali šank, zdelo vredno pogledati za njim, bi verjetno opazil, da je prej prazna torba dobila obline. Izkušenemu opazovalcu bi bila verjetno tudi živčnost njegovega koraka sumljiva.

Strica že zdavnaj ni bilo več, ko je nekdo povedal, ne ravno brez nedolžnih klevtic, da na moškem stranišču ni toaletnega papirja. Tudi iz ženskih sanitarij so izginili trije zavojčki Palome.

Postavlja se vprašanje: »Kje živimo in kako živimo ter kakšna je država, v kateri morajo stari strici krasti toaletni papir v javnih lokalih? Ste pomislili, da je bil ta stric mogoče vaš oče?«

MATJAZ RUS

GUSLE SO V RIBNICI — Na fotografiji je ribniški slikar Čirovič s svojimi guslami.

»Hočemo gusle!«

Malo za šalo, malo za res ob slavnem klicu v Nikšiču

RIBNICA — Predsedstvo CK ZK Črne gore je ugotovilo, da nedavnem mitingu v Nikšiču udeleženci niso vzklikali »Hočemo Rusel!« ampak »Hočemo gusle!« Žal pa CK ZK ni natančneje pojasnil, zakaj Črnogorci zahtevajo gusle. Jih nimajo več? So jih izvozili? Jim jih je kdo ukradel? Bi radi nanje zaigrali v teh težkih časih kakšno posebno pomirjevalno melodijo?

Zadevo smo sklenili raziskati kar v Sloveniji, saj so mnogi naši državljani in tudi mnogi voditelji prepričani, da so za vse hudo v Jugoslaviji krivi Slovenci. Hitro se je pokazalo, da je bila domneva upravičena.

Prave črnogorske gusle smo odkrili v Ribnici. Pa ne le prave gusle, ampak še gusle, upodobljene na raznih umetniških slikah. Gusle so last, slike pa so delo Milana Čiroviča Čire, ribniškega slikarja-amaterja, ki je po rodu Črnogorec.

Milana Čiroviča smo takoj zaslišali. Ta »poturica« je dal naslednjo sumljivo izjavo:

»V Ribnici živim in delam že vrsto let. Cenim domačine, oni pa mene in moje delo. Tudi slovenski umetnostni kritiki naklonjeno ocenjujejo moja slikarska dela, na katerih se gusle in moja rodna Črna gora prepletajo s slovenskimi motivi ribniške suhe robe in ribniškega okolja... Kar pa zadeva klic na zboru v Nikšiču, menim, da je to podcenjevanje gusel, tega ljudskega instrumenta.«

J. PRIMC

SREČANJE SODELAVK

NOVO MESTO — Pred kratkim so se tukaj srečale nekdanje sodelavke ZTP Novo mesto. Srečanje je potrdilo, da tudi take na videz nepomembne priložnosti lahko veliko prispevajo k bogatstvu pristinih stikov med ljudmi. Bivše sodelavke, od katerih so že skoraj vse upokojene, so obudile spomine in se dogovorile, da bo postalo njihovo srečanje tradicionalno.

R. M.

KOČEVJE: VROČE — HLADNO

VELIKI RAČUNI, HLADNI RADIATORI — Občani dobivajo te dni najrazličnejše račune, k obično praznijo njihove žepa, hkrati pa jih pogrejejo. To pa je tudi potrebno, saj so grelci centralne kurjave kljub mrazu še vedno mrzi. Seveda pa imajo mnogi kljub temu vročino, angino itd. in se tako nekoliko pogrejejo.

DENARCA NI NIKJER — Tako poje narodna pesem. To se vedno bolj pozna povsod. Trgovine niso oblegane. Domiselno urejena in bogato založena trgovina s sadjem in zelenjavo je skoraj prazna. Podobno je v čakalnicah pri zdravnikih.

PRAZNE GOSTILNE — Tudi v gostiščih skoraj ni prometa. To se je najbolj pozna v tistih, ki so jih doslej redno obiskovali razni funkcionarji. Zdjaj se zadržujejo bolj po pisarnah. Ze vedo, zakaj.

DAVEK NA BOLEZEN

KOČEVJE — Živeti ali umreti? Po drugih krajih države se tako sprašujejo zaradi kruha, sladkorja, olja in drugih živil, v Sloveniji pa zaradi zdravl. Za tri vrste zdravl, izdanih na recept, je treba v lekarni odšteti kar 13.200 din. To bi bilo še razumljivo in vsaj delno opravičljivo za bolnike, ki so redkokdaj bolni. Huje pa je za bolnike, ki morajo zdravila redno jemati. Seveda so najbolj prizadeti s takim plačevanjem prav najtežji bolniki, starejši ljudje, upokojenci in tudi vsi ostali občani z nizkimi osebnimi dohodki. Res so hudi časi, hud pa je tudi tak davek na bolezen.

P. C.

Pozeba in suša vzeli 5 milijard

Sadjarji so se to jesen znašli v hudih škripcih, ker so se siceršnjim težavam v kmetijstvu pridružile naravne ujme in jim že med letom obrale skoraj ves pridelek. Po kooperacijski pridelavi sadja je brežiška občina ena najmočnejših v Sloveniji. TOK Agraria ima okoli 230 kooperantov, osredotočenih pod obronki Orlice, predvsem v Arnovem selu, Dečnem selu in Globokem. Zasebniki gojijo na 160 hektarih površin različne sadne vrste, vendar zadnje čase prevladujejo jabolane.

Za letos so planirali dva tisoč ton jabolk, nabrali pa jih bodo komaj 300 ton, in namesnili 700 ton hrušk so ntrgali komaj desetino ali 70 ton. Bolj žalostne jeseni si sadjarji niso mogli zamišljati, a ne samo zaradi izničnega pridelka zaradi pozebe in avgustovske suše, ampak tudi zaradi nezazumovanja njihovih težav. Za obnovo nimajo ta hip nobenih upov, saj so obresti že pri hranilno-kreditni službi 120-odstotne. Stroški za hektar nasada se trenutno gibljejo med 30 in 40 milijoni dinarjev. Brez posojil ljudje ne morejo obnavljati nasadov, bančni obresti pa se boje, ker se vsak mesec spreminjajo. Ta hip za dosaditev posebitih nasadov sicer ne bi potrebovali pretiranih vsot denarja, zato bi bilo po mnenju vodje sadjarke proizvodnje pri Agrarii Ivana Vovka zelo narobe, če bi sadjarje s poslana vodenja razmer v tej panigi prisilili k uklinjanju nasadov. To bi bila velika družbeno škoda, saj potem mine deset let, preden pospeševalci znova vpeljejo tako dejavnost.

Breskve, marelice in oreh so v brežiški občini posebiti stoođstotno, jabolane 60-odstotno, suša pa je od tega uničila še tretjino. Skupno škodo v vinogradih in nasadih sadnega drevja je komisija po mesecu dni dela na terenu ocenila na 5,25 milijarde dinarjev, kar znese 23 odst. narodnega dohoda v občini. Usmerjeni sadjarji nimajo niti toliko denarja, da bi s pridelkom krili stroške za škropiva. Nekateri so ostali popolnoma brez sadja in ga morajo kupiti celo za lastne potrebe.

Posledice suše so hude tudi zato, ker je v občini veliko mladih nasadov, ki so šele začeli roditi. Bilo bi jih škoda skrciti, saj je sadjarstvo za pretežno nerazvitem območju občine in za tamkajšnje ljudi najperspektivnejša panoga. Posavje ima na gričevnatem svetu odlične lege in ugodne podnebne razmere za pridelovanje vrhunskih sort sadja za izvoz in za domače potrebe. Slovenija ga ne pridela dovolj za lastno oskrbo, zato ni narobe, če v brežiški občini razmišljajo o širjenju kooperacijskih nasadov sadnega drevja na območje Bizelskega in Pišečkega. Tam bi sadjarstvo lahko postalo dopolnilna dejavnost, s katero bi vinogradniki laže prebradili ponavljajoče se krize, ki jih pestijo zadnja leta. To bi bil tudi prispevek regije k povečanju izvoza. Tuji kupci namreč zelo cenijo posavsko sadje zaradi ugodnega razmerja med aromo in kislino ter, zaradi obarvanosti. Na jugu na primer sploh ne morejo pridelovati kakovostnega glostra, ker je tam prevročje. Tudi barvo ima slabšo, ker so zanjo potrebne hladne noči in vroči dnevi, to pa je prednost slovenskih klimatskih razmer. Iz drugih republik dovažajo to jesen na trg zelo veliko drugorazrednega krastavega in drobnega sadja. Tam nasade zaradi slabe vzdrževanosti, starosti, neprimerne tehnologije in nesodobnih sort na veliko izsekavajo. To pomeni, da bo tudi domače tržišče potrebovalo več kvalitetnega sadja, zato bi se solidarnostna pomoč v tem trenutku dobro obrodila.

Toda sadjarji so še vedno zaskrbljeni, ker vse kaže, da take pomoči za pozebo ne bo, ampak samo za sušo, in sicer 10 odst. od ocenjene škode za razviti del občine in 15 odst. za nerazvito območje. Od tega bodo kmetje dobili polovico še letos, polovico pa 1989. Prednost ima predvsem živinoreja, zato se lahko zgodi, da bo sadjarstvo potegnilo krajši konec.

J. TEPPEY

Nihče več noče biti obrtnik

Marsikje — in tudi v Črnomlju — pričakujejo rešitev iz težkega gospodarskega položaja v razvoju obrti, žal pa vedno znova ugotavljajo, da gre z obrtjo le navzdol. V zadnjem času je bilo sprejetih veliko ugotovitev in stališč, sklepov in priporočil za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva, učinkov pa nikakršnih.

Pada delež samostojnega osebnega dela v družbenem proizvodni občine, ki je znašal še pred petimi leti skoraj 14 odst., leta 1986 10,6 odst., a tudi lani v upadanju. V letošnjem letu so obrtniki odjavili 9 obratovalnic, v občini pa so izdali le 4 nova obrtna dovoljenja. Število zaposlenih delavcev pri obrtnikih se je letos zmanjšalo kar za 23. Se pred leti je veljala črnomljska občina za tisto, ki je imela skoraj toliko popoldanskih obrtnikov kot rednih, danes je popoldancev le nekaj čez 100, torej za polovico manj kot rednih.

Vse to pa se dogaja, kljub temu da v Črnomlju niso sprejemali le stališč, ampak so tudi nekaj naredili za razvoj obrti. Ponudili so obrtnikom pomoč pri uvozu, v uslužbnosti dejavnosti ne plačujejo prispevkov za sise, prav tako ne začetniki. Ne zavlačujejo pri izdaji obrtnih dovoljenj, čeprav nekateri zbirajo dokumentacijo tudi po leto dni, kar je lahko posledica nezainteresiranosti ali pa so na poti druge ovire, kot so neustreznosti prostori, pomanjkljiva izobrazba. Pripravili so lokacije za gradnjo delavnic za mirne dejavnosti, za hrupne dejavnosti pa je zazidalni načrt sedaj v pripravi. Žal so te lokacije pripravili obrtnikom nekoliko pozno, v času vsesplošne krize, ko tudi denarja za gradnjo primanjkuje.

In kaj je glavna ovira, da obrtništvo ni tako, kot je bilo zamišljeno? V Črnomlju so prepričani, da so glavni krivci neurejeni poslovno-tehnični odnosi. Obrtniki tarnajo, da ni dovolj dela in materiala, da so delovne organizacije, za katere delajo, neredni plačniki, v resnici

pa so njihove delavnice preveč zastarele, niso usposobljene za koooperacijo z delovnimi organizacijami.

Samo za primer: v črnomljski občini ni obrtnika, ki bi lahko sprejel izdelavo manjših serij izdelkov iz Belta. Zato se domače delovne organizacije zatekajo po pomoč k obrtnikom iz drugih občin, ki v svojo dejavnost vlagajo tudi več znanja. Prav gotovo bi tudi obrtno združenje, predvsem pa obrtna zadruga, morala začeti bolj organizirano s povezovanjem kooperacijskih odnosov med obrtniki in združenim delom, ne pa da se zadovolji z zapiranjem v star obrtniški sistem.

M. BEZEK-JAKŠE

Močna Beti ni nakazala niti dinarja

Na letošnji razpis metliške stanovanjske skupnosti za posojila za individualno stanovanjsko gradnjo se je prijavilo 51 prosilcev. Na skupščini te skupnosti so se prej dogovorili, da bodo za ta posojila namenili le 60 milijonov dinarjev. Več denarja si za ta namen iz sredstev vzajemnosti, ki se zbirajo pri stanovanjski skupnosti, niso mogli privoščiti. Od 51 prosilcev jih 10 ni izpolnjevalo pogojev za dodelitev tega posojila, od ostalih 41, ki bi sicer bili upravičeni do posojila, pa jih je, ne krivih ne dolžnih, odpadlo še 22, od tega kar 17 delavcev Beti.

Eden od pogojev za dodelitev tega posojila je združevanje sredstev v sklad vzajemnosti. Delavci tistih delovnih in drugih organizacij, ki niso podpisale samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev vzajemnosti, že tako nimajo pravice do posojila iz tega sklada. Isto velja za obrtnike, kmete in druge poklice. Beti pa je podpisala ta sporazum, vendar obveznosti kljub temu ne izpolnjuje, zato je morala komisija vse zaposlene v tej delovni organizaciji obravnavati kot tiste, ki ne izpolnjujejo zahtevanih pogojev.

Včasih so podpisniki sredstva za vzajemnost nakazovali stanovanjski skupnosti vsak mesec sproti. Ščasoma, ko so se večale likvidnostne težave in je finančna disciplina nasploh začela močno upadati, so ta denar

nakazovali ob polnem ali celo letnem obračunu. Potem pa so nekateri podpisniki sploh prenehali združevati ta sredstva v sklad za vzajemnost pri stanovanjski skupnosti. Po zaključnem računu za lansko leto je sredstva v ta sklad združevalo le še 17 podpisnikov, od skupaj okoli 25. Med tistimi, ki že za lani niso združevali teh sredstev, je tudi Beti kot največja delovna organizacija v občini, pa tudi Kmetijska zadruga, Novolesov in Novoteksov tozd, obrtniki in še kdo. Tistim podpisnikom, ki imajo izgubo, ni treba združevati sredstev za vzajemnost oziroma jim jih mora stanovanjska skupnost po zaključnem računu vrniti, a njihovi delavci imajo kljub temu pravico dobiti posojilo. To je na primer za lani veljalo za metliški Novoteksov tozd. Za prvo trimesečje letošnjega leta je ta sredstva združevalo le še 10 podpisnikov sporazuma, za prvo letošnje polletje pa 13. Med njimi ni Beti in še nekaterih močnejših metliških tozdov, pa tudi delovne skupnosti metliške Službe družbenega knjigovodstva ne. Redno pa obveznosti iz tega sporazuma poravnava na primer Komet, osnovna šola Podzemelj, metliški dom počitka, zdravstveni dom, otroški vrtec, Belokranjski muzej, občinska uprava, ne pa tudi metliške družbenopolitične organizacije.

Beti je tako za lani in za letošnjih osem mesecev dolžna že 76 milijonov dinarjev, kajti za lani in za letos niso v sklad vzajemnosti nakazali niti dinarja. Če bi samo Beti kot najmočnejša delovna organizacija v občini poravnala svoje obveznosti, bi bilo seveda za posojila za individualno stanovanjsko gradnjo letos na voljo precej več denarja. Predvsem pa bi bila ta posojila višja, poleg tega pa bi jih lahko dobilo tudi tistih 17 prosilcev iz Beti, ki so sedaj odpadli. Povprečno letošnje posojilo znaša 2,70 milijona dinarjev.

V Beti so sicer po kriterijih stanovanjske skupnosti za svoje »odpadle« delavce naredili svoj seznam, vendar se pri takem »reševanju« problema zastavlja več vprašanj, tudi skladnosti z internim pravilnikom o dodeljevanju stanovanjskih posojil. Jasno pa je, da tak način, če bo obveljal, pomeni konec vzajemnosti.

A. BARTELJ

Veliko različnih besed o eni trgovini

V teh dneh dobiva bodoča novomeška blagovnica na Novem trgu eno pomembnejših potez svoje končne podobe, kar v poenostavljenem prevodu pomeni, da se odločajo, na kateri strani bo podzemni vhod v trgovino. Spomniti velja, da je po prvotnem predlogu, po katerem naj bi podzemni dovod v objekt zgradili s Ceste komandanta Staneta neke na sredini kostanjevega drevoreda, prišla na dan v prvi obliki tudi ta, da bi urebili dostop v blagovnico iz smeri hotela Metropol. Vse kaže, da je novim predlogom o vходу botrovala želja občanov da bi kljub gradnji trgovine ohranili kostanjev drevored in sploh čim več zelenja na Novem trgu.

Kot otrok takih želja, ki so postale ostre zahteve, je zadihal uradno ustanovljeni svet za problematiko Novega trga. To delovno telo se ogreva za gradnjo dovoza blagovnice iz smeri Metropol in je tako postalo svojevrstna nasprotujoča stran, nekakšna opozicija, ki ji nihče ne odreka legitimnosti in katere pobudam priznavajo smiselnost. Toda svet za Novi trg očito nima dovolj sapa, da bi prevpil nasprotno stran, ki sicer vztraja pri svojem, a sogovorniku vseeno da do besede. Merjenje moči zato teče že dalj časa, pri čemer gradbinci kopoljejo na nekdanjem parkirišču ob avtobusni postaji in hkrati zatrjujejo, da je kljub dosedanemu izkopu še zmeraj možno graditi katerega koli od obeh omenjenih dovozov.

Nekateri vidijo v ozadju tako razvlečenega pogovora o Novem trgu le nepopustljivost predlagateljev prvotnih zamisli, medtem ko drugi ocenjujejo dolgotrajno tehtanje takih in drugačnih predlogov kot demokratično razpravo o nekem

žgočem novomeškem problemu. Kakor koli že, se zastavlja vprašanje, zakaj so vroči pogovori o Novem trgu tako močno oživeli šele v zadnjem času. So se morda razplamtevali že prej in morda zanje javnost ni vedela, ali mogoče t. im. kološka zavest Novomeščanov do letos ni znala ali mogla zlestiti iz plenic?

Najsi drži eno, drugo ali nekaj desetega, ne gre prezreti, da je urejanje Novega trga doslej že navezalo nase veliko denarja. Morda bo blagovnica stala na Novem trgu prav zaradi tega neizpodbitnega dejstva. Jasno pa je eno: ob podobnih korakih, kot je gradnja bodoče blagovnice, se bo v Novem mestu v bodoče zlomilo neznansko več kopij, kot se jih je strlo tokrat.

M. LUZAR

Sevniške skrbi z nepoklicnimi funkcionarji

Delegata sevniške občinske skupščine je predenitla županja Breda Mijovič, ker se je odločila, da se vrne v gospodarstvo, čeprav še ni minilo veliko časa od »malih« skupščinskih volitev, na katerih so ji izrazili tako rekoč plebiscitarno podporo. Mijovičeva, po izobrazbi diplomirana ekonomistka, se je za ta korak, kot je sama pojasnila, odločila iz dveh razlogov. Prvič zato, ker meni, da sevniško gospodarstvo potrebuje strokovnjake z višjo in visoko izobrazbo, sama pa, kot ugotavlja, pri opravljanju sedanje funkcije tudi izgublja neposreden stik z gospodarstvom, od koder je prišla na občino. Sedanja kriza po mnenju Mijovičeve ni le politična, ampak predvsem gospodarska, zato se je tudi odločila vrniti se v gospodarstvo, kjer vidi možnosti za konkretno delo in osebni prispevek k boljšim rezultatom. Naposled pa naj bi pomenila njena področitev tudi konkretni prispevek k deprofesionalizaciji raznih funkcij in s tem k razbremenjevanju gospodarstva.

O tem, da je možno opravljati funkcijo predsednika občinske skupščine tudi nepoklicno, so bila v sevniškem primeru mnenja deljena, čeprav so delegati naposled le ugodili želji predsednice. Ob tem, ko ljudje menijo, da je treba sneti klubok dol in pozdraviti sleherni korak k razbremenitvi in ozdravitvi gospodarstva, se tudi sprašujejo, ali je bila ravno predsednica občine prva poklicana za tak korak k deprofesionalizaciji, ko ima vendar ustrezno izobrazbo in je priljubljena zavoljo svojega dela in odnosa do ljudi.

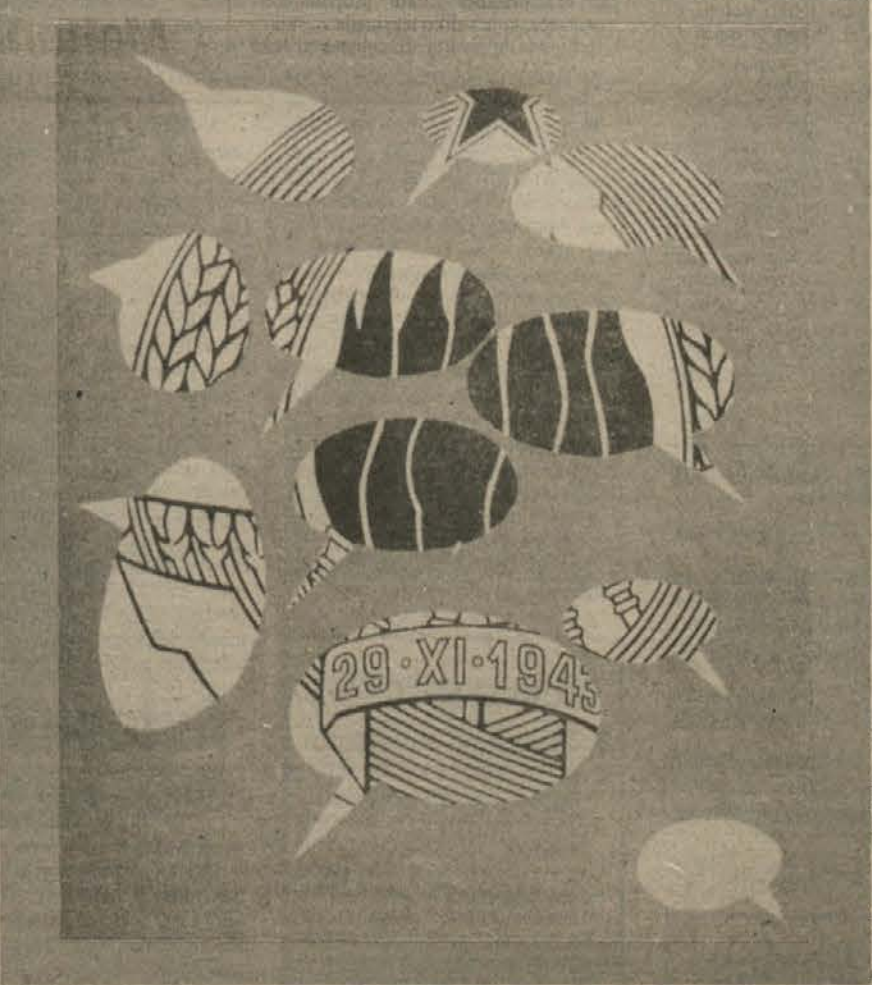
Dejstvo pač je, da odhaja v največji gospodarski in politični krizi, česar se dobro zaveda tudi predsednica sama, čeprav v isti sapi zatrjuje, da je kriza predvsem ekonomske narave. Na drugi strani pa si ljudje spet težko predstavljajo, kako bo ob vodenju zunanjetrgovinskega sektorja v sevniški Jutrancji kos še dosedanemu delu, ki ga ni bilo le za 8 ur na dan.

Navkljub ponujeni rešitvi, da bi bila posledje predsednici občine bolj v pomoč predsednik družbenopolitičnega zbora in sekretar občinske skupščine, se ljudje le sprašujejo, kam to pelje, ker se sliši, da hoče tudi predsednica občinskega izvršnega sveta nazaj v gospodarstvo, predsednik komisija za družbeni razvoj in gospodarskoupravne zadeve pa bo ob tej opravil še nepoklicno poslovno funkcijo v novostanovljeni delovni organizaciji Vektra v Sevnici, ki naj bi se ukvarjala s svetovanjem, marketingom in inženiringom. Ali ne diši, navzlic visoko donečim ciljem, vse to tudi po tako imenovani sivi ekonomiji?

Po drugi plati pa so Sevnici že zelo daleč razmišljanja o poklicnem podpredsedniku izvršnega sveta. Bojazen, da bi ta korak ob nepoklicni funkciji predsednika občinske skupščine pomenil preveliko krepitev izvršne oblasti, ni odveč, čeprav je res, da bodo na sevniški občini ob velikih posegih v prostor v prihodnjih letih, se pravi ob načrtovani izgradnji verige spodnjesevjskih elektrarn, imeli polne roke dela. Če bodo seveda hoteli, da ne bi prepoznali »prodali svoje kože« emergentikom, ki se bolj malo ozirajo na okolje.

P. PERC

Izposojena karikatura

Momo Kuzmanovic (Viljezniki)

Dolga vrsta za razvojni dinar

Slovenske naložbe v gospodarstvu so se lani realno znižale za okoli 10 odst., kar glede na splošne jugoslovanske gospodarske razmere niti ni prehudo velik padec. V celoti je namreč slovensko gospodarstvo še vedno vlagalo približno petino svojega bruto proizvodnega nazaj v proizvodnjo. Manj razveseljava pa je struktura teh naložb, ki so bile v veliki večini še vedno vdelaane v židove, precej naložbenega denarja pa je šlo tudi za kapitalne naložbe v proizvodnjo jekla, aluminija, za gradnjo cest, predora itd. Povsem naraven sklep je torej, da je šlo vse premalo denarja za kvalitetne naložbe v širjenje proizvodnje, nove proizvodne programe, prestrukturiranje. Vsega tega se seveda zaveda tudi repu-

bliški izvršni svet, ki je spoznal, da s tako zastarelo opremo v industriji ne bo mogoče več obstajati na evropskem in svetovnem trgu. Slej ko prej pa je prodaja na teh trgih za slovensko gospodarstvo več kot nujna, saj se domači trg zanje zapira.

Naložbenega denarja primanjkuje na vseh koncih in krajih, pri narodni banki Slovenije pa je ostajal denar, ki so ga družbenopolitične skupnosti plačale za različne davke in druge pristojbine. Slovenski izvršni svet je predlagal, da bi tisti denar, ki so ga družbenopolitične skupnosti preveč nakazale na narodno banko, vrnili gospodarstvu v obliki tako imenovanega razvojnega dinarja. Tega denarja naj bi bilo 200 do 300 milijard dinarjev.

Podpredsednik slovenskega izvršnega sveta Janez Bohorič je povedal, da bo ta denar namenjen samo za financiranje razvojnih projektov, ki zagotavljajo prestrukturiranje gospodarstva. Uporaba tega denarja pa ne bo v celoti krila naložbene lakote, saj bo predstavljala samo petino v celoti potrebnih sredstev, ostala pa si bodo morale delovne organizacije same zagotoviti. Najpomembnejši pa

je elaborat, iz katerega bo razvidno, za kakšno naložbo sploh gre, in ta naložba bo temeljito preresetana po merilih, ki so za to določena.

Seveda obstaja tudi na Dolenjskem in v Posavju velik interes za ta razvojni dinar, obe temeljni banki pa sta že tudi sprejeli prijave kandidatov zanj. »V Posavju je več kandidatov za ta dinar,« je povedal dr. Dejan Avsec, direktor LB — Temeljne posavske banke Krško. »Med njimi je kar precej resnih kandidatov, drugi samo poskušajo in bodo odleteli ob prvi resnejši obravnavi. Kriteriji za dodeljevanje tega denarja so namreč zelo strogi. Denar mora biti v resnici porabljen za razvojne programe, za inovacijske projekte, za prestrukturiranje, poleg tega pa je treba zagotoviti še 12-odst. donosnost. Torej mora biti program resnično nekaj novega, če naj izpolni te kriterije. Zdaj bi bilo težko reči, koliko je kandidatov za ta dinar, ker ne bi želel nobenemu vzeti poguma. Vendar pa so v igri že STT iz Sevnice, Anhovo iz Globokega in TCP Djuro Salaj, o drugih pa za sedaj ne bi rad govoril. Ob tem pa opažamo, da ponekod nimajo dobro razvite razvojne

funkcije, druge spet imajo razvoj dobro zastavljen, pa si doslej z novimi programi niso upali priti na dan. Ob tem naj opozorim še na to, da bo treba dosledno vztrajati pri kriterijih, ki smo jih sprejeli. Če bomo denar spet delili po regijah in gospodarskim subjektom, ne da bi se ti izkazali s projekti, potem bomo sami sebi naredili medvedjo uslugo. Za našo banko, ki bo opravila prvo selekcijo, je lahko rečem, da bo vztrajala pri sprejetih kriterijih. Seveda bodo potem vse programe prešetali še v LB Združeni banki in na inštitutu v Ljubljani.«

Na Dolenjskem pričakujemo, da bomo prve razvojne dinarje delili novembra, za sedaj pa sta zanj dva resna kandidata: Iskra iz Semiča, ki bo denar vložila v povečano proizvodnjo naprave za varčevanje z energijo, in novomeška IMV, kjer naj bi bil ta dinar dodatni delež pri francoskih vlaganjih v avtomobilsko proizvodnjo. V konkurenci pa je še več manjših projektov. Novolesov vlagal v zamenjavo opreme v tovarni invernih plosč, zanimanje kaže tudi Opekarna Zalog. Sicer pa lahko rečem, da gre vrsta projektov mimo bančne sistema, kar velja za Krško, Iskro iz

Žužemberka itd.«, je povedal Sergej Thorzevskij, direktor LB-Temeljne dolenjske banke v Novem mestu.

Nasploh ugotavljajo tako na Dolenjskem kot v Posavju, da se je gospodarstvo že preusmerilo v naložbe za opremo, vendar je opaziti še premalo vztrajnosti in prodornosti. Je namreč tako, da bodo dobili denar samo tisti, ki bodo prišli na dan s projekti, slednje pa lahko izdelajo samo razvojne službe; te pogosto še niso deležne dovolj pozornosti ali pa imajo premalo vpliva na dogajanje v združenem delu. Tudi izgovor, da je bilo premalo časa za pripravo projektov, ne bi smel biti preveč pogosto navajan kot argument, saj je treba imeti projekte pripravljene že prej in jih potegniti na plan, ko je za to najugodnejša priložnost.

Marsikje še ne vedo, da se za razvojni dinar lahko potegujejo tudi v drobnem gospodarstvu, naj bo to zasebno ali družbeno, vendar pa tudi to pot obrtniki več ali manj sami iščejo poti. Vprašali bi se lahko, kaj počno ob tem obrtna združenja in zadruga, ki bi morale svoje člane vsaj seznaniti s temi možnostmi.

J. SIMČIČ

NAGLUŠNA KAMERA

Foto slišal: Jože Primc

PO SVETU

V ŠTIRIH MESECIH je angleški alpinist Paul Mackrill premagal vse švicarske vrhove, višje od 4000 metrov. Takih vrhov je v tej mali deželi natanko 51.

DOBRA VOZNIKA je Johanna Klauke, 79-letna upokojenka iz Bökklunda v ZR Nemčiji, ki vozi avto že 60 let in še nikoli ni napravila najmanjšega prekrška, kaj šele nesrečo. Od prometnih oblasti je dobila posebno nagrado, nakar je izjavila, da bo še naprej šofirala, vožnjo bo pustila v trenutku, ko bo spoznala, da je spregledala prometni znak. Kaj, če gospa Klauke pri svojih letih tega nikoli ne bo spoznala? Sicer pa je v njeni družini previdnih voznikov, kolikor hočete. Njen mož ima slabih 83 let, avto pa vozi 55 let. Prav tako brez prekrškov in nesreč.

ŽELEZNA BABICA bodo poslej rekli britanski premierki Margareti Thatcherji. Njen sin Marc je namreč te dni povedal, da bo njegova žena Diana prihodnje leto rodila. Sin železne gospe živi s svojo ženo, hčerko ameriškega multimilijonarja, onkraj velike luže.

ČEŠKI FILOZOF Julius Tomin je objavil, da bo v prihodnje svoja predavanja podajal v neki gostilnici južnoangleškega mesteca Swindon. Tomin (49), češki emigrant, ki se je sovjetski okupaciji svoj čas uprl tako, da je predaval v svojem praškem stanovanju, se že nekaj let zamuja, da bi dobil profesorsko mesto na Oxfordu. Ko je za to slišal Noel Reilly, lastnik pivnice Beehive v Swindonu, je zavohal denar. Profesorju, ki so mu nedavno ukiniteli tudi socialno podoro, je dal v podpis triletno pogodbo. Filozof bo v večernih urah v pivnici predaval o grški filozofiji, za kar mu bo gostilničar na leto odštél 5000 funtov. Sporazum temelji na prepričanju, da si angleški pijanci zvečer žele videti učnega profesorja, ki nekaj pleteniči o Grkih.

NEKI WILLY — piše se Vanhooren in je star 41 let — se je dal na volilnem plakatu slikati gol. Možak je kandidat socialistične stranke na belgijskih občinskih volitvah. No, ni bil popolnoma gol, na plakatu ga je videti nekako do pasu. Njegova parola, s katero meša volilni golaž, je: »Obleka ne dela človeka. Človeka dela hrabrost in nenehna skrb za upokojenice, osamljene in moje mestce.« Ko bodo v Jugoslaviji prve prave volitve, bodo goli in boski predvsem volilci.

ČESKOSLOVAŠKI ZUNANJI Minister Bohuslav Chnoupek je pokazal veliko razumevanje za želje svojega francoskega kolega Rollanda Dumasa. Ta ga je namreč vprašal, ali ne bi leta 1989 državi uprizorili ponovne bitke pri Austerlitzu, kar bi bila ena od slovesnosti ob 200-letnici francoske revolucije. Čeh je odgovoril: »Lahko, vendar s konvencionalnim orožjem.«

Ko padate, čuvajte, da ne zdrobite ljudstva.

Joža Vlahović, novinar

Vseh mojih književnih nagrad je komaj za eno direktorsko mesečno plačo, povečano z izmišljenimi dnevnicami za potovanja v tujini.

Radovan Pavlovski, pesnik

Kaj delam? Večinoma skrbim za svoje zajce. Hitro se razmnožujejo in imajo zanimiv temperament.

Aleksander Dubček, nekdanji češki državnik

Nevarna hrana železnih ptic

Nekaj je izginilo iz vlaka — Letala prevažajo radioaktivne snovi — Posoda se lahko pokvari — Ali piloti ne vedo, kaj se skriva v prtljajniku?

Pred dnevi so sredstva javnega obveščanja sporočila, da sta nekje pri Vinkovcih izginili z vlaka posodi z radioaktivno snovjo. Medtem ko je bil pri nas nad tem obvestilom nemara marsikdo precej presenečen, češ kaj vse vozijo z vlaki, pa bi informacijo najbrž sprejeli s precej manj začudenja v Nemčiji. Od tam namreč prihajajo novice, da Lufthansa prevažajo radioaktivne tovore s potniškimi letali.

Nasprotniki jedrske energije so januarja letos odkrili, da je po zračni poti iz Zvezne republike Nemčije na Švedsko prispela pošiljka radioaktivnega materiala, in sicer 13 ton uranovega heksafluorida, ki so ga vkrcali v Sanghaju. Let je izvedla Lufthansa, za katero trdijo, da prevažajo radioaktivne tovore že od leta 1955. Zračni transport teh materialov se je v zadnjih letih močno povečal in tako je bil po dobrih 1.000 tonah v letu 1983 tri leta pozneje že šestkrat večji. V Lufthansi zagotavljajo, da potnikov in posadke letala sevanje ne ogroža. Nemškemu letalskemu prevozniku je v oporo, hote ali ne hote, celo švedska inšpekcija z atomsko energijo, ki je ob omejeni januarski pošiljki iz Azije skušala javnost potolažiti s pojasnilom, da se radioaktivne pošiljke pač pogosto prevažajo in da so dovolj zaščitene.

Kljub vsem zagotovitvam, da so radioaktivne pošiljke varno spravljene in da torej niso nič drugačne kot drugo blago v letalu, prihajajo na dan zaskrbljujoči podatki. Decembra lani je gasilska služba Münchenskega letališča pregledovala tovor Lufthansinega potniškega letala, ki je tisto dopoldne prispel iz Pariza. Uslužbenci so usmerili merilni instrument proti pločevinastim posodam in eden od gasilcev je opazil, da »nekaj žarči«. Bavarska pokrajinska služba za zaščito okolja je ugotovila, da gre za pošiljko radionuklidov, zaradi katerih so izmerili na površini posod stokrat povečano žarčenje. Potem so sevajoči tovor odložili na neko mesto, kjer se »ne more nič zgoditi«. Teden dni po tistem so na neki pošiljki istega porekla znova ugotovili sevanje in posode z

materialom so pregledali natančneje kot prej. Vzrok povečanega sevanja so pojasnili s slabo izdelavo transportnih posod za radioaktivni material. Zaradi nihanja zračnega pritiska v letalu je sevajoča snov padla med notranji zaščitni svinčeni ovoj in steno posode, zato so merilni instrumenti zaznali na zunanji strani varovalnih posod znatno povečano žarčenje. Toda po mnenju izvedencev tako »razsut« radioaktivni tovor ni bil nevaren za ljudi v letalu.

Kot kaže, prevažajo nevarne radioaktivne pošiljke razen Nemcev še drugi, saj so junija lani odkrili tak tovor tudi v letalu nekega avstrijskega prevoznika. Našel ga je neki potnik, fizik. Dobešeno se je plazil od pilotske kabine do zadnjega dela letala in z merilcem ugotovil v 25. sedežni vrsti občutno povečano radiacijo. Po pristanku letala so na Dunaju ugotovili, da je bila v tovarnem prostoru v spodnjem delu aviona, prav pod mestom, kjer je fizikov merilnik zdvijal, spravljena radioaktivna snov. Po tem dogodku je spet prispelo pojasnilo, ki naj bi pomirilo razburjene duhove. Avstrijska prevozniška družba je namreč odgovorila fiziku, da ni prekršila mednarodnih določil in da sevanje iz tovarnega prostora do višine sedežev oslabi in ni več nevarno. Hkrati je še velikodušno obljubila, da bo v bodoče pazila na to, da bodo posode z radioaktivnimi snovmi oddaljene od potniških sedežev bolj, kot zahtevajo predpisi.

Take tolažbe potnikov ne pomirjajo, saj se firme, ki jih izrekajo, obnašajo precej brezbržno. Tako so v Lufthansi v nekem dopisu zagotavljali, da ne vedo ničesar o omenjenih nevarnih prevoznih. Očitno kolinski letalski prevoznik nima pod steho uslužbenca, ki bi lahko povedal, koliko radioaktivnega tovora prepeljejo Lufthansina letala. Take razmere begajo tudi pilote. Eden od njih meni, da pristojne ustanove premalo nadzirajo prevoze radioaktivnih tovorov. Slaba kontrola bi utegnila spodbuditi katelega od letalskih prevoznikov, da bi zaradi velikih stroškov izdelave zaščitne embalaže za take snovi izbral cene-

jse in s tem manj zanesljive načine pakiranja. Radioaktivni material prevažamo na zaupanje, pravijo piloti, ki so zaskrbljeni, češ da niti ne vedo natančno, kaj je med poleti v tovarnem prostoru letala. Kot trdijo, dobijo le spremni list, ki omenja samo radioaktivni tovor, ne pa tudi vrste snovi in načina pakiranja. Sicer pa pilote tolažijo, da zanje spredaj sploh ni pomembno, če v zadnjem delu letalskega trupa dejansko kaj seva. Vendar posadke negotujejo še naprej, češ da so že brez radioaktivnih pošiljk izpostavljene žarčenju v velikih višinah in sevanju instrumentov v pilotski kabini.

Razburjeni letalci so zato zahtevali strožje predpise o prevozu radioaktivnih snovi, pri čemer jih najbolj moti, da sedaj tovor običajno ni opremljen s potrebnimi listinami, da v letalih ni merilnih instrumentov, da radioaktivnosti ne merijo neodvisne ustanove in da je praktično nemogoče ugotovljati ogroženost ljudi v letalu, ki je vzletelo s sporno pošiljko v trupu. Lufthansini piloti imajo nekaj upanja v uspeh. Pred kratkim so namreč strokovnjaki z nekaterimi raziskavami o delovanju nizkih doz sevanja že prislili zakonodajalce, da so zmanjšali najmanjšo dovoljeno količino sevanja.

(Vir: Der Spiegel)

Eva ni zaman ponujala jabolka

Hvalnica najboljšemu in nam najlaže dosegljivemu sadežu

Angleži pravijo, da človeka eno jabolko na dan obvaruje zdravnik. Tolikšna da je njegova zdravilna vrednost. Od vseh vrst sadežev ima, kot piše revija Zdravje, jabolko v prehrani zdravega ali bolehnega človeka najpomembnejšo in zares zdravilno vlogo.

Hvalo zasluži že jabolko sadni sladkor, ki takoj po zaužitju preide v kri in učinkuje kot energija za umsko in telesno delo. Ugodno učinkujejo tudi različne sadne kisline in pektin, ki osvežujoče delujejo na telesno presnovo in sadež dajejo vabljiv vonj in okus. Staničevinski delci spodbujajo dobro delo črevesja, pektin pa zaščiti sluznice. Sveže nariban surovo jabolko je znano in preizkušeno sredstvo zoper drisko.

Jabolko vsebuje vitamine A, B1, B2, B3 in C, od rudninskih snovi je v njem predvsem obilo kalija, ki je koristen zlasti za starejše ljudi, pa tudi železa, kalcija, natrija, fosforja, magnezija in klorida. Pod vplivom kalija izločajo ledvice več vode iz organizma, to pa zmanjšuje telesno težo in hkrati čisti telo. Kalij ugodno vpliva tudi na utiranje srčne mišice.

Večino opisanih lastnosti so ljudje doslej spoznali iz izkušnje, najnovejše znanstvene prehranske raziskave so jih samo potrdile. Zato jabolko zasluži, da ga cenimo bolj kot druge vrste sadja, predvsem južnega, pri katerem mamljivi vonj ali okus često goljufivo nadomešča njegovo manjšo hranilno vrednost.

Avtomobili z debelo kožo

Iz delavnice pri Bejrutu prihajajo na tržišče najboljši oklepni luksuzni avtomobili

V skriti podzemni garaži na pol poti med Bejrutom in pristaniščem Junieh ima delavnice podjetje Shoosh International, kjer izdelujejo najzanesljivejše oklepne avtomobile na svetu. 35-letni lastnik pravi, da so med kupci njegovih avtomobilov ministri, ambasadorji, bankirji, policijski šefi in celo papež. Da si je muslimanski poslovnež pridobil to tržišče, je brez dvoma pripomoglo spretno napisano reklamno geslo »Darujemo vam življenje«. Toda levji delež je k uspešni prodaji zanesljivo primagnila kakovost opravljenega dela. Onje se lahko kupci pričajo na čisto preprost način, da pred prevzemom avtomobila pred očmi lastnika delavnice iz neposredne bližine ustrelijo v steklo in pločevino. Avtomobilska okna strele seveda vzdržijo, in to po zaslugi posebnih stekel z vmesnimi plastmi zraka. Ko se krogla dotakne takega stekla, prebije prvo plast in se znajde v praznem prostoru, kjer se ji celó za 90 stopinj spremeni smer gibanja; na ta način lahko ostane voznik v avtomobilu nepoškodovan. Pomembna je tudi debelina stekla, in sicer je omejen bejrutski izdelovalec v tem pogledu precej pred Evropejci ali Američani. Medtem ko ti dvoji običajno ne vgrajujejo v oklepne avtomobile stekel, debelejših od 5 centimetrov, prihajajo iz podzemne garaže pri Bejrutu avtomobili, katerih

bodoči vozniki so zavarovani celo s 25 centimetrov debelo plastjo stekla. Takšno izdelavo seveda narekujejo potrebe po varnosti ugodnikov. Zanimivo je, da je Minkara — tako je ime lastniku delavnice — s sodelavci ponudil tržišču taka varovalna stekla leta 1982, ko so se okupacijske izraelске čete lotile oklepnih vozil z okrepljenimi izstrelki večje prebojnosti. V začetku so ostrostrelci tako zastekljenim avtomobilom sicer še prišli do živage, ker so krogle brez težav pošljali v notranjost avtomobila na stičišču okna in strehe vozila, a so izdelovalci odpravili tudi to pomanjkljivost.

Še bolj odporna so seveda druga mesta oklepne avtomobila. Minkara uporablja za zavarovanje notranjosti vozila jeklene plošče, debele od 10 do 55 milimetrov. Čeprav je zaradi navedene opreme avtomobil tudi kar dvakrat težji kot sicer, je zaradi posebne izdelave varen celo pred manjšo eksplozijo. To so kupci očito že skušili, saj dajejo v »popravilo« vse, od mercedesov do rollice roycov. Kako vse ta luksuzna vozila zavarujejo, natančno ve malokdo, saj je vstop v delavnico možen le v spremstvu lastnika. To seveda vedo delavci, ki jih lastnik obrata tudi dobro plačuje. Mesečno zaslužijo 200 dolarjev, medtem ko znaša učiteljska plača 50 dolarjev.

DOLENJSKI LIST PRED 20 leti

Zakon v prid reformi

Železniška proga ima izgubo — Tito v trebanjski občini — Novomeški zdravniki bolj delajo

SEKRETARIAT za gospodarstvo izvršnega sveta SRS je 11. oktobra sklical v Metliki posvet predsednikov občin Črnomelj, Metlika in Novo mesto. Obvestil jih je, da ima železniška proga Novo mesto — Metlika po ugotovitvah ŽTP 300 milijonov S din izgube na leto, izvršni svet pa je pripravljen priznati 124 milijonov S din izgube. 80 odst. te izgube (99 milijonov) je pripravljen kriti izvršni svet, preostanek pa bi si morale porazdeliti prizadete tri občine.

NA PRAZNIČNI dan 25-letnice ustanovitve kongresa Protifašistične ženske zveze Slovenije bo v nedeljo, 20. oktobra, ob 9. uri zjutraj najprej razvite prapora pionirskega odreda dobrniške šole, ki nosi ime narodnega heroja Jožeta Slaka-Silva, zatem pa bo pri združenem domu odkrit spomenik temu junaku Dobrniške doline.

V PETEK, 11. oktobra, se je predsednik Josip Broz-Tito s soprogo in sodelavci pomudil na zasebnem obisku v trebanjski občini.

TURISTIČNI prospekt Novega mesta je že pripravljen za tisk. Prikazoval bo turistične znamenitosti ožjega področja Novega mesta, imel pa bo tudi nekatere posnetke Otočca, Dolenjskih in Šmarjeških Toplic ter Žužemberka.

V NOVOMEŠKIH zdravstvenih ustanovah je povprečno število zaposlenih manjše, kot določajo republiški predpisi. Zdravstveni delavci so zato bolj obremenjeni z delom, za svoje delo pa ne dobivajo višjih osebnih dohodkov.

NOVI zakon o družbeni kontroli cen, o katerem razpravlja zvezna skupščina, pomeni po sodbi strokovnjakov pomembno potrditev uspešnega uresničevanja gospodarske reforme ne glede na to, da se na njeni poti časoma kažejo tudi nekatere težave. Dejstvo, da ta zakonska odredba omogoča, da se za več kot 50% industrijskih in drugih proizvodov oblikujejo proste cene, nedvomno priča, kako se je že utrdila ponudba in povpraševanje na domače tržišču.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 17. oktobra 1968)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske novice.

Odstranili so nemške napise

Na razstavi je žeteli najmnogoštevilnejše udeležbe — Letos obila trgatav — Proces proti srbskim veleizdajavcem — Na Ruskem oboleli so na kolero

(V soboto), 3. oktobra se odpre ob 11. uri dopoludne sadna in grozdna razstava, ki jo priredi novomeška kmetijska podružnica v prostorih kmetijske šole na Grmu. Ta razstava, ki bo trajala 3 dni, ima za naše dolenjske razmere tako važen pomen, da je žeteli najmnogoštevilnejše udeležbe vseh, ki se zanimajo za napredek in razvoj naše sadjarje in še posebej za napredek in razvoj naše sadne trgovine. Sadna in grozdna razstava ima pred vsem namen sadnega semnja in sicer za namizno sadje.

(L e t o š n j a) trgatav se je po Dolenjskem splošno pričela. Pridelalo se bo dosti in dobrega vina, na kar opozarjamo naše odjemalce. Cena pa bo nižja ko lani, kar je čisto naravno spriču obilnega pridelka. Ne držimo tedaj vina previsoko, ampak vsak naj gleda, da ga odda po primerno ugodni ceni, kajti vina je povsod dosti.

(V e l e i z d a j s k a) zadeva na Hrvaškem postaja čedalje večja in bo preiskave šele začetkom prihodnjega

leta konec. Ker vlada hoče, da se proces proti srbskim veleizdajavcem prej konča z upanjem, da se politični položaj potem pojasni, ne bo sedaj še sklican hrvaški sabor.

(D e m o n s t r a c i j i) v Novem mestu dne 22. in 23. sept. t. l. ste bili bolj mirni in nedolžni, dosegli ste pa, da ima danes naše mesto ravno tako slovensko lice, kakor druga mesta na Kranjskem. Razun par slučajev, odstranili so vsi trgovci in obrtniki radovoljno nemške napise in jih bodo ali so jih že nadomestili s samo slovenskimi.

(V T u r č i j i) vre na vseh koncih. Vladi, katera je bila skrajja jako popustljiva, jeli so delati sitnosti razni sloji s štrajki.

(N a R u s k e m) razsaja kolera. Od 10. avg. obolela je ogromna množica na tej bolezn, jako veliko jih je pa tudi že umrlo.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. oktobra 1908)

Ta teden je zreb izbral med rešitvami predzadnje nagradne križanke tisto, ki jo je poslala MAJA ŠIMEC iz Črnomelja. Nagradna je prejela knjigo Boruta Koruna Kondorjev klic. V njej avtor v berljivem tekstu slika tri južnoameriške dežele, kot jih vidi z evropskimi očmi. Knjigo je moč brati kot potopis ali kot svojevrsno pričevanje o razmerah v omenjenih državah.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 24. oktobra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 40.

REŠITEV KRIŽANKE
ST. 38

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brano v vodoravnih vrsticah, tako: SEUL, LEROS, KLASICIST, SILIT, STO, PK, LOJTRA, MAŠKOTA, OI, HAN, ONAN, GP, KLONDIKE, IKAR, LED, ERO, KARE, OBODRITI, UMIK, TIRO, DEBELICA, OČIM, AKMA, NAT.

DL	TRONA ČRNKASTA KAMNINA	ZDRAVILISČE V ČRNI GORI	PRIRODO-PISEK	HERCEGO-VEG	SESTAVIL J. UDRIH	IT. TRŽAŠKI PISATELJ (ITALO)	VRSTA POSODE	AM. HUMOR. PISATELJ (GEORGE)	ZNANI CELOVSKI KLUB
KARIKATURIST ROGEJ					ŠKRAT				
ŽELATINA IZ ALG					HOPOKRI-VALO				
ZAROČEN MOŠKI									
KRILO RIM. LEGIJE/ GLASBILO				ST. RIM. POZDRAV ENOTA			VRSTA UMETNEGA VLAKNA		DL
DL	JANEŽ	LESEN TOL- KAČ J. AM. SADRNO DREVO		LIRSKA PESEM		SINTETIČNO MAMILO	NUREJEV RUDOLF/ GR. OTOK		
PERGAMSKI KRALJ			SPLET LAS	GR. ČRKA ANTON ASKERIC		HRV. PO- KRAJINA			
NADOME- STEK KO- KAINA						LEGA			
COLA			SREDIŠČE MOLDAVIJE/ AVT. OZNA- KA VIN- KOVCEV			ŠP. SLIKAR (SALVADOR) NEXO. GL. MESTO BA- BELONJE			
GOZDOVNIK				STARINSKI FR. ZLATNIK			ODEJA		
DL	NOETOVA BARKA			VLADAR			DALM. Ž. IME		

MISLIJ

Nekateri vodijo kemijsko vojno pod, drugi nad mizo. Mi, Iračani, ne delamo prvega niti drugega. Sicer pa ima vsako pravilo izjemo, zato je tudi pravilo.

Adnan Khair Allah, iraški obrambni minister

Jadransko morje vpije na pomoč

Glavni onesnaževalec najlepšega zaliva Sredozemskega morja je reka Pad — Imamo srečo z vetrovi in tokovi — Prava rešitev pa je samo denar

Pred dnevi je italijanski parlament z veliko večino sprejel resolucijo, ki obvezuje vladu, da kar najhitreje zaščiti Jadransko morje, ki je letos Italijo in Jugoslavijo presenetilo z doslej nevideno količino gnusno sluzavih alg. Tako rekoč istočasno so predsedniki vlad in visoki funkcionarji članic skupnosti Alpe-Jadrana pod predsedstvom Antuna Milovića, predsednika izvršnega sveta hrvaškega sabora, razpravljali o zaščiti in izkoriščanju Jadrana. Eden od sklepov srečanja je bil poziv, naj priobalni članci skupnosti pošljeta italijanski in jugoslovanski vladi apel o potrebi takojšnje zaščite Jadrana pred onesnaževanjem.

Jadrano je pomoč še kako potrebna. Kot Sredozemsko morje, katerega zaliv je, je tudi on ogrožen zaradi počasne izmenjave vode. Pri tem ima jugoslovanska stran sorazmerno srečo. Tokovi in vetrovi namreč večino nesnage odlože na italijanski strani. V Jadransko morje priteče po italijanskih rekah okoli 73 milijard kubnih metrov sladke vode letno, po jugoslovanskih 22 milijard, albanske reke pa prispevajo 28 milijard kubikov vode. Največ vode priteče z reko Pad, ki se zliva v severni del Jadrana, tam, kjer je morje najbolj plitvo. Po italijanskih podatkih priteče z vodo reke Pad v morje vsako leto tudi 20.000 ton fosforja, 82.000 ton mineralnega dušika, 64.000 ton ogljikovodikov, 2.600 ton cinka, 1.500 ton bakra, 64.000 ton svinca, 1.000 ton kroma, 243 ton arzena, 89 ton niklja, 75 ton fenola in 7 ton pesticidov. Biološki inštitut v Benetkah je sporočil, da vsebuje vsak kubni meter severno-jadranskega morja kar 33 litrov onesnažene vode.

Ekologom, znanstvenikom in zelenim je leta 1986 uspelo, da je italijanska vlada sprejela zakon, ki dovoljuje v pralnih praških največ 2,5 odstotka fosforja. Zdjaj po hitrem postopku zahtevajo spremembo predpisa, oziroma največ en odstotek fosforja v pralnem prašku. Zanimivo oziroma grozljivo je, da imajo jadranske sardele v sebi toliko pesticidov kot baltiške polenovice. Slednje veljajo za najbolj zastrupljene ribe na svetu.

Leta 1977 so sredozemske države ratificirale Konvencijo o zaščiti Sredozemskega morja. Temu dogovoru pravijo tudi Barcelonska konvencija. Stanje jugoslovanskega dela Jadrana ugotavljajo na 200 postajah od Kopa do Ulcinja. Vključenih je 12 znanstvenih ustanov z več kot 100 raziskovalci. Naš kos Jadrana je moč spraviti v tri kakovostne razrede. Neonesnaženo območje zajema praktično ves akvatorij odprtega morja in morje ob večini naših otokov. Takega morja imamo na srečo največ. Nekoliko je onesnaženo morje v nekaterih plitvinah ob obali. Tu že lahko damo znak za preplah, ker gre večinoma za predele, kjer je veliko turistov in kopalcev. Kakovost vode na teh območjih je še mogoče strpati v predaleček, ki določa minimum strogih standardov o vodi, namenjeni za kopanje in rekreacijo. En del našega dela jadrana pa spada v najslabši kakovostni razred, voda je zaradi bližine industrijskih in urbanih sre-

dišč zelo onesnažena. Teh območij je relativno malo, najbolj kritično je v zaprtih zalivih, kot so Reški, Kaštelanski in Kotorski, ter luke Pulj, Reka, Zadar, Šibenik in Split.

Zaradi omenjenih, sorazmerno ugodnih podatkov na našem kosu obale in morja še prevladujejo optimistični toni. Vendar je to lahko le za- tišje pred viharjem. Zalivi z urbanim zaledjem so orjaška skladišča najrazličnejših bakterij in virusov. Res je, da ima morje veliko samoočiščevalno moč. Njemu tuje bakterije v njem hitro odmro, česar pa ni mogoče trdit za vse viruse, ki v stiku z morjem doživijo veliko manjši stres, včasih žive toliko časa, da jim uspe narediti škodo. Potrjeno, da so znano epidemije kolere v Neaplju povzročile okužene školjke. Sicer pa ni treba hoditi v Neapelj. Pri nas se že nekaj let zapored pojavlja epidemija hepatitisa. Slednji ima gotovo različne vzroke in vire okužb, dokazano pa je, da je epidemija hepatitisa A, ki je leta 1981 izbruhnil v Pulju, prišla iz morja. Okužene so bile dagnje.

V naš lepi modri Jadrani zlijemo vsako leto 9 milijonov ton organskih snovi; tretjino prispevamo Jugoslovani oziroma naši turisti. Severni del Jadrana je, kar se organskih odpadkov tiče, 30-krat bolj ogrožen od juga. Severni Jadrani naredi polovico vsega deviznega priliva, kar je razumljivo, saj je tam največ in najboljša turistična infrastruktura. Kjer pa je veliko turistov, je tudi veliko organskih in drugih odpadkov. S čistilnimi napravami bi bilo seveda vse drugače, vendar je to druga in dolga zgodba.

Italijani pa ne mirujejo. Res so največji krivci za onesnaženi Jadrani, vendar imajo tudi denar. Italijanski minister za turizem Carrora je nedavno smelo izjavil, da je mogoče iz- liv reke Pad in severni del Jadrana očistiti v petih, šestih letih. Za to pa je

potrben poseben zakon in milijarde lir. Italijani so za čisti Jadrani zainteresirani že zaradi turizma, ki jim prinaša milijarde dolarjev. Zato ni nikogar presenetila ministrova ideja, naj bi za sanacijo Jadrana uporabili tudi dobiček od svetovnega nogometnega prvenstva, ki bo v Italiji leta 1990! Ideje jugoslovanske stran na žalost ne more ukrasti, pri nas ni prvenstva, ki bi imelo dobiček, če pa smo ga že imeli (Univerziada), je bil dosežen na račun državne blagajne. Sosedje seveda ne čakajo, kaj bo rekla žoga, za območja Trsta, Liguana, De Laguna, Gradeža in Morana delajo načrte za kanalizacijo in čistilne naprave. Vse skupaj bo stalo 105 milijonov dolarjev. Največji onesnaževalec jadrana pa je še naprej reka Pad. Da bi zmanjšali onesnaževanje v njenem porečju in v izlivu, bodo do leta 1990 porabili 1650 milijard lir.

So tudi načrti za čistilne naprave na naši strani Jadrana. Zadeva pa ni ravno poceni, samo za čistilno napravo Reke bi potrebovali 250 milijonov dolarjev, od tega bi sam čistilni agregat stal 80 milijonov. Denar bodo menda iskali pri Mednarodni banki.

Kajti Jadrani in ves naš planet je treba rešiti pred odpadki. Viktor Simončič, namestnik direktorja zavoda za zaščito človekovega okolja, je v Splitu nedavno rekel: »Če bi 100 milijonov let življenja Zemlje spremenili v eno leto človekovega življenja, bi bila naša Zemlja danes v najboljših letih. Imela bi 46 let. Na tej pogojni lestevici bi dinozavri izumrli pred osmimi meseci, človek bi se prikazal pred tednom dni, omembe vredno onesnaženje pa pred tremi sekundami. Ali lahko v teh treh sekundah sprevidimo, kaj nas čaka na koncu? Ne, kajti na koncu ne smemo čakati. Očitno se tega zavedajo tudi tisti, ki lahko store največ. To pa sta vladi Italije in Jugoslavije.«

(Vir: VPA)

Voznika opozarja na ugaslo luč

Britanci ponujajo napravo za kontrolo avtomobilskih luči

Nepogrešljive avtomobilske luči so lahko tudi pravcata nadloga. Vsak voznik pozna težave, ki jih povzročajo nasproti vozeči avtomobil s slepečimi dolgimi luči, in sleherni se boji srečati ponoči vozilo brez luči. Enih in drugih avtomobilov pa je kar lepo število na naših in tujih cestah, saj so npr. v neki angleški občini policisti ustavili v vsega dveh tednih kar tisoč soferjev s pokvarjenimi lučmi. Sicer voznik nemalokrat sploh ne ve, da je z razsvetljavo na avtomobilu kaj narobe, hkrati pa je še težko ugotoviti, če je sofer vedel za pokvarjeno luč. To namreč zelo težko ugotovi med vožnjo. Najmanj, kar mora sofer storiti, da bi ugotovil brezhibnost razsvetljave na vozilu, je, da izstopi in se prepriča. Toda strokovnjaki so vsi zadevo že poenostavili. Iz Velike Britanije prihajajo novice, da je tamkajšnja firma Drumlord naredila napravo, s katero lahko sofer med vožnjo ugotavlja, če na njegovem vozilu delujejo luči.

Napravo je mogoče vgraditi v vsak tip avtomobila, in sicer deluje s pomočjo optičnih vlaken. To so snopi tanke prozorne plastike, ki zaznamujejo svetlobo brez električnih žic. Dovolj je že to, da voznik postavi in konec vlakna blizu luči na avtomobilu in drugi konec na kontrolno ploščo ob krmilu, kjer so vsi drugi običajni instrumenti. Skozi tako napeljanjo vlakno prehaja svetloba, in če te voznik ne vidi, pomeni, da luč ne gori.

Naprava, imenovana liteout, je sestavljena iz 17 m dolgega optičnega vlakna in je z njo možno kontrolirati tudi več luči hkrati. Vozniki v Britaniji jo dobijo za precej manj denarja, kot jih stane vožnja s pokvarjeno lučjo.

Najdražji lučaj v nebo

Vesoljski taksi spet leti — Za izboljšave in odpravo napak so Američani potrebovali skoraj 3 leta

Vesoljski taksi spet leti. Pred dnevi so Američani uspešno izstrelili vesoljsko ladjo »Discovery« prvo po dveh letih in osmih mesecih, ko je v stratosferi nad Florido v eksploziji, ki jo je s pomočjo malih enkranov videl tako rekoč ves svet, razneslo ladjo »Challenger« in so bila v delčku sekunde za vedno ustavljena življenja sedmih vesoljcev. Zaustavljen pa je bil tudi ameriški pohod k zvezdam. Do takrat vsemogočna in vase zaverovana NASA se je znašla na udaru posebne Reaganove komisije, določene, da razišče okoliščine in vzroke, zaradi katerih so ZDA doživele najhujši polom v svoji tri desetletja dolgi vesoljski eri.

Na noge so se spet postavili po skoraj treh letih. Ni šlo namreč samo za ne dovolj zanesljivo tesnilo potisne rakete prve stopnje na trdo gorivo, ki je pregorelo in pustilo neznanstvo vročim plinom prosto pot k rezervoarjem s tekočim gorivom. Predsednikova komisija je našla pri NASA in njenih kooperantih vrsto pomakljivosti in nemarnosti. Pred »Challengerom« ni bilo nesreče celih 19 let. Leta 1967 so med testiranjem prve ladje tipa Apollo na zemlji zgoreli trije astronauti. Zaradi te nesreče so se Američani odpravili na Luno leto in pol kasneje, kot so načrtovali. Čakanje oziroma spremembe na ladji gotovo niso bili prijetni, Američani so se ves čas tresli, da jih ne bodo prehiteli Sovjeti, tako kot so jih s Sputnikom in Gagarinom. Toda v NASA je takrat veljalo geslo: »Varnost astronautov je pred vsem!«

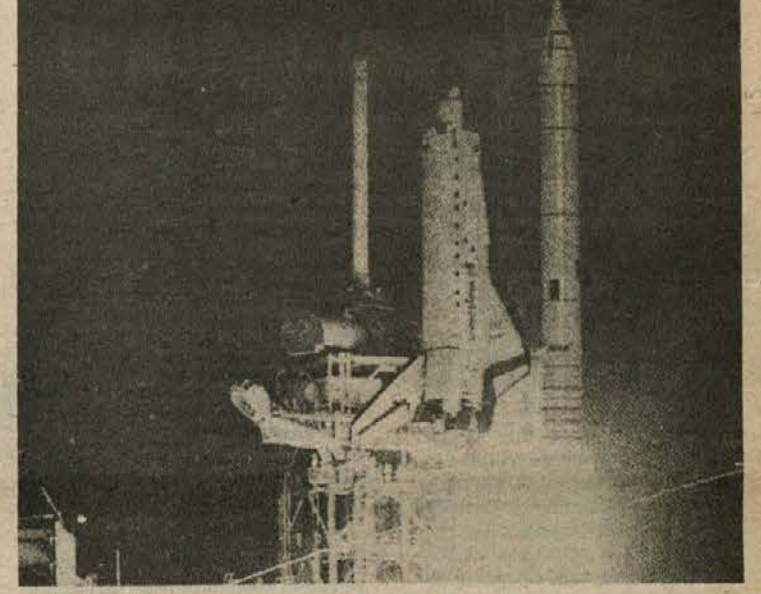
Ko se je stara ekipa NASA, ki ji je

Neverjetno je, kako zapletena naprava je vesoljski taksi. Na dan, ko je bilo usojeno, da bo razneslo »Challenger«, so inženirji firme Thiokol (izdeluje potisne rakete, ki so povzročile katastrofo), opozarjali, naj bi let zaradi nizke temperature preložili. Nizke temperature namreč zmanjšujejo učinkovitost tesnil. Vodje firme niso poslušali nasvetov svojih inženirjev, na zahtevo NASA so izdali pisno dovoljenje za izstrelitev. V njem piše: »Če bo zatajilo primarno tesnilo, bo sekundarno zagotovo leglo v utore.« Ni leglo, oziroma je to storilo prepozno. Ker je zatajilo primarno tesnilo, je plamen sekundarnega obližni drobec časa več, kot je dovoljeno. Dovoljeno pa je tri stotinke sekunde. Teh nekaj stotink sekunde več je bila tista ostrina britve, ki je za skoraj tri leta presekalala ameriško pot v vesolje in usmrtila 7 ljudi.

Toda vesolje vabi. Ameriški predsednik Reagan je rekel, da bo narod, ki bo prvi v vesolju, prvi tudi na Zemlji. Slednje je očitno vredno tveganja in denarja. Tudi sovjeti bodo v kratkem izstrelili raketoplan, evropska ESA gradi svojega, ne mirujejo niti Japonci. Za biti prvi na Zemlji je očitno več kot dovolj kandidatov. Saj samo za to gre.

Resnična pot k zvezdam namreč ni stvar 21. stoletja. K zvezdam bodo ljudje krenili veliko kasneje, kdaj bo to, ne more nihče zanesljivo napovedati. Gotovo pa je, da takrat ne bo več važno, kdo in kateri si na rodnom planetu. Pot k zvezdam je namreč zagolaj za združeno človeštvo.

(Vir: Panorama)

vendarle uspelo spraviti človeka na Mesec, poslovala, je v agenciji zavladal nekoliko drugačen duh. Predvsem so povsem obrnili tradicionalni postopek svojih predhodnikov. Namesto da bi iskali dokaze, da je start varen, so dokazovali, da nič izrecno ne govori zoper start. To je seveda zelo majhna razlika v logiki. Namesto da dokazuješ, da je nekaj dobro, dokazuješ, da nič ne govori, da ne bi bilo vse dobro. Tak pristop je povsem spremenil način dela NASA, namesto astronautov so v ospredje prišli roki oziroma njihovo spoštovanje. Nebo in zvezde so bili vse do predlani naklonjeni NASA in njenemu novemu modelu, potem pa je kroglica rulete obstala na črnem. Amerika se je zavila v žalost, sočustvoval je ves svet.

Ponovni let vesoljskega taksija ali čolnička, kot ga nekateri imenujejo, je trajal vsega 4 dni, kar je v primerjavi z dosedanjimi ameriški in zlasti sovjetskimi časovnimi dosežki prava malenkost. Pri tej izstrelitvi je šlo, to je jasno tudi laik, le za popravnizpit, čeprav je posadka samo petih članov (vsi že prej v vesolju mimgrede lansirala tudi nov komunikacijski satelit in opravila 11 poskusov oziroma drugih nalog).

Taksi je zdaj srečno na tleh, čakajo ga nove naloge. To seveda ni nekdanji raketoplan, kot bi sodili po videzu. Na samem raketoplanu, še bolj pa na raketah, so bile narejene številne spremembe. Te spremembe je treba zdaj preveriti, pokazati se mora, ali so izboljšave res izboljšave ali pa ima zapletena naprava samo še nekaj kritičnih točk več. Absurd razvoja tehnike na poti v njeno popolnost je v tem, da so vse boljše stroji tudi vse bolj zapleteni. Zapletenost pa povečuje možnost napake ali okvare.

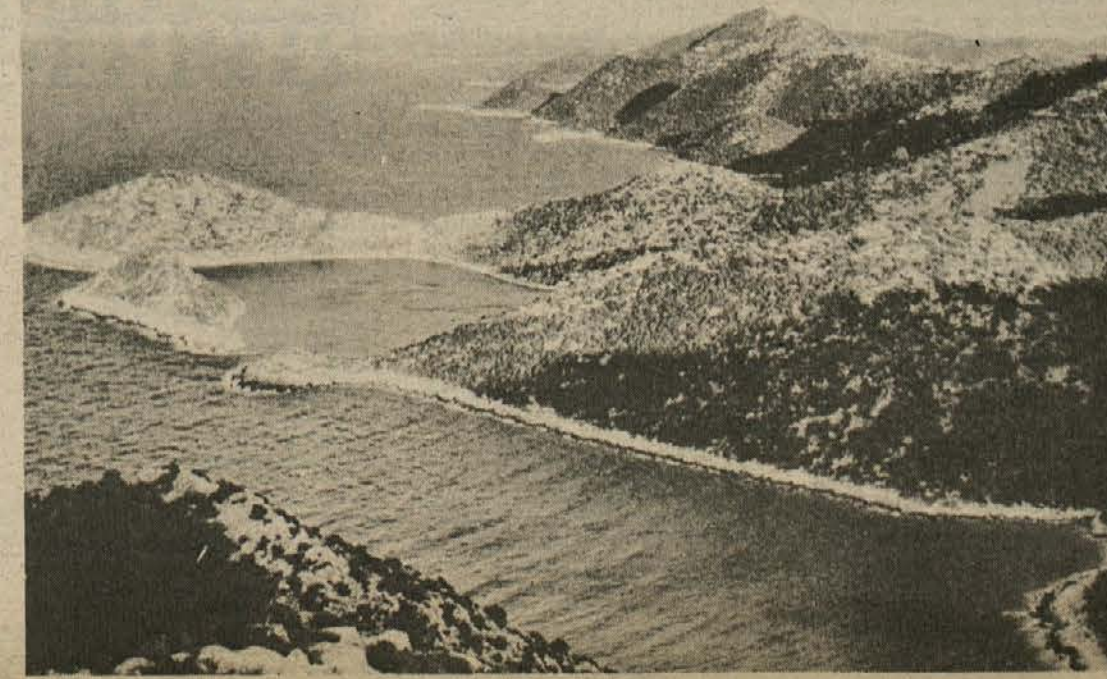
Nekdo je lepo zapisal, da je raketoplan najbolj zapleten, najdražji, najbolj obdelan in najbolj nor kamen, kar jih je kdaj človek zalučal proti zvezdam. Gledano tehnično, je večji dosežek od slavne poti na Luno. V nekaj desetih tonah je zbrano vse najboljše, kar je sposoben izdelati homo faber. Ta tehnični čudež, ki je sposoben poleteti v vesolje, se od tam vrtni na Zemljo in nato to po želji nekajkrat ponoviti, je pravzaprav prva prava vesoljska ladja. Vse drugo so bile samo frače, ki so v vesolje oziroma na njegov prag izstreljevale ljudi ali predmete.

Ginsenga ne bodo več uživali

Verjetno bo črtan s seznama dovoljenih športnih poživil

SEUL — Kitajsko čudežno zdravilo ginseng, ki po mnenju azijskih zdravnikov vrača moč in energijo ter ozdravi veliko bolezni, bodo zelo verjetno črtali s seznama zdravil, ki so dovoljena športnikom na olimpijskih igrah. Med pravkar zaključenimi olimpijskimi igrami v Seulu je namreč uporaba ginsenga dvignila precej prahu. Nekateri strokovnjaki so celo prepričani, da je v ginsengu eferdrin, stimulacijski dodatek, čigar uporaba je od nekdanj prepovedana na mednarodnih tekmah. Nekateri celo izjavljajo, da je kanadski tekač Ben Johnson pripisal krivdo prav ginsengu za tragedijo, ki ga je doletela na olimpijskih igrah. Najbolj glasen v podobnih izjavah pa je bil Linford Christie, evropski rekorder, ki je osvojil srebrno kolajno v teku na 100 metrov. Dejal je namreč, da je popil veliko zeliščnih čajev in torej posledno dopustil možnost, da je ginseng kriv za prisotnost eferdrina v njegovem seču.

Ginseng raste spontano in v velikih količinah na Daljnem vzhodu. Stoletja so ga uporabljali za zdravljenje najrazličnejših bolezni, od živčne izčrpanosti do tuberkuloze. Ginseng je med športniki precej razvito zdravilo, saj poveča fizično moč in izboljšuje živčno zbravnost. Nekateri zdravniki odločno zanikajo možnost, da bi ginseng vseboval tudi eferdrin. Dokazali pa so, da ima podobne učinke rastlina huang, ki jo azijska medicina na široko uporablja in ki jo uvrščajo v družino anfetaminov. Britanski botanični izvedenec meni, da je Christie zaužil to rastlino, in ne ginseng. Kaj pa Johnson? (Primorski dnevnik)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

OB VETROBRANSKO STEKLO — 64-letni Leopold Udovč iz Dolnjih Ponikev je moral biti 7. oktobra zjutraj hudo presenečen, ko se je odpravil v osebni avto. Čez noč mu je namreč nekdo snel in odnesel vetrobransko steklo na stoenki, tako da je Udovč ob kakih 180 tisočakov. Vozilo je bilo parkirano v nedograjeni garaži, kar je storilcu očitno olajšalo dostop do plena.

ZAŽGAL DRVA V DRVARNICI

DOLENJI VRH — 45-letni B. L. iz Dolenjega Vrha je utemeljeno osumljen, da je 6. oktobra zvečer z bencinom polil drva v drvarnici 25-letnega Mihe Kica in ih zažgal. Se sreča, da so ogenj pravočasno opazili sosedje in ga tudi pogasili. B. L. je takoj po dejanju pobežnil in se kasneje vrnil na mesto požara, je po uspešnem ašenju vaščanom grozil. Preiskovalni odnik novomeškega temeljnega sodišča zoper B. L. odredil pripor.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Neznani pobudnik zaenkrat še neznanega športnega društva v ustanavljanju je minule dni že poskrbel za potrebne športne rekvizite. Odnese jih je kar iz novomeške športne dvorane pod Marofom, kjer so prejšnji teden ugotovili manko kar petnajstih žog za odbojko, rokomet, nogomet in košarko. Za štiri sekcije je torej že poskrbljeno. Ali bodo tudi pričele delovati, je odvisno od uspešnosti miličnikov in kriminalistov.
- Na dolenske abstrinente je te dni padla temna senca. Nekdo je namreč pred dnevi vlomil v skladišče Železnega gospodarstva, PTG Bife, na železniški postaji v Črnomlju in iz njega odnesel večjo količino brezalkoholnih pijač. Prednost na listi osumljenih abstinentov imajo kadilci, kajti s pijačo je izginilo tudi nekaj zavitev cigaret.

Šofer vozil preutrujen

Kaj je pokazala nočna akcija kočevskih miličnikov

KOČEVJE — »Dober večer. Vozniško in prometno, prosim.« Tako se je začela zadnja nočna prometna akcija kočevskih miličnikov. Pri tej kontroli je bilo pri veliki večini voznikov vse v redu, zapletlo se je pri nekaterih, ki so očitno preveč pogledali v kozarec. Največ in najdalj je imela miličniška skupina (tisto noč so bile v akciji kar štiri) opraviti z dobro razpoloženimi Ribničani, ki so polharili nekje pri Polomu. Voznik, ki je moral ustaviti, je najprej

VIŠJE KAZNI ZA KRŠITELJE JAVNEGA REDA

ČRNOMELJ — Odlok o prekrških zoper javni red in mir v občini Črnomelj je bil sprejet leta 1975. V svojih materialnih določbah je preiskovalni odlok, ki ga sedaj pripravljajo v Črnomlju, so kazni od 60.000 oz. do 100.000 din. Te kazni so trenutno usklajene z zakonom o prekrških, vendar v Črnomlju že postavljajo vprašanje, ali predvidene kazni v osumitvi odloka zaradi visoke inflacije še predstavljajo realno vrednost. Sicer pa so v novem osumitvi razširjena materialna določila na vseh področjih, predvsem pa javni shodi in prireditve, na novo pa je predpisano varstvo pred hrupom z vozničnimi napravami.

Brez gledališča ni elektrike

Organiziranje gledališčne predstave v krški nuklearni knjižnici med materialne stroške — Kaznovana referentka in direktor

KRŠKO — Slovenska skupščina je pred časom službam družbenega knjigovodstva v republiko izdala nalog, naj natančneje pregledajo poslovanje elektro-gospodarskih organizacij v Sloveniji. Eden glavnih vzrokov za to je bila ugotovitev, da se cene energije, ki se oblikujejo na osnovi stroškov teh organizacij, vrtoglavo zvišujejo, delovne organizacije same pa kaj malo naredijo, da bi se ti stroški zmanjšali. Celotno nasprotno, jasno in s primeri je bilo dokazano, da se slovenski elektrikaarji ne vedejo nič kaj varčno.

Pod lupo inšpektorjev služb družbenega knjigovodstva je tako prišlo tudi poslovanje krške Nuklearne elektrarne, kjer so ob pregledu zaključnega računa za leto 1986 našli kar nekaj potrditev za gornje sume. Uslužbenci SDK so namreč ugotovili, da so v elektrarni iz celotnega prihodka nadomestili stroške, ki po zakonu o ugotavljanju prihodkov niso materialni, poslovni in amortizacijski, za katere edino velja, da se nadomeščajo iz celotnega prihodka. Ali povedano drugače: navedene izdatke bi morali v elektrarni knjižiti v breme čistega dohodka, točneje, sklada skupne porabe.

Pregled poslovanja je tako pokazal, da so, denimo, nadomestili v breme celotnega prihodka stroške, ki so nastali s plačilom čestitk ob dnevu republike, nadalje stroške, ki so jih imeli v najemninu prostora za proslavo ob dnevu JLA, prav tako so pod ta plašč spravili stroške štirih ekskurzij kot tudi stroške

organiziranja gledališčnih predstav. Zakon jasno pravi, da morajo biti materialni stroški neposredni pogoj za delo in proizvodnjo, že površen pogled pa nedvoumno kaže, da našti izdatki za proizvodnjo elektrike v krški nuklearki to še zdaleke niso.

Navzlic temu so se v Krškem na takšne ugotovitve inšpektorjev SDK pritožili, nazadnje v Ljubljano, a je

Zabodel soseda in se obesil

Tragičen obračun med ličkanjem v Svinjskem

SVINJSKO — Prejšnjo sredo, 5. oktobra, proti večeru je prišlo v hiši Ane Trater iz Svinjskega pri Šentjanžu do tragičnega obračuna. Domači so tistega večera ličkali koruzo, pri opravlilu pa so se jim pridružili še sosedje, med njimi tudi 58-letni Anton Škoda.

Delo je potekalo mirno vse do trenutka, ko se je domov vrnil Anin 29-letni sin Mirko. Bil je vinjen in se tak prišel pripraviti z materjo, naposled pa se je hotel v njo še fizično obračunati. V spor se je takrat vmešal sosed Škoda in hotel Mirku prepričati, da bi pretepal mater. Trater se je zato obrnil proti Škodi. Med njima je prišlo do novega prepira, Mirko je pri tem odšel v kuhinjo, kjer je z mize pograbil lovski nož in se oborožen vrnil. Nekajkrat je z nožem zabodel Škodo, ki je prestrašen pobežnil iz hiše, za njim pa je z nožem v roki stekel še Trater. Zasedoval ga je kakih 250 metrov, ko se je Škoda zaradi hudih poškodb zgrudil. Na tleh ležečega ga je Mirko še nekajkrat zabodel, nato se je vrnil v hišo, misleč, da je sosedu umoril. Odšel je v svojo sobo, se zaklenil in se obesil.

Hudo poškodovanega Škoda so medtem prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer je zdravnikom uspelo rešiti njegovo življenje. Po zadnjih podatkih je ranjenec že zunaj smrtne nevarnosti.

BOGAT PLEN V AVTOMOBILIH

ČATEŽ — V noči na 5. oktober je nekdo vlomil v tri osebne avtomobile, ki so bili parkirani pred hotelom Terme na Čatežu. Storilec je našel bogat plen. Iz golfa Beograjkank Olge Tomič je ukradel več slik, več parov obutve in oblačil, tako da je lastnica oškodovana za 10 milijonov din.

Za enak znesek je oškodovan tudi zahodnonemški državljani Rahiardi Hertel, iz čigar mercedesa so bili ukradeni radiokasetofon, dva fotoaparata, kasetofon, nekaj oblačil, kaset in drobnarij, medtem ko so bili iz mercedesa Klausa Herschina, prav tako iz ZRN, ukradeni jakna, dežni plašč in radiokasetofon. Škode je za 2,6 milijona din. Predzreža še iščejo.

Spečemu možu zli v usta žvepleno kislino

Ivan Cehete ima hude opekline grla, obraza in črevesja

DOVŠKO — Družinske razprtije in medsebojni spori so bili skoraj zanesljiv razlog, da se je 59-letna Marija Cehete iz Dovškega pri Senovem na grozljiv način želela znebiti svojega sedem let starejšega moža Ivana.

Slednji se je v sredo, 5. oktobra, okoli 20.30 odpravil k nočnemu počitku, nekaj za njim pa je v sobo prišla njegova žena Marija. Spečemu možu je v usta zli tekočino za čiščenje odtokov in cevovodov disolvo, ki vsebuje veliko žvepleno kislino. Potem ko je iztočila 7 decilitrov tekočine, je mirno odšla iz sobe. Ivan se je sam odpravil do bližnjega sosedu, ki ga je prepeljal v senovski zdravstveni dom, od koder so ga poslali v novomeško bolnišnico. Cehete je hudo ranjen, saj ima opekline grla, obraza in črevesja in je seveda ostal na zdravljenju, zoper Marijo pa bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu zaradi pokusa umra.

tudi drugostopenjska odločitev njihovo pritožbo zavrnili. Pred dnevi je o navedenih kršitvah razpravljali tudi senat novomeškega temeljnega sodišča, na zatožni klopi pa sta se znašla takratna referentka za družbeni standard, sedaj referentka za uvoz in izvoz, 31-letna Smilja Planinc iz Brezice, in direktor za splošne, kadrovske in pravne zadeve, 40-letni Ivan Špiler iz Krškega. Za očitane gospodarske prestopke je bila Nuklearka Krško kaznovana s plačilom 700.000 din, Planinceva je bila obsojena na 30.000, Špiler pa na 45.000 din denarne kazni.

Sodba še ni pravomočna. B. BUDJA

ZAPELJAL NA LEVO

VELIKA BUČNA VAS — 29-letni Janez Blažič iz Zdinje vasi se je 3. oktobra peljal z osebnim avtomobilom iz Novega mesta proti Karteljevemu. Med vožnjo skozi Veliko Bučno vas je zapeljal na levo stran ceste, po njej pa je takrat nasproti pripeljal z osebnim avtom 44-letni Ljubljancan Ivan Polajnar. V močnem čelnem trčenju se je hudo ranil Blažičev sopotnik, 24-letni Anton Kocjan iz Gorenjega Grčevja. Na pločevini je za 8 milijonov dinarjev škoda.

Cene mesa zvišali mimo odloka

Denarna kazen Mercatorju, KZ Črnomelj — tozid Živinoreja in njihovem ljubljanskemu poslovdju — Junčja rebra prodajali kot stegno

ČRNOMELJ — Pred nekaj dnevi sta morala pred novomeške sodnike predstavnik črnomaljske kmetijske zadruge, točneje rečeno njihovega tozida Živinoreja, in 51-letni poslovodja njihove ljubljanske poslovalnice Alojz Mlakar. V Mercatorju, KZ Črnomelj, se namreč v začetku letošnjega leta niso držali določil takrat še veljavenga odloka o najvišjih cenah svežega mesa v prodaji na drobno.

Letošnjega marca je blagovnico Astre v ljubljanskem Bežigradu obiskal tržni inšpektor tamkajšnje mestne uprave inšpekcijskih služb in ugotovil, da so meso prodajali dražje, kot bi smeli. Kri-

vec je bil kmalu poznan. Iz dobavnice, ki je nosila datum 15. marec, je bilo razvidno, da so črnomaljski mesarji blagovnici prodali 263,5 kilogramov junčjeje mesa — šlo je za prednje četrti s potrebušino — po 2.227 din kilo in 80 kilogramov hrbita s kostmi in pljuči po 4.536 din. Dobavnica, ki je imela datum 10. marec 1988, je kazala, da so v blagovnici prejeli tudi 72 kilogramov svinjskega mesa — šlo je za polovice — po 3.774 din kilogram. Že na prvi pogled je bilo jasno, da so cene precej višje od dovoljenih, tako bi lahko prednje juneče četrti s potrebušino prodajali največ po 1.651 din kilogram, hrbit s kostmi in pljuči 3.211 din ter svinjske polovice po 2.406 din kilogram.

V Črnomlju krivde ne zanikajo, pravijo pa, da je v tistem času prišlo do pomanjkanja mesa, odkupne cene so se krepko povečale. Tudi sami so tako, če so seveda hoteli priti do svežega mesa, morali zvišati odkupne cene živini, to pa jih je privedlo do tega, da so meso prodajali dražje, kot je dovoljeval odlok. V Črnomlju so se poslužili znane zvijače, da so slabši rez mesa označevali za boljše in tako prišli tudi do višjih cen. Tako so, denimo, v dobavnico za

svinjske polovice zapisali, da gre za meso boljše kvalitete; enako je bilo tudi z junetino. Senat gospodarskega sodišča v Novem mestu je črnomaljsko kmetijsko zadruge, tozid Živinoreja, kaznoval s plačilom 1.500.000 din, poslovodjo Alojza Mlakarja s 50.000 din kazni. hkrati pa so delovni organizaciji odvzeli protipravno pridobljeno premoženjsko korist. Sodba še ni pravomočna. B. B.

PREČKALA CESTO

DRNOVO — 43-letna Fanika Tkalec iz Sevnice se je 9. oktobra ob 18.30 z moževim avtom pripeljala na Drnovno in izstopila na desni strani ceste. Zatem je hotela prečkati vozišče, pri tem pa se ni prepričala, ali je pot prosta. Iz smeri Krškega je takrat z osebnim avtom pripeljal 31-letni Ljudviti Pinterič s Senovega, ki je pešakinjo zadel in zbil po tleh. Hudo poškodovano so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Eno tesnilo krivo kazni

Namesto osmih je bilo v kompletu le sedem tesnil — Denarna kazen za Tesnila — Nelojalna konkurenca

TREBNJE — Letošnjega januarja se je v prodajalni Srem v Rumi, ki je last ljubljanskega Velomotorja, tozid Jugobici iz Beograda, oglašil kupec in iskal komplet tesnil za kolo z motorjem Tomos avtomatic. Tesnila izdelujejo v Veliki Loki pri Trebnjem, omenjenemu kupcu pa se imajo zahvaliti, da so morali te dni pred senat novomeškega gospodarskega sodišča zaradi očitanege gospodarskega prestopka.

Kupec je namreč ugotovil, da je v garnituri le sedem tesnil, čeprav priloženo deklaracijsko navodilo jasno navaja, da jih je v njej osem. Po navodilih bi morali biti v garnituri dve tesnila za pokrov ohišja motorja, dejansko pa je bilo v njej le eno. V Trebnjem pravijo, da kupci s tem niso bili oškodovani, saj je za popravilo motorja zadoščalo tudi sedem tesnil. Sicer pa napako priznavajo, pravijo le, da je do nje prišlo pri nalepljanju starih deklaracij na nove škatle s tesnili. Inšpektor iz Rume, ki si je vse zadeve natančneje ogledal, je v prodajalni našel osem pomanjkljivih ganitur tesnil po 2.367,83 din, to pa je bilo dovolj, da je vse zadevo predal novomeškemu sodniku.

Čeprav neposredna povzročena škoda s tem dejanjem ni bila dokazana, pa zakon pravi, da je dejanje nelojalne konkurence storjeno že, če na ta način škoda šele utegne biti povzročena. Dejstvo je pač, da so v trebnjskih Tesnilih dali v promet blago z lažnimi podatki, zaradi česar je bila delovna organizacija obsojena na 900.000 din denarne kazni. Anton Kovačič iz Mokronoga, sicer vodja oddelka kontrole kvalitete izdelkov v Tesnilih, pa na plačilo 30 tisočakov. Sodišče je namreč menilo, da tako označen izdelek ne bi smel skozi končno kontrolo.

Sodba še ni pravomočna.

REŠILI SO GA SELE GASILCI

GOMILA — 7. oktobra ob 21.30 se je 26-letni Berislav Didovič iz Semiča peljal z osebnim avtomobilom z Mirne proti Trebnjemu. Pri gomili je prehitel avtomobil, manever pa končal pred levim ovinkom, ki mu ga zaradi prevelike hitrosti ni uspelo zavoziti. Zapeljal je v pol metra globok jarek in s prednjim delom vozila trčil v travnato mejo. Avtomobil je pri trčenju prelomilo, Didovič pa je ostal vklješčen v vozilu. Hudo ranjenega so rešili šele novomeški poklicni gasilci. Na avtomobilu je za 5 milijonov dinarjev škoda.

NEPREVIDNO PREHITEVAL PRIKLOPNIK — 44-letni Anton Jurgec iz Kranja se je 5. oktobra ob 19.20 peljal s kombijem po magistralni cesti iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Zdinji vasi je dohitel tovornjak s priklopnikom in ga pričel prehitovati, takrat pa mu je nasproti z osebnim avtom pripeljal Milivoje Mersenič. Slednji se je sicer umikal in zaviral, a trčenja ni mogel preprečiti. Hudo ranjena sta bila sopotnika iz Banjaluke, 39-letni Slavko Radanovič in 37-letna Radojka Popovič, laže pa voznik Mersenič in Slavko Radanovič iz Banjaluke. Vse so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialno škodo pa so ocenili na 25 milijonov dinarjev.

lico, ki ga je vozil 22-letni Marinko Cvijanovič iz Zenice. Zaradi goste megle in prevelike hitrosti Dorotič svojega avtomobila ni mogel pravi čas ustaviti, tako da je trčil v zadnji del priklopnice. Ob nezgodi je Dorotičevo vozilo prevrnilo na bok. Ranila sta se voznik Dorotič in Cvijanovičev sopotnik, 24-letni Vjekoslav Tavčič iz Zenice. Na zvitih pločevini je bilo za 34.500.000 din škoda.

VOZNIKA HUDO RANJENA — 49-letni Janez Češnjevar iz Lomnega se je 8. oktobra ob 12.17 peljal z osebnim avtom po cesti med Ljubljano in Zagrebom skozi vas Draga. Tam je v preglednem levem ovinku pričel prehitovati tovornjak, vendar zaradi prevelike hitrosti ni mogel več zapeljati nazaj na desno stran ceste. Prišlo ga je zanašati, tako da je trčil v osebno vozilo 42-letne Emme Marianne Naterop. Voznik in voznica sta se v nezgodi hudo ranila, laže pa še voznikinja Albert. Materialne škode je za 35 milijonov dinarjev.

KRIVCA MEGLA IN PREVELIKA HITROST — 7. oktobra nekaj čez polnoč se je 45-letni Ivan Dorotič, začasno na delu v Zahodni Nemčiji, peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. V vasi Zaloke je dohitel osebni avto s priko-

Uspešen start novomeških odbojkarjev v II. zvezni ligi — Za točki le ura in petnajst minut — Tudi Kočevke zmagale pri drugoligaškem krstu

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, moški, 1. KOLO: PIONIR—LJU-BINJE 3:0 (7, 11, 1)

Pionir: Jovič, Bašič, Brulec, Smrke, Berger, Černač, Prevornik, Povšič, Petkovič, Kosmina, Travižan, Brulec. V 2. kolu potujejo Novomeščani v Mostar k ekipi Student Vazduhoplovstva.

II. ZVEZNA LIGA — zahod, ženske, 1. KOLO: LIK KOČEVJE—BLED 3:2 (-8, 13, 9, -4, 9)

Lik Kočevje: Ibrahimović, Škufca, Drobnič, Turk, Ahac, Uran, Hočevar, Gornik, Kljun. LIK KOČEVJE—JEDINSTVO ELIR 0:3 (-11, -10, -8) vnaprej odigrana tekma.

V drugem kolu igrajo Kočevke v gosteh s Progresom.

I. SOL, moški, 1. KOLO: LIK KOČEVJE—TOPOLŠICA 0:3 (-8, -15, -14)

Lik Kočevje: Brađač, Polovič, Levstik, Marinič, Hvala, Papež, Turk, Knavs.

Kočevci potujejo v drugem kolu v Maribor k ekipi Stavbarja MTT.

II. SOL, moški, 1. KOLO: PIONIR—MOKRONOG 3:2

II. SOL, ženske, 1. KOLO: PIONIR—ŠENTVID 3:0

rokomet

SRL, moški, 4. KOLO: JADRAN—KRŠKO 24:21 (13:10)

Krško: Kuhar, Šebalj, 4. Šerbec, 3. Žagar, 2. Iskra, 6. Bogovič, 2. Bernardič, 2. Večarič, 2. Novak, 1. Levac, Voglar, 1. Božič.

BAKOVCI—ČRNOMELJ 23:23 (11:8)

Črnemelj: Plut, Bohte, 5. Žunič, 1. Novak, B. Grabrijan, Papež, 10. Pezdirc, 1. S. Grabrijan, Adlešič, 6. Kavšek, Hudelja, Kmetič.

INLES RIKO—TERMOPOL 24:23 (13:11)

Inles Riko: Lapajne, Pogorelec, A. Mihelič, 1. Mikulin, 1. S. Mihelič, 2. Dejak, Jurič, 5. Simc, 1. Tomšič, Matej, 11. Fajdiga, 3. Parezanovič.

LESTVICA: 1. Šostanj 7... 5. Inles Riko 5, 10. Črnemelj 2, 12. Krško 1. Pari prihodnjega kola: Črnemelj—Preddvor, Krško—Bakovci, Ajdovščina—Inles Riko.

SRL, ženske, 4. KOLO: ALPLES—ISKRA 18:25 (11:10)

Iskra: Jakše, Gorenc, 2. Dolar, Kegljevič, 6. Radovan, 3. Selan, 9. Vide, 5. Martinčič, Lužar, Kos.

FUŽINAR—IMV NOVO MESTO 20:15 (8:6)

IMV Novo mesto: Butala, 3. Knafelj, 3. Mišjak, Pelko, 1. Klobučar, 1. Rebolj, 2. Šmalc, 5. Pate, Hočevar.

OLIMPIJA—ITAS KOČEVJE 26:16 (11:6)

Itas Kočevje: Filipovič, Dragičević, Klarič, 1. Fajfar, 1. Guštin, 1. Vuk, 2. S. Jerič, 5. M. Jerič, 3. Bejtovič, 3. Štefanišin.

LESTVICA: 1. Iskra 8, 2. Mlinotest 6... 4. IMV Novo mesto 6, 7. Itas Kočevje 4 itd.

Pari prihodnjega kola: Iskra—Mlinotest, Novo mesto—Alples, Itas—Fužinar, itd.

košarka

SKL, moški, 1. KOLO: NOVOLES—RUDAR 96:83 (50:35)

Novoles: Cerkovnik, 24. Kramar, 17. Bajc, 34. Lučev, 11. Pintar, 10.

V 2. kolu potujejo novolesovci v goste k ekipi Triglava.

Vsega uro in petnajst minut igre je bilo potrebno Novomeščanom, da so v uvodnem srečanju letošnjega prvenstva v zahodni skupini II. zvezne lige ugnali enega od favoritov za najvišje mesto, bivšega prvoligaša Ljubinj. Pionirjevi igralci so se tako oddolžili številnim gledalcem v športni dvorani pod Marofom in najavili, da njihove želje po igranju v prvi zvezni ligi niso kar tako.

Pravzaprav vse o sobotnem srečanju pove že rezultat 3:0 za Novomeščane. Začetna in prva postava Pionirja, ki je na parketu preživela največ minut, Petkovič, Brulec, Bašič, Jovič, Kosmina in Černač, je z zares domiselno borbeno in navdahnjeno igro kmalu pokopala vse upe gostov. Kakeh 600 gledalcev, daleč največ v zadnjih letih na kakšnem prvenstvenem srečanju v Novem mestu, je uživalo v dobri in kvalitetni odbojki in povsem na dlani je, da bodo tribune športne dvorane ob takšni igri in rezultatih novomeške vrste v naslednjih kolih še bolj polne. Težko je reči, kdo zasluži največ pohval za sobotno igro, najbolj prijetno je vsekakor presenetil mladi Petkovič, ki je po prihodu od vovakov očito dovolj hitro ujel pravo formo. Pionirjevi torej jurišajo na prvo mesto in nastop v I. zvezni ligi. Ob Ljubinjju, ki se navzlic sobotnemu porazu še ni oddolžilo prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

Uspešno so drugoligaški krst prestale tudi igralke LIK Kočevja, ki so po ogroženem boju ugnale vrsto Bleda s 3:2. Prvi drugoligaški točki sta jim vsekakor v večini igralci, ki so se v prvi zvezni ligi niso kar tako oddolžili prvoligaških ambicij, jim v prvem delu prvenstva stoji na poti še nekaj ovir. Prva je nedvomno ekipa mostarskega Studenta Vazduhoplovstva, h kateri potujejo Novomeščani v soboto, druga, par nič manjša, pa je ekipa Jedinstva Interpet, s katero igrajo Novomeščani v tretjem kolu doma.

liko spodbudo, še posebej, ker so jih osvobodili v zares borbeni in preobratov polni

• Odbojkarji novomeškega Pionirja se bodo v ponedeljek, 17. oktobra, ob 19. uri v novomeški športni dvorani pomerili v prijateljskem srečanju s prvoligašem in večkratnim državnim prvakom, ekipo Bosne. Novomeščani se jim bodo skušali oddolžiti za nesrečen poraz na nedavnem polfinalnem pokalnem turnirju v Beogradu.

igri, ki je trajala dobri dve uri. Kočevke pa so minuli vikend vnaprej odigrale že tudi tekmo petega kola z Jedinstvom Elir iz Tuzle in prepričljivo izgubile. Izkušene gostje so bile premočan nasprotnik za novinke v ligi, ki pa so v treh nizih vendarle osvojile kar 29 točk, kar dovolj dobro kaže, da za Tuzlanke le niso bile lahek zalogaj.

V soboto se je pričelo tudi prvenstvo v I. republiški ligi, kjer so Kočevci nepričakovano ostali praznih rok. Že na startu so jih presenetili igralci Topolšice, ki je po poročilih našega sodelavca Milana Glavonjiča predvsem po zaslugi nekaj nerazumljivih sodniških odločitev dokaj srečno zmagala. Skoda, kajti Kočevci so že lani dokazali, da sodijo med boljše ekipe v ligi.

B. B.

Uspešen start košarkarjev Novolesa

Pomembna zmaga v uvodnem srečanju prvenstva v SKL

NOVO MESTO — Skupaj z odbojkarji so minulo soboto pričeli prvenstvene obračune tudi najboljši republiški košarkarski ligaši. Novomeški Novoles se je v uvodnem kolu doma pomeril s trboveljskim Rudarjem in po pričakovanju osvojil prvi par točk.

Igralci Novolesa so tekmo dobro pričeli in tako igrali ves prvi polčas. Predvsem po zaslugi Cerkovnika in obetavnega Lučeva, mladinskega reprezentanta Slovenije, so ta del odločili v svojo korist s petnajstimi koši razlike. V nadaljevanju so Novomeščani popustili, kar so mladi in borbeni gostje izkoristili in razliko zmanjšali. Na srečo pa sta se pravi čas razigrala Bajc in Kramar, kar je bilo ob koncu dovolj za uvodno zmago.

V SOBOTO KOŠARKA ZA DŠI

NOVO MESTO — Zveza telesnokulturnih organizacij Novo mesto razpisuje košarkarski turnir v okviru letošnjih delavskih športnih iger novomeške občine. Turnir bo v soboto, 15. oktobra, s pričetkom ob 8. uri v novomeški športni dvorani pod Marofom. Prijave sprejema organizator še jutri do 12. ure, uro kasneje pa bo v domu športov na Loki zbiranje par

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 14. X.

9.45 — 13.45 in 16.15 — 1.00 TELETEKST
10.00 MOZAIK: TEDNIK
11.00 SVET NA ZASLONU
11.40 PO SLEDEH NAPREDKA
12.20 MANDELA, ponovitev
13.30 VIDEO STRANI
16.30 VIDEO STRANI
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.45 VRNITEV ANTILOPE, 1. del angleške nadaljevanke
18.15 SODOBNA MEDICINA: OPERACIJA OČI, 1. oddaja
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.25 TV 16 VEV ROKE, 1. del ameriške

nadaljevanke

Joeju se izpolni želja, da bi postal vodja oddelka za boj proti narkomanom, družinski življenje pa se medtem ruši. Žena se čuti zapostavljeno, začne se spogledovati z Martyjem, čednim sinovim košarkaškim trenerjem, Joe pa se vse bolj zbljuje s privlačno Diano s oddelka za seksualno kriminaliteto. Diana se ukvarja s spolno zlorabljenimi ženskami. Lepega dne se pri njej znajde Mary Hearn, odkrije se njena neprijetna pustolovščina, storjena iz obupa in osamljenosti, ki pa ima neprijetne posledice.

21.15 ČAS NEGOTOVOSTI: MANIRE IN MORALA VIŠOKEGA KAPITALIZMA, 2. oddaja

22.20 DNEVNIK
22.35 POTOVANJE V NEZNANO, španski film
0.50 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.25 Mednarodni rokometni turnir Yasas — 19.00 Ansambel Braneta Klavžarja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Čuvajmo naravo, dvignimo glas — 8.55 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.20 Francoski jezik — 14.40 TV gledališče — 15.20 Poročila — 15.25 Nočni program — 17.25 Poročila — 17.30 Čuvajmo naravo, dvignimo glas — 18.00 Voda in življenje — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kriminalistične zgodbe — 20.50 Zabavni program — 21.50 Dnevnik — 22.10 Kulturna srca — 23.40 Nočni program — 0.40 Poročila

SOBOTA, 15. X.

7.40 — 12.20 in 16.30 — 0.30 TELETEKST
7.55 VIDEO STRANI
8.05 PONOVITVE OTROŠKIH ODDAJ:
RADOVEDNI TAČEK
LONČEK, KUHAR
ŽE OGLAŠA SE KLOPOTEC
DRUGA IZMENA
MAJHEN JE POPER
POGLEDJ
10.55 NAŠA PESEM
11.25 IZBOR IZ TEDENSKE PROGRAMSKO TVORNOSTI — PONOVITVE ODDAJ
12.05 VIDEO STRANI
16.45 VIDEO STRANI

17.00 RANA URA, ZLATA URA, češkoslovaški mladinski film
18.30 DA NE BI BOLELO: MIKROSKOPIJA
18.45 RISANKA

19.00 VREME
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.25 ZBREBANJE 3x3
20.35 HRESTAČ, 6., zadnji del nadaljevanke
21.30 CIRCOMMUSICA

22.20 DNEVNIK
22.35 DOLINA ISSY, poljski film
0.20 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

14.30 Kako biti skupaj — 15.00 Epik (avstralski mladinski film) — 16.40 Led (ponovitev drame) — 17.40 Predstava za otroke — 18.40 Dallas — 19.30 Dnevnik — 20.10 Umor v orient expressu (angleški film) — 22.20 Športna sobota — 22.40 Posnetek festivala narodne glasbe

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 Nočni program (ponovitev) — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Poročila — 17.35 TV koledar — 17.45 Sedem TV dni — 18.30 Teleobjektiv — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Concertino — 20.15 Smrtonosno delo (ameriški film) —

NEDELJA, 16. X.

9.05 — 12.45 in 14.05 — 22.30 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.35 OTROŠKA MATINEJA: ŽIV ZAV
10.20 VRNITEV ANTILOPE, ponovitev 1. dela nadaljevanke
10.45 CAGNEY IN LACEY, ponovitev zadnjega dela nanizanke
11.30 DOMAČI ANSAMBLE: ANSAMBEL RŽ

12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
14.35 LETA IN DNEVI TEČEJO, 6. del nadaljevanke
15.40 KOLO SREČE, ponovitev
16.45 HOTEL, ameriški film
18.15 SLOVENC V ZAMEJSTVU
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 VRTNICE IN KAKTUSI, 6. del

nadaljevanke
20.45 ZDRAVO
22.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in igrani film — 12.00 Anglunipe — 14.00 Športno-zabavno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poljudnoznanstveni film — 20.45 Informativna oddaja — 21.00 Mali koncert — 21.20 Športni pregled

PONEDLEJEK, 17. X.

9.35 — 12.35 in 16.25 — 23.15 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK
ZRCALO TEDNA
NAŠ UTRIP
PESEM JE ROJENA, ameriški film
12.20 VIDEO STRANI
16.40 VIDEO STRANI
16.55 MOZAIK, ponovitev
17.25 RADOVEDNI TAČEK
17.45 DRUGA IZMENA, 2. del otroške serije
18.15 DRUŽINA ŠIMPANZOV, 1. del poljudnoznanstvene oddaje
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK

19.30 DNEVNIK
20.05 DVE GOSPE GRENVILLOVI, zadnji del nadaljevanke
21.00 OMIZJE
23.00 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Umetniški večer: V počastitev Jamesa Stewarta in Feniksov let (ameriški film)

TOREK, 18. X.

9.35 — 11.35 in 16.10 — 23.20 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 ANGLEŠČINA, 51. lekcija
11.20 VIDEO STRANI
16.25 VIDEO STRANI
16.40 MOZAIK, ponovitev
17.40 LONČEK KUHAR
17.45 EX LIBRIS: AKT, ponovitev
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.05 MILANDAR, drama TV Beograd
21.30 OSMI DAN, oddaja o kulturi
22.10 DNEVNIK
22.25 VIDEO GODBA

Slovenija
Moja dežela.

23.10 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.10 Angleščina, 51. lekcija — 18.30 Mostovi — 19.00 Medijev top — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kolo sreče — 21.00 Zrebanje lota — 21.05 Arhitektura slovenskih pokrajin: Vas in domačija v Istri — 21.35 J. Haydn: Letni časi

SREDA, 19. X.

9.35 — 12.35 in 15.40 — 23.25 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK
MILANDAR, drama TV Beograd
OSMI DAN, oddaja o kulturi
MOSTOVI
12.20 VIDEO STRANI
15.55 VIDEO STRANI
16.05 MOZAIK, ponovitev
17.15 ANGLEŠČINA, 51. lekcija, ponovitev
17.35 SVILENA OBLEKA
17.50 STUDIO JE VAŠ: SLADOLED ZA PLESALCE
18.15 IZGUBLJENA GOVORICA, 7. del
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.50 FILM TEDNA: KRES, švicarski film
Film pripoveduje o fantu, ki se je rodil gluha, in o njegovi sestri. S starši sta žvela na odročni kmetiji visoko v gorah. Sestra uči brata brati in pisati in poskuša razumeti njegove občasne izpade jeze. Nekega dne, ko fant po sporu z očetom pobegne še višje v gore, ga sestra poišče in mu prinese hrano. Takrat postaneta ljubimca. Dogodki, ki sledijo, so tragični za vso družino.
22.45 DNEVNIK
23.00 MALI KONCERT
23.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.00 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Športna sredi — 21.30 Poročila — 21.35 Svet poročja

100.6 MHz
EPP — OGLASI — CESTITKE
studio
Tel.: 28-160
Spored Studia D

ČETRTEK, 20. X.
12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

ČETRTEK, 20. X.

9.35 — 12.45 in 15.50 — 23.05 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 MALO JAZ, MALO TI, madžarski film
12.30 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 NORO, NOREJŠE, NORIŠNICA, 1. del norveške serije
POLTRONA EKSPRES, španska naznizanka
18.00 GLASBENI ROPOT
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK

20.05 TEDNIK

21.10 LORCA, 1. del španske nadaljevanke
Gre za biografijo velikega španskega pesnika in dramatika tega stoletja. Nadaljevanke natančno in prepričljivo prikazuje čudovito in hkrati strašno potovanje umetnika skozi življenje, od mladosti do zrelih let. Nadaljevanke ima šest delov.
22.05 DNEVNIK
22.20 RETROSPEKTIVA JUGOSLOVANSKEGA FILMA: DEVETI KROG
23.55 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.00 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Skrivni dnevnik Jadrana Krta (2. del nadaljevanke) — 20.55 Pogledi (oddaja o kulturi)

GORENJCI V JURČKU — Novi metliški bife Jurček je najbolj obiskovan metliški lokal. Izbira pijač in hrane je zelo pestra, postrežba hitra, dekleta prijazna, veliko zaslug za priljubljenost tega lokala ima gotovo tudi njegov šef Branko Ivičič-Mica. Tudi izletniki, v jesenskem času iz vseh koncev Slovenije prihajajo zelo pogosto, hitro najdejo pot v Jurčka. Gorenci, ki so pred dnevi obiskali Metliko, so v Jurčku imeli celo krajši koncert narodnozabavne glasbe. (Foto: A. Bartelj)

PETEK

12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofon, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PONEDLEJEK

12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA

12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

TOREK

12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA

8.00 začetek programa, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostiln, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

SREDA

12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

Anton Klobčaver Martin Šmid Boris Pavlin Drago Celič Igor Franko Franci Šenica

Kdo pravi, da Slovenci nismo vojaki?

Dvoje vojaških usposabljanj v novomeški občini potrjuje, da naša mladina še zdaleč ni protivjojaško razpoložena — Treba je le najti metode in programe, ki so mladim blizu — Odlična organizacija in izvrsten uspeh

Občinski štab teritorialne obrambe Novo mesto je pred dnevi priredil na Gorjancih tridnevno vojaško usposabljanje mladinc in mladincev, prostovoljcev teritorialne obrambe. Odziv je bil izreden, namesto načrtovanih 50 se je usposabljanja udeležilo 93 mladinc in mladincev, dijakov SŠTZU Boris Kidrič iz Novega mesta.

Zaradi tako množičnega odziva s te šole organizator v usposabljanje ni mogel vključiti mladine z drugih šol. V tolažbo naj bo, da bodo naslednje leto na vrsti tudi ostale novomeške srednje šole. Ni odveč poudariti, da je usposabljanje potekalo v soglasju z novomeško mladinsko organizacijo, vse prijave so bile na prostovoljni podlagi in z obveznim dovoljenjem staršev. Pri popularizaciji vojaškega usposabljanja sta se zelo izkazala učiteljski zbor SŠTZU Boris Kidrič in Fikret Fejzić, član aktiva učiteljev obrambe in zaščit.

Načrt usposabljanja je temeljil na spoznanju, da morajo mladim ljudem poleg vojaškega znanja, ponuditi tudi druge aktivnosti, z njimi bo usposabljanje bolj pestro, zanimivo in življenjsko. Mladinke in mladinci so na Gor-

jancih spoznali najmoderneje pehotno orožje, srečali so se s taktičnim urjenjem in streljali z malokalibrsko puško. Velik poudarek je bil na preživetju v naravi v izrednih razmerah oziroma v vojni. Prvi dan usposabljanja so si morali sami pripraviti večerjo iz tistega, kar so sami nabrali. Pokazali so veliko domiselnost, na krožniku so prijetno dišale gobe vseh vrst, maline, robidnice, hruške, jabolka. Poveljnik usposabljanja je za vsak primer poskrbel za dopolnitev jedilnika s kranjskimi klobasami. Drugi dan je minil v znamenju streljanja: rezultati z malokalibrsko puško so bili zelo dobri, nekoliko slabši so bili zadetki z loki, predvsem zaradi slabe kakovosti pušic. Mladci so se natančneje seznanili tudi z avtomatskim in polavtomatskim orožjem. Novo mesto žal nima strelišča, za

ognjeni krst s pravim orožjem, zato ni bilo možnosti, je pa toliko bolj pokalo z maneverskim strelivom. Po osnovah postrojitev so mladinke in mladinci hitro dobili videz in obnašanje skoraj pravih vojakov, uvodni sprehod od Gabrja do Miklavža pa je pričaral tudi del težav in naporov, ki jih preživlja vojak na pohodu. Tretji, zadnji dan usposabljanja je bil namenjen čiščenju orožja in pospravljanju tabora. V dejansko le dobrih dveh dneh vojaškega usposabljanja so mladinci opravljali tudi različne dodatne vojaške naloge in dolžnosti — dežurstva, požarstva, stražo, postavili so tabor itd.

Ena temeljnih ugotovitev usposabljanja je, da naša mladina še zdaleč ni protivjojaško razpoložena, nasprotno, večina mladih se želi izobraževati in usposabljati na področju SLO in DSZ, najti je treba le metode in programe, ki so mladini blizu.

Tak sklep se je ponudil tudi na nedavnem tritedenskem obrambnem us-

posabljanju izvenšolske mladine v Dolenjskih Toplicah. Usposabljanje je

MLADI VOJAKI — No, vrsta res ni najbolj ravna, nekaj pa veljajo tudi dobra volja, pogum in ljubezen do domovine. (Foto: J. Pavlin)

Slovenska javnost ne bo prevarana

Ustavne spremembe smo v našem časopisu pričeli spremljati ob razlagi osnutka amandmajev, ki sta jo pripravila dr. Albin Igličar in dr. Rado Bohinc. Sledilo je tekoče spremljanje številnih razprav na Gorenjskem, pred zasedanjem zborov skupščine SR Slovenije, kjer bodo delegati dobili na mize osnutke predloga ustavnih amandmajev, pa smo pripravili pogovor z Miranom Potrčem, predsednikom slovenske skupščine, ki je hkrati tudi predsednik republiške ustavne komisije.

Za Gorenjski glas sta spraševala glavni urednik Štefan Žargi in novinar Vine Bešter, ki je pogovor tudi pripravil za objavo.

V čem je bistvena sprememba od osnutka amandmajev ustavnih sprememb do materijalov, ki jih bodo delegati slovenske skupščine prejeli na mizo na predstoječi seji?

»Največje spremembe so storjene v delu o družbenoekonomski ureditvi. Nanašajo se na drugačno opredelitev lastnine, mnogo jasnejšo opredelitev o svobodi organiziranja organizacij združenega dela, svobodnejše oblike samoupravnega odločanja v OZD in na napredek, ki je storjen v opredelitvi, da je omejevanje lastnine, privatne lastnine, različnih oblik mešane lastnine in vlaganja v OZD bistveno manj, kot je bilo tega v osnutku.

Narejen je določen premik demokracije. Predvideva se ožja vsebina zakonskega normiranja, ki je predvideno na podlagi ustave.

Na področju političnega sistema je najmanj sprememb. Pomembnejši sta samo dve — glede na osnutek se razširjajo možnosti splošnih, tajnih in neposrednih volitev in predsednik predstava CK ZKJ naj ne bi bil več član predstava SFRJ.

Na področju odnosov v federaciji so izpuščene nekatere razširitve pristojnosti federacije — določba o monopolem dohodku, o pristojnostih federacije na področju vzgoje in izobraževanja, pristojnosti federacije glede ustanavljanja združenj občanov in društev, ni razširitev pristojnosti zveznega javnega tožilca, ni takšnih razširitev pristojnosti zveznega javnega tožilca, ni takšnih razširitev pristojnosti federacije pri urejanju pravosodja, jasnejše je opredeljena tudi vsebina strategije tehnološkega razvoja Jugoslavije.

V predlogu pa zasledimo tudi rešitve, ki so po naši oceni slabše, kot so bile v osnutku razširitev pristojnosti federacije na področju državne varnosti in možnost, da naj bi federacija lahko urejala tudi temeljne odnose v zadrudstvu.

Štirinajst odločnih slovenskih »ne-jev«

V slovenski skupščini je bilo jasno izrečenih »štirinajst odločnih NE-jev«, kaj je potemtakem še ostalo neuskkljeno?

»Skupščina Slovenije je razen odločnih NE-jev dala tudi veliko število sugestij, predlogov, ki so imeli zelo pomembno vsebino. Kar zadeva družbenoekonomsko ureditev, je večina naših bistvenih predlogov sprejeta. Posebno pa bi opozoril na dve področji, kjer zadovoljstvo nad vključitvijo naših predlogov ni zadovoljivo. Prvo se nanaša na določeno število vprašanj, ki so želela še bolj razjasniti vlogo države, zvezne države nasplah in v odnosu do samostojnosti OZD v okviru gospodarskega sistema. Drugi sklop vprašanj pa se nanaša na jasnejšo in drugačno opredelitev pravic in svobod človeka, občana, kjer je sprejet samo predlog za ustavno opredelitev štrajka.

Kaj je torej še vedno ostalo za nas nesprejemljivo?

»Pretekli teden smo imeli ustavno komisijo skupščine Slovenije, ki je opravila primerjavo med stališči skupščine in predlogom amandmajev (gre v bistvu za predlog možnega besedila, ki ga je pripravila ustavna komisija skupščine Jugoslavije, pravi predlog bo določil šele zvezni zbor, op.p.). Opazno je bilo, da so imeli delegati iz drugih republik in pokrajin pomisleke samo glede dveh vprašanj. Delegati iz Vojvodine še niso dali dokončnega soglasja k predlogu, da naj bi bil v ustavi predviden 30 hektarski zemljiški maksimum. Delegati Srbije in obeh pokrajin, ker so bila tudi v tem primeru odločena skupščinska stališča, pa niso dali soglasja o potrebnem medsebojnem sodelovanju pokrajin v republiki Srbiji.

Naša ustavna komisija bo predlagala skupščini naslednja konkretna vprašanja — predlogi za financiranje JLA, kamor so podani v tekstu, niso skladni s stališči skupščine Slovenije. Nesprejemljiv je amandma, ki zadeva državno varnost in nesprejemljivi so predlogi, ki bi pomenili določeno zoževanje pristojnosti zbora republik in po-

... na področju političnega sistema je najmanj sprememb, pravzaprav sta pomembnejši samo dve — glede na osnutek se razširjajo možnosti splošnih, tajnih in neposrednih volitev in da predsednik CK ZKJ naj ne bi bil več član predstava SFRJ Jugoslavije...

krajin. Po moji osebni oceni so to najpomembnejša vprašanja in imajo posebno težo (veliki tehnično-tehnološki sistemi.

Naša sodelavca v pogovoru pri predsedniku slovenske skupščine. — Foto: Franc Perdan

skladnost zveznih in republiških zakonov, postopek odločanja v zboru republik in pokrajin...)

Glede drugih vprašanj v slovenski ustavni komisiji dajemo pomisleke na sedanje rešitve in hkrati tudi določene dopolnilne predloge, pri prejemljenem pa je povsem jasno, da gre za nesprejemljive predloge, ki naj se črtajo iz amandmajev. Ob tem mislimo, da je potrebno ponovno oceniti položaj Narodne banke Jugoslavije, pristojnosti ZIS-a pri skrbi za izvrševanje zveznih zakonov, kako naj bo urejena zakonodajna pristojnost na področju zadrudstva in kako naj se uredi pristojnost federacije pri urejanju geodetske dejavnosti.

Urejanje državne varnosti

Na nek način bi lahko rekli, da je predlog o drugačnem urejanju področja državne varnosti »padel« v ustavno razpravo?

»Predlagatelj predloga, ki zadeva državno varnost, je zvezni izvršni svet. Le-ta je v svoji obratno razložiti navedel, da bi bilo prav tudi ustavno omogočiti, da se na podlagi posebnega sklepa predstava SFRJ v izrednih razmerah, mišljene so konkretne razmere, ki so danes na Kosovu, seveda vemo, da se ustavna določba ne piše za Kosovo, vendar za vse razmere, ki bi bile tako ocenjene, lahko ureja stanje. Na ta način je bil predlog pojasnjen. Predstavniki Slovenije smo sodili, da takšno ustavno pooblastilo glede na način, kako so sedaj stvari v praksi urejene, ne bi bilo niti smotno, potrebno, niti politično primerno in smo temu predlogu, kot že rečeno, nasprotovali.

... predlogi za financiranje JLA, kakor so podani v tekstu, niso skladni s stališči skupščine Slovenije. Nesprejemljiv je amandma, ki zadeva državno varnost, in nesprejemljivi so predlogi, ki bi pomenili določeno zoževanje pristojnosti zbora republik in pokrajin...

Predsednik ZIS-a Mikulič je napovedal, da bo po zaključku dela njegove komisije za gospodarski sistem prišel na dan z dodatnimi amandmaji za gospodarsko področje?

»ZIS je preko svojega dela v komisiji za reformo sistema oziroma tako imenovani Mikuličevi komisiji sodeloval v delu ustavne komisije. Tako kot smo imeli v komisiji mnenja predlogov, ki so jih oblikovale vse skupščine republik in pokrajin, mnenja, ki so prišla na komisijo neposredno iz javne razprave, tako smo imeli tudi predloge, ki jih je oblikoval ZIS. V teku razprave smo tehtali predloge ZIS-a na enak način kot druge predloge. Lahko ugotovim, da je predstavnik ZIS-a v delu zvezne ustavne komisije jasno rekel, da po njegovi oceni pripravljene amandmaji zagotavljajo, da se lahko ideje o nujno potrebni reformi gospodarskega sistema izpeljejo, če bodo amandmaji na gospodarskem področju sprejeti približno v takšni vsebini, kot so sedaj predlagani. Če v tem smislu omenim davčno področje, ie

samo tiste rešitve, s katerimi bomo vsi soglašali osebno verjamem, da bodo amandmaji sprejeti. Politično je povsem neodgo-

... potem ko je skupščina Slovenije oblikovala svoje mnenje, nisem slišal nobene ocene, da bi bilo to v nasprotju s tem, kar je rekla slovenska javnost, celo obratno, največji kritiki ustavne reforme so to priznali — skupščina je sprejela to, kar je rekla slovenska javnost...

vorno, da se karkoli vsiljuje republikam ali pokrajinam. V tem primeru verjamem, da tudi delegati slovenske skupščine ne bodo v nobeni dilemi, ker bodo ugotovili, da so pripravljene predloge skladni ne samo s stališči skupščine pač pa tudi z javnim mnenjem. Potem ko je skupščina Slovenije oblikovala svoje mnenje nisem slišal nobene ocene, da bi to v nasprotju s tem, kar je rekla slovenska javnost, celo obratno, največji kritiki ustavne reforme so to priznali — skupščina je sprejela to, kar je rekla slovenska javnost.

... mi smo se že dogovorili, da bo slovenska skupščina neodvisno od tega, kako se bo v skupščini Jugoslavije pripravil predlog, odločala o vsakem amandmaju posebej. Način odločanja v naši skupščini je naša stvar, način odločanja o celoti pa stvar dogovora vseh republik...

Referendum bo ali ne?

Kakšno mesto ima znotraj tega možnost vseljidskega referenduma?

»Po moji osebni presoji bi bilo smotno dati na referendum samo tista vprašanja, ki so sporna, kajti ob vseh ugotovitvah, da je mnenje skupščine skladno z javnim mnenjem, da je predlog skladen razen v nekaterih točkah z mnenjem skupščine, nisem prepričan, da bi bilo nujno o vsem odločati na referendumu.

Prav je, da slovenska javnost ve, ni pa nujno, da s tem soglašajo, da v vseh republikah in pokrajinah, razen v Sloveniji in v vseh zveznih organih, tudi na konferenci ZKJ, SZDL velja sprejeto načelo, da se amandmaji sprejemajo kot celota.

Slovenska skupščina v skladu z zakonom o referendumu referendumu ne more razpisati, dokler ne bo dokončan predlog. Rok za razpis referendumu je po zakonu od 15 do 60 dni, vendar menim, da če se bomo opredelili za referendum glede konkretnih vprašanj, je le-ta mogoče ljudem pojasniti tudi v kratkem času, kajti večina osveščene slovenske javnosti sporna vprašanja že pozna.

Osebnostno mislim, da ni potrebno, da bi bil morebitni referendum glede že omenjenih konkretnih vprašanj končan pred 22. novembrom, ko je predviden rok za soglasje. Slovenska skupščina bo namreč pravočasno dala soglasje, a samo na tiste skupno sprejemljive amandmaje. Če bomo potem v Jugoslaviji skupno ocenili, da se po predvideni razglasitvi amandmajev 25. novembra, počaka še do rezultatov morebitnega referenduma v Sloveniji, je prav, sicer pa bodo, kot že rečeno, amandmaji, kar se tiče naše republike, lahko v tistem delu, s katerim soglašamo, 25. novembra tudi razglašeni.

... potem ko je skupščina Slovenije oblikovala svoje mnenje, nisem slišal nobene ocene, da bi bilo to v nasprotju s tem, kar je rekla slovenska javnost, celo obratno, največji kritiki ustavne reforme so to priznali — skupščina je sprejela to, kar je rekla slovenska javnost...

... mi smo se že dogovorili, da bo slovenska skupščina neodvisno od tega, kako se bo v skupščini Jugoslavije pripravil predlog, odločala o vsakem amandmaju posebej. Način odločanja v naši skupščini je naša stvar, način odločanja o celoti pa stvar dogovora vseh republik...

Referendum bo ali ne?

Kakšno mesto ima znotraj tega možnost vseljidskega referenduma?

»Po moji osebni presoji bi bilo smotno dati na referendum samo tista vprašanja, ki so sporna, kajti ob vseh ugotovitvah, da je mnenje skupščine skladno z javnim mnenjem, da je predlog skladen razen v nekaterih točkah z mnenjem skupščine, nisem prepričan, da bi bilo nujno o vsem odločati na referendumu.

Prav je, da slovenska javnost ve, ni pa nujno, da s tem soglašajo, da v vseh republikah in pokrajinah, razen v Sloveniji in v vseh zveznih organih, tudi na konferenci ZKJ, SZDL velja sprejeto načelo, da se amandmaji sprejemajo kot celota.

Slovenska skupščina v skladu z zakonom o referendumu referendumu ne more razpisati, dokler ne bo dokončan predlog. Rok za razpis referendumu je po zakonu od 15 do 60 dni, vendar menim, da če se bomo opredelili za referendum glede konkretnih vprašanj, je le-ta mogoče ljudem pojasniti tudi v kratkem času, kajti večina osveščene slovenske javnosti sporna vprašanja že pozna.

Osebnostno mislim, da ni potrebno, da bi bil morebitni referendum glede že omenjenih konkretnih vprašanj končan pred 22. novembrom, ko je predviden rok za soglasje. Slovenska skupščina bo namreč pravočasno dala soglasje, a samo na tiste skupno sprejemljive amandmaje. Če bomo potem v Jugoslaviji skupno ocenili, da se po predvideni razglasitvi amandmajev 25. novembra, počaka še do rezultatov morebitnega referenduma v Sloveniji, je prav, sicer pa bodo, kot že rečeno, amandmaji, kar se tiče naše republike, lahko v tistem delu, s katerim soglašamo, 25. novembra tudi razglašeni.

Bomo vztrajali do konca?

V delu javnosti je zaslediti govorice, da slovensko vodstvo ne bo vzdržalo pritiskov, da boste pristali na razna pogajanja in zakulisne kompromise. Se lahko povsem jasno in glasno reče, da boste vztrajali pri naših stališčih do konca?

»Da, lahko se reče, ker je samo tako in nič drugače. Celotno prepričan sem, da velika večina ljudi to verjame in da vsi skupaj zaradi posameznikov, ki imajo ta dvom, le-temu nasedamo. Sam sem ničlikokrat rekel — vsak tisti, ki bi rad videl in imel dokumentiran naš način dela (vsaka beseda je na stenogramih), si to lahko ogleda in če bo našel en sam primer, kjer nismo zastopali stališča skupščine, sem takoj pripravljen prevzeti vso odgovornost in posledice, ki iz tega sledijo, kajti česa takšnega preprosto ni. Za vsako stvar imamo za seboj stališča slovenske skupščine ali republiške ustavne komisije.

Prav je, da ste to vprašali, prav je, da to povemo, povemo velikokrat, prav pa bi bilo tudi, da bi se to tudi verjelo.

Na zadnjem obisku Smoleta v Kranju, ki je dobil velik odmev v Beogradu, je bilo tudi sledeče vprašanje — hipoteza soglasja k vsem amandmajem ne bo, kar se bo ugotovilo na zvezni ravni. Na osnovi tega spoznanja in ob predpostavki, da se bo sprejemalo v paketu, so ogroženi vsi amandmaji, tudi tisti, ki jih nujno potrebujemo zaradi spremembe gospodarskega sistema. CK ZKJ ugotovi, da je sprejem amandmajev nujno potreben in naloži po načelu demokratičnega centralizma vsem komunistom, da te amandmaje podprejo. Gre v bistvu za realno predpostavko. Iz tega je sledilo vprašanje — kako bodo glasovali slovenski komunisti?

»Jaz sem se glede tega vprašanja že opredelil na konferenci ZKJ, kjer sem povedal, da so delegati v skupščini Slovenije odgovorni volilec in bodo glasovali po volji volilcev oziroma naroda. Tako bodo v naši skupščini tudi glasovali, kar je edina možna in logična razlaga, v kateri seveda bodo lahko kot osebe prišli v določen konflikt, ampak če bodo ravnali dosledno s pooblastili, ki jih imajo, ne bodo imeli nobene druge izbire, kot da v tem konfliktu komunisti in delegata, da poenostavim, glasujejo izključno kot delegati. V nasprotnem primeru se bo moral vsak tisti, ki bo ravnal drugače, zavedati, da bo lahko poklican na odgovornost, ker je ravnal v nasprotju s splošnimi smernicami, ne samo s konkretnim mnenjem.

... po moji osebni presoji bi bilo smotno dati na referendum samo tista vprašanja, ki so sporna, kajti ob vseh ugotovitvah, da je mnenje skupščine skladno z javnim mnenjem, da je predlog, razen v nekaterih točkah skladen z mnenjem skupščine, nisem prepričan, da bi bilo nujno o vsem odločati na referendumu...

Razpad ZKJ?

Bi lahko to v eni od variant pomnilno razpad Zveze komunistov?

»To lahko pomeni razpad, lahko pa tudi ne pomeni. Prvič je vprašanje ali bo CK ZKJ sprejel tako decidirane sklepe, pa vsekakor pod predpostavko, da jih — je CK že sprejel tudi kakšen drug decidiran sklep, pa je kasneje, ko ni bil realiziran, ugotovil, da je potrebno razmere ponovno oceniti, ker niso bili znani vsi elementi. Osebnostno poznam čisto konkretno kar nekaj takšnih sklepov, pa to še ni pomenilo razpada ZKJ. Gre seveda za teoretično možno predpostavko, samo jaz ne bi rekel, da to samo po sebi že pomeni razpad ZKJ. ZKJ bo ostala ali razpadla na vrsti vprašanj.»

(naslov, mednaslovi in izbira poudarkov so delo pripravljavca pogovora za objavo. Tekst v dogovoru z intervjujancem ni avtoriziran)

Zakaj vse bolje uspeva Slovencem

Zagrebski Vjesnik takole piše o nas

Slovenija zavzema 7,9 odstotka območja skupne površine SFRJ in ima 8,3 odstotka prebivalcev od skupnega števila prebivalcev Jugoslavije. Na kvadratnem kilometru prebiva 96 ljudi, kar je za Kosovom in ožjo Srbijo najgostejša naseljenost v državi.

Naravni prirastek znaša 3,4 promile. Družbeni proizvod je v Sloveniji v 1986. letu znašal 3883 milijard dinarjev ali 17,6 odstotka družbenega proizvoda države. Tega leta je število zaposlenih v Sloveniji znašalo 828.000 oziroma 12,6 odstotka skupnega števila zaposlenih v SFRJ. V strukturi jugoslovanskega izvoza je Slovenija dosegla 23,6-odstoten izvoz, v uvozu 21,3 odstoten. Hrvaška zavzema 22,1 odstotka območja v Jugoslaviji in ima 20 odstotkov njenih prebivalcev. Na kvadratni kilometer je 83 prebivalcev, naravni prirastek je dvoodstoten, družbeni proizvod je v letu 1986 znašal 5458 milijard dinarjev ali 24,7 odstotka družbenega proizvoda SFRJ. Število zaposlenih v tem letu: 1.551.000 ali 23,6 odstotka zaposlenih v državi. V jugoslovanskem izvozu Hrvaška predstavlja 20,4 odstotka, v uvozu pa 22,2 odstotka.

Na kaj nas opozarjajo podatki? Dokazujejo, da je Slovenija zelo učinkovita, saj z 8,3 odstotka prebivalcev SFRJ ustvarja 11,6 odstotka družbenega proizvoda SFRJ in 23,6 odstotka izvoza SFRJ; v Hrvaški to pomeni: 20 odstotkov prebivalcev in 24,7 odstotka družbenega proizvoda SFRJ ter 20,4 odstotka izvoza SFRJ.

VJESNIK

Če je Slovenija v letu 1966 imela za 50 odstotkov večji družbeni proizvod na prebivalca od Hrvaške, 1979. leta že za 58 odstotkov večji, v letu 1986 pa je ta razlika znašala že 62 odstotkov v korist Slovenije — kje so potem vzroki za nazadovanje na Hrvaškem? Dolgoročne tendence od leta 1947 do 1979 dokazujejo, da je bilo v tako imenovanih »mirnih časih« in nizki stopnji inflacije slovensko gospodarstvo bolj učinkovito od hrvaškega. Podobno je bilo tudi v obdobju 1979 — 1986, ko je nastopil čas velikih ekonomskih stresov in visoke inflacije. Slovensko gospodarstvo se je spet bolje prilagodilo ekonomskih težavam, Hrvaška pa ne. Zakaj je tako?

Kako uspeva Slovencem? V Sloveniji delajo več in učinkoviteje in dobro uporabljajo zmogljivosti in družbena sredstva. V okviru projektiranega možnega časa je izoriščanje industrijskih zmogljivosti v Sloveniji znašalo 82 odstotkov, na Hrvaškem 70. V okviru tehnično-tehnološkega možnega časa je to v slovenski industriji znašalo 67 odstotkov, v hrvaški komaj 53 odstotkov. V Sloveniji je dobra priprava proizvodnje in organizacija dela, boljši je marketing, oblika izdelkov, kakovost, storitev, trgovinska in finančna funkcija, višji osebni dohodki, večja odprtost in konkurenca ter povezovanje z drugimi deli v državi (s Hrvaško: skupno vlaganje v jedrsko elektrarno Krško, Ljubljanska banka, Slovenijales, Peko, Termika). Slovenija se tudi usmerja na svetovno tržišče. Slovenija je poleg tega v državi sinonim za tržno gospodarstvo, visok življenjski standard, za cirkulacijo zasebne iniciative, učinkovite rešitve na področju zasebnega sektorja, kmetijstva, oskrbe mest in prebivalcev.

ŽELJKO MEKOTA

AFORIZMI

- Ljudstvu je od sreče stopil solzivec v oči. (Milenko Pajović)
- Vse, kar pade njim na misel, pade nam na glavo. (Zoran Spasović)
- Nivo je nizek, a revolucija vendarle teče. (Mihajlo Veljković)
- Če ne najdemo boljših rešitev, bomo še naprej ostali na pravi poti. (Mihajlo Veljković)
- Vse več je zaprtih. Vase. (Filip Mladenović)

Enaindvajset let po Barnardu

Doslej je bilo v svetu presajenih že več kot 4500 src ● Najbolj je razvita transplantacijska medicina v ZDA ● Pri nas se še nismo znali dogovoriti o sodelovanju centrov, ki bi prišli v poštev za jugoslovanski transplantacijski program

Včeraj ponoči je minil natanko teden dni, odkar je zdravstvena ekipa pod vodstvom profesorja dr. Josipa Sokolića v zagrebškem kliničnem centru Rebro uspešno opravila prvo transplantacijo srca v Jugoslaviji. Javnosti najbolj znana jugoslovanska pacientka je tačas 57-letna Bernardica Đukez iz Sesvetov pri Zagrebu, za katero je bila presaditev srca edina rešitev.

Ko so bile te vrstice na poti v tiskarno, so zagrebški zdravniki zadovoljni sporočili časnikarjem, da pacientka dobro okleva, da v njenih prsih mirno utripa srce 29-letnega D. G. iz okolice Slavonske Požege, ki se je po nesreči s pištolo smrtno ranil v glavo. Njegovi starši so, potem ko so zvedeli, da je njihov sin mrtev in da njegovo srce utripa samo še po zaslugi medicinskih aparatov, dovolili presaditev srca in ledvic, da bi trem bolnikom rešili življenje.

»Bolnici gre dobro. Okleva tako, kot smo pričakovali. Operacija je potekala lepo, bila je na najvišji strokovni ravni,« je lahko novinarjem poročal po prvi jugoslovanski transplantaciji srca prof. dr. Josip Sokolić.

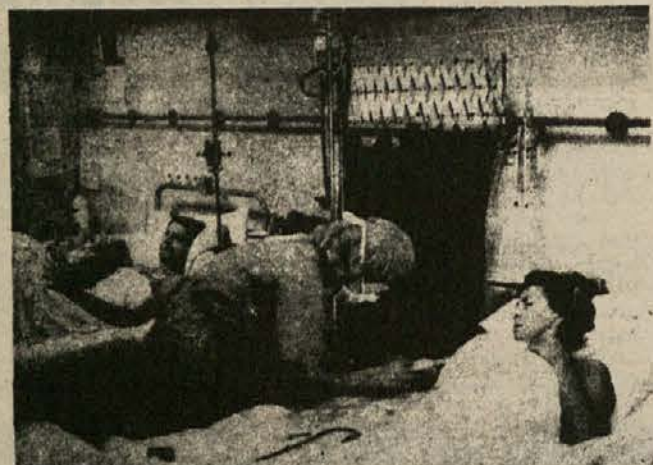
Poseg je trajal samo slabo uro, vodja zdravstvene ekipe pa je, kot je že v navadi, poudarjal, da je bilo mogoče opraviti ta za zdaj prvi poseg v jugoslovanski kardiokirurgiji z zglednim sodelovanjem širokega kroga strokovnjakov; priprave na takšno operacijo pa segajo pet let nazaj.

Enaindvajset let potem, ko je dr. Christian Barnard prvič na svetu presadil na smrt bolnemu srčnemu bolniku srce, je tudi jugoslovanska srčna kirurgija zarisala svojo svetlo točko na svetovni transplantacijski zemljevid.

V tednu dni so se v jugoslovanskih časopisih zvrstili sestavki, ki so z bolj ali manj barvitimi reportažnimi zapisi beležili, kar ob takih in podobnih izjemnih dogodkih, zlasti ko gre za življenje in smrt, posebno zanimivega. In kakor je skoraj praviloma v navadi, so bili še najmanj zgovorni člani ekipe, ki je prvo jugoslovansko transplantacijo srca opravila.

Najmanj so želeli govoriti o sebi in o pacientki, raje pa o tistem, kar omogoči takšen medicinski poseg: o znanju, organizaciji, o dobri volji in tudi strokovni korajži.

Srce mirno bije. Življenje brez aparatov. Presajeno srce utripa zdravo. Okrevanje brez komplikacij.

Pacienta, ki so jima presadili po eno ledvico (na desni), Marija Spasić in Damir Vidović.

● Tretji Jugoslovčan s tujim srcem

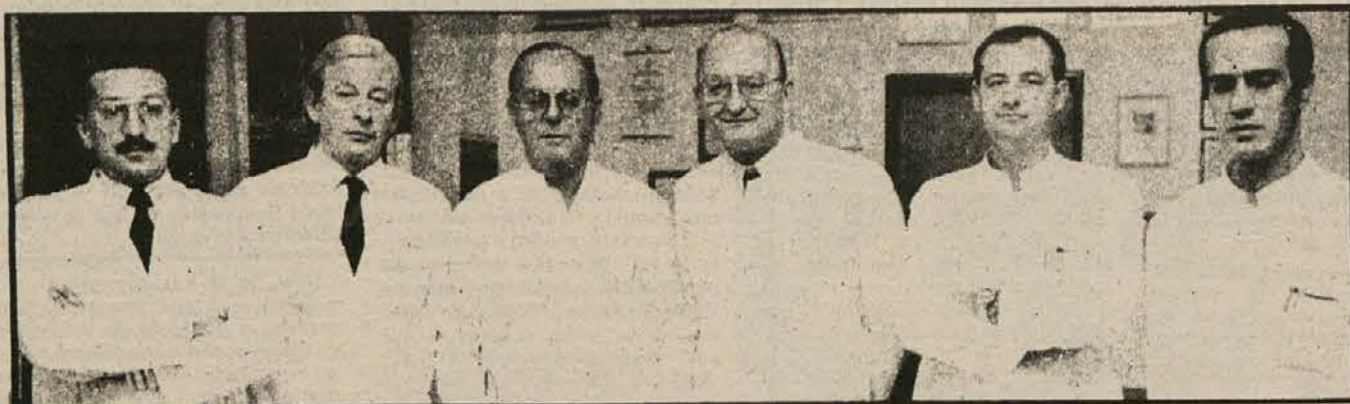
Bernardica Đukez je tretji jugoslovanski državljani s presajenim tujim srcem. Prvi je tuje srce dobil Dušan Vlačič leta 1968 v Housotnu, drugi Jugoslovčan, ki so mu zdravniki rešili življenje s presaditvijo srca, pa je naš zdomec Milivoj Vukičević, doma iz okolice Cetinja, ki živi v Gradcu. Njega so operirali na graški kliniki pred dvema letoma.

To je samo nekaj naslovov, ki so se te dni zvrstili pred našimi očmi. Zdravim v zadovoljstvu, kaj vse zmore tudi jugoslovanska medicina, bolnim za upanje, da je tudi tedaj, ko se zdi vse končano, še zmeraj nekje žarek, ki osvetli možnost, pa čeprav še tako majhno.

Strokovnim krogom pa je operacija v spodbudo za razmislek o tem, kako se lotiti nekaterih že predobro znanih nalog, da bi slednjič tudi Jugoslavija premogla koordinacijsko središče za transplantacijsko medicino, ki bi z banko podatkov pomagalo, da bi transplantacijska medicina bila zaveznica še večjemu krogu na smrt bolnih.

Bernarda Đukez tretji dan po operaciji.

Zagrebška ekipa, ki je opravila prvo presaditev srca v Jugoslaviji: dr. Ranko Ugljen, dr. Stjepan Pustišek, prof. dr. Josip Sokolić, dr. Ivan Jeljić, dr. Dalibor Letica in Majed Mafaloni. Na sliki ni prof. dr. Ivana Janjića, tudi člana te ekipe.

● Presaditev srca

Posebno pozornost vzbujajo presaditve srca. Doslej je bilo takšnih operacij na svetu 4500. Več kot 70 odstotkov pacientov je po posegu preživelo VEČ KOT PET LET in tudi sedaj je napredek očiten.

V ZDA je profesor Mark Kaye, eden najbolj znanih kardiologov, izjavil, da so največji napredek pri presajanju tega organa prinesla nova SPOZNAVANJA NA PODROČJU IMUNOLOGIJE.

● Ena izmed metod zdravljenja

V razvitih deželah ni več polemike, ali transplantacija srca in nekaterih drugih človeških organov ali ne. Že lep čas velja tudi presaditev srca za eno izmed metod zdravljenja, toda le nekaj več kot deset odstotkov bolnikov, ki čakajo na presaditev srca, srce primerne darovalca tudi dočaka. Razlog: čakajočih na takšno operacijo je mnogo, primernih darovalcev pa premalo oziroma o možnih dajalcih ni podatkov.

Za tiste, ki bi jim zdravniki lahko rešili življenje samo še s transplantacijo srca ali drugega organa, ki pride v poštev za takšno operacijo, morajo zdravstvene ekipe imeti vsekakor tri pogoje: znanje, informacijo in takšno organizacijo, ki omogoči v najkrajšem času opraviti vrsto izredno pomembnih priprav na operacijo, in to kar se da hitro in natančno.

V ZDA imajo že dobre izkušnje z bankami organov. Možgano mrtvim pacientom odvezajo organe, ki pridejo v poštev za presaditev — seveda morajo za to dobiti privolitve svojcev —, nato pa po računalniški poti pošljejo najprimernejšega prejemnika in tako stežejo vse priprave za operacijo.

Dr. Marjeta Zorc, sodelavka Inštituta za kardiokirurgijo v Sremski Kamenici, je avtorju že lani poudarila, da transplantacija je lep čas ni več kirurški problem, kar zadeva izvedbo posega.

Lažje jo je narediti kot na primer nekaj bajpasov ali za-

menjati srčne zaklopke. Zahtevna naloga pa je, kako organizirati transport tujega srca, čega moramo prenesti iz enega kraja v drugega, najpomembnejše pa je najti primerne darovalca in — zdravljenje po presaditvi.

Dr. Marjeta Zorc v pogovoru za Večer septembra lani, ko je Ljubljčan M. P. čakal, da

Milivoj Vukičević je bil drugi Jugoslovčan, ki so mu zdravniki presadili tuje srce.

bi mu v Sremski Kamenici ali kje drugje presadili tuje srce:

»Največji problem je pri nas najti srce za bolnika, ki čaka na operacijo. Ni zmeraj pravega odmeva na zdravnikove besede, naj svoji umrlega privolijo v transplantacijo organa, ki bo komu rešil življenje. Srečujemo se kajpada tudi z ravnodušnimi kolegi, in še nekaj moramo upoštevati: srca ne morete vzeti v vsaki bolnišnici, tudi če svojci v ta poseg pri umrlem privolijo. Za to morajo biti izpolnjeni določeni pogoji, saj je znano, da je največji problem pri teh operacijah nevarnost infekcije, ki lahko v kratkem izniči ves trud in vso strokovnost operativne ekipe.«

In na še nekaj zelo pomemb-

nega za več transplantacij pri nas je opozorila dr. Marjeta Zorc, ki si je nabrala v najbolj uglednih transplantacijskih centrih ZDA dovolj izkušenj za vodenje transplantacijskega programa:

»V Jugoslaviji iščemo koga, ki bi povezal vse zdravstvene centre, prihajajoče v poštev za sodelovanje v jugoslovanskem transplantacijskem programu.«

Evropa že ima koordinacijsko središče za transplantacijske programe. To je Eurotransplant s sedežem na Nizozemskem, kjer so računalniško obdelani podatki o bolnikih in se zbirajo podatki o darovalcih. Tudi v Jugoslaviji je bilo še nekaj poskusov, da bi ustanovili Jugotransplant. Zametek tega je že bil pred leti na Reki, kjer so si prvi nabrali največ izkušenj s presaditvami ledvic. Pa je dobro zamišljeno s časom zamrlo.

Nato so se za organizacijo Jugotransplanta ogreli v Sarajevu. Spet se je ponovila Reka, in še danes ni dobro organiziranega sodelovanja med medicinskimi središči, kar zadeva transplantacijsko medicino. Če je seveda mogoče zapisati, da so zaznavne vrzeli v sodelovanju samo tedaj, ko gre za presaditev organov.

Zagrebška presaditev srca bo, kot vse kaže, rešitev za bolnico, ki ji v prsih utripa tuje srce, enako velja za pacientko in pacienta, ki so jima presadili ledvico.

Pričakovati pa moremo, da ne bo ostalo samo pri zadovoljstvu ob nevsakdanji operaciji, ampak da bo ta poseg znova spodbudil zdravnike k dogovoru o tem, kaj storiti, da bomo lahko nekoga dne odprli vrata jugoslovanske banke podatkov, brez katere ni kaj prida možnosti, da bi umrli rešili življenje na smrt bolnim.

Še pred nekaj leti ni bilo mogoče pri nas resno misliti na razvoj transplantacijske medicine, ker nismo imeli zakonskih predpisov, ki bi urejali etična in pravna vprašanja s tega področja. Zdaj predpise imamo, zdravstvene ekipe, sposobne za transplantacije, pa tudi.

Počasi pa se šele oblikuje v javnosti mnenje o pravih možnostih transplantacijske medicine. Pri nas v Sloveniji je Rdeči križ prevzel nalogo, da bo širil informacije o pomenu transplantacije človeških organov.

● LEDVICE:

Presajanje organov se je pričelo leta 1954 v ZDA, do sedaj so opravili tovrstnih posegov na vsem svetu več kot sto tisoč.

● JETRA so prvič presadili v Koloradu leta 1963, v šestih letih pa je bilo takšnih operacij 16; eden od pacientov je živel še 11 mesecev, vsi drugi so umrli prej. Po letu 1980 je preživetje hitro naraščalo (85 odstotkov pacientov je živel več kot leto dni), to pa je omogočilo veliko natančnejše poznavanje tega medicinskega področja in izboljšanje tehnike. Do leta 1986 je bilo na vsem svetu opravljenih 2250 uspešnih operacij.

SRCE

Začetnik na tem področju je bil C. Barnard v letu 1967. Po prvem navdušenju se je število operacij precej zmanjšalo, kasneje, po odkritju zdravil, ki so preprečila, da bi telo zavračalo tuje, so se rezultati bistveno izboljšali. Na vsem svetu je bilo doslej že okrog 4500 presaditev srca.

SRCE IN PLJUČA

Presaditev obeh organov sočasno poznamo le malo, saj jih je bilo doslej na vsem svetu le 92.

PLJUČA

Za zdaj obstaja le upanje na uspešno presaditev tega organa, kajti 40 dosedanjih poskusov se je končalo neuspešno, skupaj jih je bilo le 55.

TREBUŠNA SLINAVKA

Do konca prejšnjega leta je bilo 1300 presaditev na vsem svetu. Prva tovrstna operacija je bila opravljena v ZDA 1966.

KOSTNI MOZEG

Presaditev so doslej uporabljali v glavnem v primerih levkemije. V vsem svetu pa se je to zgodilo doslej 10.000-krat z uspešnim izidom.

(Podatki o presaditvah organov, navedenih na I. mednarodnem transplantacijskem tečaju o presajevanju srca, srca in pljuč, jeter in trebušne slinavke, ki je bil marca lani v Benetkah.)

Ko nas skušajo nagovoriti, da bi ob smrti pomagali z darovanjem organom sočloveku do zdravja, se začnemo pri nas z gledovati po deželah, kjer je transplantacijska medicina že močno napredovala. Tam so v akciji, kako najti srce, ledvice, pljuča ali trebušno slinavko za bolnika, ki mu pomeni presaditev edino rešitev, veliko pomagali javni delavci, časopisje, radio in televizija.

Tako bodi tudi pri nas, da bodo transplantacije postale ena izmed zanesljivih metod zdravljenja. Sicer bo ostalo samo pri prizadevanjih maloštevilnih, pogumnih in požrtvovalnih.

MILAN GOLOB

● Ciklosporin

Šele leta 1981 so presaditev organov označili za novo vejo v eksperimentalni medicini. Gre za področje, ki je polno problemov, sočasno pa vzbuja ogromno zanimanje. Še nedavno so samo presaditev ledvic označevali za dokaj zanesljivo, saj je bilo več bolnikov, ki so po njej živeli še nad petnajst let.

Tovrstni poseg so prvič naredili leta 1954 v Bostonu, kjer je operacijo opravil John Merill pri dvojčkih, prva presaditev organa umrlega človeka pa je bila leta 1962.

Leto kasneje je Thomas Starzl prvič presadil jetra, 1967 pa je to storil s srcem dr. Barnard. S ciklosporinom se je pričelo novo obdobje v presajanju organov.

SAMOUpravna Stanovanjska Skupnost Občine Novo Mesto

objavlja na podlagi pravilnika in sklepa odbora z dne 30. 9. 1988

RAZPIS

posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v stanovanjskem gospodarstvu za gradnjo in pridobitev novih ter prenov obstoječih stanovanjskih hiš in stanovanj.

Upravičenci do posojil so delavci organizacij združenega dela in drugih organizacij, kmetje kooperanti, ki so poravnali obveznosti za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu po periodičnih obračunih v letu 1988 ali so poslovali z izgubo po periodičnem obračunu za obdobje I.—IX. 1988, in upokojenci, ki imajo stalno prebivališče v občini Novo mesto.

Prosilci za posojilo dobijo vlogo in ustrezne obrazce v strokovni službi samoupravne stanovanjske skupnosti Novo mesto, Novi trg 6/II, soba št. 60, vsak ponedeljek in petek od 8. do 14. ure in sredo od 8. do 16. ure.

Vloge za posojila sprejema strokovna služba samoupravne stanovanjske skupnosti do 11. novembra 1988.

Odbor za programiranje in financiranje graditve stanovanj

Razširjeni razpis posojil, pogoji za pridobitev posojil po posameznih namelih, potrebna dokumentacija ter drugi pogoji so prosljem dostopni v organizacijah združenega dela in na oglasni deski skupnosti.

447/41

Na podlagi sklepa sveta Petrol, TOE Brežice

z dne 5. 10. 1988

objavljamo javno licitacijo

za odprodajo osnovnih sredstev:

zap. št.	naziv osnovnega sredstva	inv. št.	tov. št.	b. s.	zač. cena
1.	črpalka Bennett	11751	69828	0311	20.000
2.	kompresor	20364	1312424	0317	100.000
3.	črpalka MEBA	21383	91	0332	20.000
4.	črpalka MEBA	21386	93	0332	20.000
5.	aparat MEBA O+V+Z	19011		0316	100.000
6.	črpalka MEBA	36554	3069	0335	20.000
7.	kompresor EK 250	21966	361448	0342	100.000
8.	kompresor EK 250	21965	378895	0341	100.000
9.	črpalka MEBA	13673	48	0336	20.000
10.	črpalka MEBA	38801	002	0315	20.000
11.	črpalka MEBA	07998	100	0336	20.000
12.	črpalka MEBA	29022	009	0336	20.000
13.	črpalka AS-12	02077	2064	0337	20.000
14.	črpalka MEBA	02177	2169	0337	20.000
15.	črpalka MEBA	09464	1600	0337	20.000
16.	črpalka MEBA	36554	3069	0335	20.000
17.	črpalka MEBA	37529	006	0312	20.000
18.	črpalka Bennett	15703	80684	0334	20.000
19.	črpalka MEBA	18787	233	0334	20.000
20.	črpalka MEBA	19455	092	0334	20.000
21.	črpalka MEBA	25841	167	0334	20.000
22.	črpalka MEBA	35294	649	0334	20.000
23.	črpalka MEBA	37530	075	0334	20.000

Licitacija bo 17. 10. 1988 ob 10. uri na upravi Petrola, TOE Brežice, Tovarniška 2, za osnovna sredstva pod zaporedno številko od 1 do 17, za osnovna sredstva pod zaporedno številko od 18 do 23 pa bo dne 18. 10. 1988 ob 10. uri na Petrolovm skladišču v Novem mestu.

450/41

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, RIBNICA, IN TREBNJE

V 14. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 10. oktober 1988, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

- Odlok o javnem vodovodu in oskrbi naselij z vodo v občini Črnomelj
- Odlok o zaščiti vodnih virov na območju Vrčic in Srednje vasi, črpalnica na Kolpi na Vinici in črpalnica v Dobljčah

OBČINA NOVO MESTO

- Odlok o poslovnem času
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi objektov oziroma posegov v prostor in o določitvi pomožnih objektov, za katere ni lokacijsko dovoljenje, na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o komunalnih taksah v občini Novo mesto
- Odlok o pokopališkem redu za pokopališča v občini Novo mesto
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o javnih poteh v občini Novo mesto
- Sklep o ukinitvi dela javne poti
- Sklep o medletni valorizaciji preživnini s 1. novembrom 1988 s povečanimi življenjskimi stroški

OBČINA RIBNICA

- Sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o določitvi najvišjih cen

MEDOBČINSKE OBJAVE

- Sklep o cenah za geodetske storitve

Mamograf postaja resničnost

Dragoceni aparat mora biti 31. oktobra tudi plačan — Doslej zbrana dobra polovica sredstev — Odbor čaka na pomoč organizacij, obrtnikov in posameznikov

NOVO MESTO — Že nekajkrat smo napisali, da je mamograf, aparat za zgodnje odkrivanje raka na dojki, že nabavljen, vendar ni plačan. V posebnih prostorih zdravstvenega doma v Novem mestu čaka na prve dni novembra, ko bodo pričeli z njim opravljati pregledje. Vse lepo in prav, saj to smo si vsi, ki smo v tej akciji sodelovali, tudi želeli. Žal pa je časa za to, da se bo zbral ves potreben denar, malo, le dobra polovica meseca, saj mora biti 31. oktobra ta dragocena naprava tudi plačana.

Doslej se so dobro izkazali Dolenjci. Belokranjci, pa tudi Posavci se niso odrekli pomoči v tej do zdaj največji dobrodelni akciji. Slabše so se odrezali nekateri delovni kolektivi. Prav na te se je odbor akcije obrnil s prošnjo, naj bi še pomagali. Verjamejo, da smo v težkem položaju, da ni denarja, tolikokrat pa poudarjamo, da je zdravje na prvem mestu. Prav je, da bi se v akcijo vključili tudi obrtniki, saj se jim bo prispevek za mamograf štel v strošek. Ne nazadnje pa trkam o še na srca tistih, ki doslej še niso nič prispevali. Za vse še vedno velja žiro račun sklada za drage medicinske instrumente pri OO RK Novo mesto s številko: 52100-678-80144. Vsa imena bomo še naprej objavljali v Dolenjskem listu.

Prispevki: OOS TOZD UVP Nm — 100.000 din, Delavske LB TDB Črnomelj — 185.000, Šonc Ljubica, Kajuhova, Črnomelj — 20.000, KS Drašiče — 100.000, Markovič Olga, Šuklje-tova 26, Novo mesto — 100.000, Vladimir Radovič, Vrtna ul. 1 Črnomelj — 10.000, DE Komet Stari trg ob Kolpi — 460.000, ZZ TOZD Metlika — 120.000, delavci pivovarne Union, področno skladišče Novo mesto — 165.000, Lovska družina Tržiče — 100.000, Slavko Markovič, Suhor 9 — 200.000, Slavka Južnič, Dška 53 — 100.000, enota Bife Otočec — 140.000, Martina Petakovič, Smolenja vas 83 — 20.000, Mihaela Kavšček, Mali vrh 14, Mirna peč — 40.000, Mara Sajević, Dom starejših občanov Novo mesto — 5.000, Obč. odbor ZZB NOV Črnomelj — 150.000, Franciška Senica, Heroja Starhi 11, Črnomelj — 30.000, OŠ Škocjan, aktiv ZK 142.630, Malka in Ančka Švajger, Vranoviči 15 — 40.000, Ivan Zupanič, C. herojev 31, Novo mesto — 40.000, družina Malnarik, Štrekljevec 6 in 9 a — 60.000, Obrtno združenje Novo mesto — 100.000, Študijska knjiz. Mirana Jarca Novo mesto — 200.000, Štefka Colarič, Čegelnica 21, Novo mesto — 20.000, M. Miklič, Prečna 4, Novo mesto — 50.000, Anica Pirč, Podreber 39, Straža — 20.000, Duška Belec, Lokve n. h., Črnomelj — 20.000, delavci Iskre Žvirče — 150.000, Gostilna Rajko Štefanič, Dragatuš 22 — 100.000, Iskra Upori Šentjerneje, menza — 15.000, Kolinska PE Belsad Kočevje 30, Črnomelj — 90.000, Darinka Kolenc, Gotna vas 51, Novo mesto — 30.000, Marija Mravinec, Vinica 42 b — 30.000, Anica Mlakar, Vel. Mraševo 71, Podbočje — 50.000, OOZS OŠ Otočec — 60.000, OŠ Otočec — 50.000, Ana Rupar, Vel. Mraševo, Podbočje — 50.000, Marija Virant,

OUDE BAAN 466 A Maaschelen, Belgia — 70.000, Avtoprevoznik Alojz Starešnič, Hrast 26 — 100.000, Biserka Hasičević, Zupančičeva 4, Metlika — 20.000, Bine Šiška, Vel. Neraje — 20.000, Dragica Čeh, Grmada 1, Trebnje — 20.000, družina Kompore, Strma pot 3, Metlika — 20.000, Iskra Hipot, odd. Hibridi, Šentjerneje, dopoldanska izmena — 265.200, HP Kolinska PE Belsad OOS Črnomelj — 100.000, Dušan Mandić, Zagrebška 6 a, Novo mesto — 20.000, Anton Mirt, soboslikarstvo Leskovec — 50.000, OŠ inž. Janeza Marentiča Podzemelj — 50.000, Oblak, Kolo-dvorska 37, Črnomelj — 60.000, Anton Prus, Belokranjska 42, Novo mesto — 30.000, Plut, Petrova vas 2 a, Črnomelj — 40.000, Vranešič, Trdinova 3 a, Novo mesto — 30.000, Stopar, Kajuhova 4, Črnomelj — 20.000, Beti Metlika TOZD Konfekcija — 200.000, aktiv kmečkih žena KZ Krka — 60.000, Martina Burger, Na Lazu 16, Novo mesto — 20.000, Gregorič, Pod-

BILO JE STO TIŠOČ KLICEV

Že nekajkrat smo pisali o veliki javni dobrodelni akciji, ki je v petek, 16. septembra, tekla po valovih radijske postaje Studio D. V enajstih urah so na treh telefonih sprejeli 1.600 klicev darovalcev. Mnogi pa so števila Studia D ni uspelo priklicati. Če verjamejo ali ne, teh je bilo krepko čez 100.000. S tem podatkom nas je presentil vodja glavne avtomatske telefonske centrale v Novem mestu Jože Mušič: »Zveze potujejo po več skupinskih stopnjah, kjer impulze beležimo. Na teh skupinskih stopnjah je bilo nekaj več kot 78.000 neuspešnih pozivov, na naročniški stopnji pa prek 30.000. Dolenjska vztrajnost in dobrohotnost ne poznata meja.«

Kočevje 3, Črnomelj — 30.000, Zupančič Alojz, Tomšičeva, Trebnje — 100.000, Matija Weiss, Vodnikova 1, Črnomelj — 20.000, družina Grabek, Mirana Jarca 7, Novo mesto — 30.000, delavci univerze in knjižnice Krško — 85.000, Vida Kočevar, Marjana Kozine 61, Novo mesto — 20.000, Mihaela Kirm, C. herojev 64, Novo mesto — 10.000, Angelica in Mojca Novak, Kristanova 41 — 40.000, OO ZS Tovarna drob. pohištva Novoles Straža — 50.000, Angela Selič, Kanizarica 31 — 15.000, delavci tovarne drob. pohištva Novoles Straža — 163.150, Franciška Špehar, Sečje slo 28, Vinica — 60.000, Vanda Volf, C. Belokranj, odreda 8 — 30.000, Marija Žalec, Na bregu 12, Črnomelj — 20.000, Tomi Kovačič, Ul. talcev 9 a — 20.000, učiteljski zbor gimnazije Novo mesto — 115.000, Ana Adlešič, Na bregu 18, Črnomelj — 20.000, družina Tome-Jurman, Sadež 16, Črnomelj — 50.000, družina Štukelj, Miheja vas 2, Črnomelj — 40.000, Jože Fabjan, Dol. Toplice — 500.000, Antonija Skupek, Dol. Suhadol 25, Brusnice — 10.000, Katarina Stipič, Miheja vas 13, Črnomelj — 20.000, Marija Štolcar, Praprost 2, Semič — 30.000, Pepca Sašek, Dol. Suhadol, Brusnice — 10.000, Zlatko Vidic, Krka 42 — 40.000, OO ZS OŠ Škocjan — namesto venca za očeta Marije Hočevar — 80.000, Darinka Skube, Petrova vas, Črnomelj — 40.000, Tončka Udovc, Petrova vas, Črnomelj — 30.000, Torkar M., Sol-ska 6, Novo mesto — 20.000, Zvonka Slak, Majde Šile 18 — 20.000, Sonja Maras, Mairstova 11, Novo mesto — 30.000, Mizarstvo Bobič, Belokranjska 15, Novo mesto — 500.000, Danica Muc, Gubčeva 1, Metlika — 20.000, Justi Lavrič, Jurka vas 19, Straža — 30.000, Kartuzija Pletierje — 200.000, Hrovat, Tribuče 45, Črnomelj — 50.000, družini Jože in Miro Doltar, Cesta padlih borev 2, Črnomelj — 50.000, delavci Iskre TOZD Upori Šentjerneje — 1.000.000, družina Brudar, Ivana Roba 23, Novo mesto — 20.000, Baznik, C. herojev 56, Novo mesto — 50.000, Vida Simončič, Štefan, Ravgavska 21, Novo mesto — 30.000, Sob. Nov. mesto — namesto venca za pokoj. Dragico Nenadič in Alojza Gundea — 80.000, Anica in Tončka Kure, Svihnik, Črnomelj — 40.000, Uršula Pečarič, Prečna 45, Novo mesto 20.000, kolektiv delavk Veletekstila Črnomelj — 150.000 din.

KOLIKO SMO DOSLEJ DAROVALI?

— javno darovanje po Studio D 61.798.000 din
 — prodaja priponk Darujmo zase 45.000.000 din
 — ostali dohodki (srečelov, pokrovitelji, delovne organizacije in drugi) 41.500.000 din
 — zbranega na žiro računu 20.000.000 din
 — skupaj 169.298.000 din

stroški:

— tiskanje priponk 1.860.000 din
 — ozvočenje prireditve 2.000.000 din
 — malica za nastopajoče 1.800.000 din
 — potni stroški nastopajočim 280.000 din
 — zavarovanje prireditve 340.000 din
 — GIP Pionir za postavljanje odra 600.000 din
 — fotokopiranje Canon-Nace 710.000 din
 — in drugi manjši izdatki 900.000 din
 — skupaj 7.780.000 din

Nekateri delovni kolektivi pa tudi posamezniki so se v akciji izkazali s svojimi brezplačnimi storitvami. Med njimi velja še posebej pohvaliti: Dolenjski list, Tiskarno Novo mesto, PTT podjetje Novo mesto, Studio D, Gorjanci Novo mesto, Cestno podjetje Novo mesto, Črkoslikarstvo Gvido Hren, Poklicno gasilsko enoto Novo mesto, Prometno milico v Novem mestu in še nekatere druge.

• **Dokažimo, da tudi 300.000.000 din, kolikor je 31. oktobra potrebno odšteti za mamograf, ni prevelika vsota. Pomagali bomo dolenjskemu zdravstvu in sebi. Darujmo zase!**

zemelj 15, Gradac — 30.000, Iskra Hipot — Cigoj Jože, Šentjerneje — 390.000, Konf. OOZS DO Krka TZ Novo mesto — 500.000, Anica Kuzma, Ločka c. 44, Črnomelj — 20.000, Konf. OO ZS Djuro Salaj Krško — 36.000, Gostilna Ladislav Komočar, Krško — 50.000, Slavko More, Muzejska 4, Novo mesto — 150.000, Občinska raziskovalna skupnost Novo mesto — 3.000.000, Mira Ružič, Prečna pot 4, Metlika — 20.000, Slobodnik Marija, Partizan-ski trg 11, Metlika — 20.000, Marija Turk, Novomeška 85, Straža — 10.000, Milka Vinski,

OBRTNIKI, PREBERITE

NOVO MESTO — Akciji Darujmo zase so prisluhnili tudi v Upravi za družbene prihodke občine Novo mesto. Vsi obrtniki, ki bodo nakazali denar za to humanitarno akcijo, se jim bo prispevek štel kot upravičen strošek. Vsak obrtnik, ki bo do 31. oktobra prispeval sredstva za nabavo mamografa, mora potrditi za izdani znesek predložiti v Upravi za družbene prihodke občine Novo mesto. Na občinskem Rdečem križu v Novem mestu upajo, da jih bodo posnemali tudi v drugih občinah, kjer akcija poteka.

Poslovodja je duša trgovine

V M-Prekrbi bodo v celoti izpolnili letošnji finančni načrt

KRŠKO — V krški M-Prekrbi, edini trgovski delovni organizaciji v občini, so zapisali v plan, da bodo letos dosegli okoli 40 milijard dinarjev skupnega prihodka. Kljub zmanjšani kupni moči pa so v devetih mesecih dosegli 29 milijard dinarjev skupnega prihodka, kar pomeni, da bo letošnji finančni plan glede na to, da v zadnjih mesecih leta prodaja narašča, celo presežen. A samo finančno, kajti fizični obseg prodaje je v zadnjem obdobju upadel za 4 odst.

Direktor delovne organizacije M-Prekrba Vili Manček je povedal, da je največji upad prodaje pri konfekciji, kar za eno tretjino, podobno je bilo tudi pri prodaji bele tehnike in trajnih potrošnih dobrinah, vendar se tu prodaja povečuje, odkar so uvedli šestmesečne brezobrestne kredite. Nasploh se lahko v krški občini lahko pohvalijo, da se kupna moč prebivalstva ni bistveno zmanjšala.

»Položaj trgovine zagotovo ni lahek, vendar ni brezupen, ker lahko veliko naredimo z večjim izborom blaga in boljšo postrežbo. Pri nas veliko vlagamo v kadre, saj še vedno menimo, da je poslovodja v veliki meri najbolj zaslužen za uspeh ali neuspeh določene trgovine. Zato poslovodje primarno materialno spodbujamo, zanje prirejamo tečaje in druge oblike izobraževanja, nasploh pa lahko ugotovim, da so tudi plače trgovcev na kar primerni višini, saj so v septembru znašale 600 tisočakov, oktobra pa bodo še višje. Sproti posodabljam tudi opremo v prodajalnah, saj skoraj ni več trgovine brez elektronske tehtnice, računalniško obdelavo pa uvajamo tudi v skladišče in v strokovne službe delovne organizacije; v njej je zaposlenih samo 27 delavcev, kar je nekako evropsko poprečje, če vemo, da je v celotni delovni organizaciji zaposlenih 300 ljudi. Moramo pa gledati na vse stroške, ker so se vse storitve izredno podražile. Tako smo v Nakupovalnem centru montirali napravo za varčevanje z električno energijo. In če že omenjam nakupovalni center, potem lahko povem še to, da se v njem pripravljamo na preureditveno dela, ker želimo zmanjšati število prodaj-

alcev, a tako, da kakovost postrežbe zaradi tega ne bo nič slabša,« je povedal Manček.

• Mercatorjeva akcija s prodajo vrednostnih kuponov je uspela tudi v krški občini. Prekrba je na svojem prodajnem mestu v Nakupovalnem centru prodala za 200 milijonov dinarjev teh kuponov. Žal mnogi še ne vedo zanje in s tem zamujajo izredno močeno realnega obrestovanja. Na te kupone namreč plačajo obresti v višini revalorizacijskega faktorja, z njimi pa je mogoče plačevati v vsem sozvođu Mercator in vse storitve, ki jih ponuja.

Podobno kot v ostalih delovnih organizacijah tudi v Prekrbi niso preveč navdušeni nad manjšimi prodajalnami

Vili Manček, direktor M-Prekrba Krško

v odročnejših krajih. Take prodajalne so že večkrat ponudili zasebnikom, a se je doslej za prevzem odločil en sam. Prodajalna v Smedniku kar dobro posluje, vendar si v Prekrbi zaman prizadevajo, da bi dobili zasebnika še za prodajalno v Črneči vasi. Takim zasebnikom, ki bi prevzeli manjše prodajalne, so pripravljene ponuditi vso pomoč.

J. S.

NAJ PRIDELKI — Z jesenjo dobimo nekaj več gostov tudi v prostore našega uredništva. Med njimi so tudi takšni, ki se radi javno pohvalijo s pridelki z domačega vrta in njive. Morda bi veljalo uvesti tekmovanje za Najrejo, najkumara, najkompir... za dolenjsko knjigo rekordov. To pot objavljamo dve takšni fotografiji. Na prvi je repa velikanka Janeza Ravbarja iz Dolenjskih Toplic, ki je zrasla iz švicarskega repnega semena. Dolga je kar 67 cm, težka pa natanko 3,25 kg. O podatku ne gre dvomiti, saj je Janez servisant za popravilo tehtnic. Pesa, prislonojena ob kolo avtomobila, je prišla na slikanje iz Črnomlja, zrasla pa je na Starihovi nji. Ko so jo izvlekli, so komajda verjeli, da tehta kar 12 kilogramov. (Foto: J. P.)

tedenski koledar

Četrtek, 13. oktobra — Edvard Petek, 14. oktobra — Veselko Sobota, 15. oktobra — Terezija Nedelja, 16. oktobra — Hedvika Ponedeljek, 17. oktobra — Ignac Torek, 18. oktobra — Luka Sreda, 19. oktobra — Etbin

LUNINE MENE

18. oktobra ob 14.01 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 14. in 15. 10. (ob 20. uri) ameriški film Psiho — III. del. 16. (ob 18. in 20. uri) in 17. 10. (ob 20. uri) ameriški film Leteči razbojniki. 18. in 19. 10. (ob 20. uri) ameriška komedija Seksi, ljubezen in... ČRNOMELJ: 13. 10. (ob 19. uri) ameriški film Kralj diska. 14. 10. (ob 19. uri) ameriška komedija Skrivnostna oboževalka. 16. 10. (ob 18. uri) slovenski film Poletje v školjki, II. del. 16. 10. (ob 20. uri) ameriški film Moj sosed vampir. 18. 10. (ob 19. uri) jugoslovanski film Potepinka. KRŠKO: 13. 10. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Dvojna ugrabitev.

službo dobi

SPREJMEM v službo kuharico in nakarico. Obe delovni sili morata biti KV ali vsaj z večletno prakso. Tel. (061) 733-040. (P41-16MO) S HONORARNIM DELOM ob vikendih lahko zaslužite 40 SM tedensko. Avto obvezni! Petek — Ločna 8 a ob 17. uri. (P41-58MO) DEKLETA — FANTJE! Vas pesti denarna kriza, imate avto, proste vikende? Zaslужke neomejene. Tel. 27-921, od 15. ure dalje. (5022-SD-41)

stanovanja

GARSONJERO (25 m²) prodam. Vseljiva naslednje leto. Tel. 21-809. (5012-ST-41) DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu, novo, prodam. Tel. 51-668. (P41-27MO) MANJŠE stanovanje ali garsonjero v Novem mestu išče zaposleno samsko deklico. Darja Arh, Hrasnje 10, 68263 Cerklje ob Krki, tel. 69-124. (4948-ST-41) STANOVANJE v Novem mestu išče dekle. Tel. 24-654. (P41-14MO)

motorna vozila

PRODAM Zastavo 101 confort, letnik 1980. Tel. (068) 577-309 od 14. do 16. ure. (P41-70MO) PRODAM Z 750, letnik 76 po ugodni ceni. Dalmacija Vanja Ravgavska 8. Z 101 C, letnik oktober 1981, in globok otroški voziček prodam. Tel. 26-660, popoldne. (5019-MV-41) FIAT 127, 90.000 km, prodam. Tel. (068) 72-411, dopoldne, Milan Jurkovič, Na bregu 2, Krško. (P41-61MO) GOLF JX DIESEL, december 1986, in kombi zastonj 850 AK, letnik 1986, ugodno prodam. Tel. 25-492. (5011-MV-41) ZASTAVO 128, letnik 1987, prodam. Tel. 24-476. (5013-MV-41) GOLF, letnik 1986, prodam. Tel. 44-446, zvečer. (P41-62MO) JUGO 55, letnik 1985, prodam. Tel. 22-789. (5016-MV-41) JUGO 45, letnik 1985, prodam. Šprajcar, Majde Silc 2, Novo mesto. (P41-63MO) LADO 1600 zelo ugodno prodam. Milenkovič, Dilančeva 1, Novo mesto. (5021-MV-41) JUGO 45 L, letnik 1985, rdeče barve, prodam. Tel. 33-931, od 15. ure dalje. (5023-MV-41) ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1986,

14. 10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Smrtinosno orožje; ter (ob 22. uri) francoska komedija Javna hiša v Parizu. 15. in 16. 10. (ob 18. uri) in 18. 10. (ob 20. uri) ameriški glasbeni hit La bamba. 18. in 19. 10. (ob 18. uri) hongkongski film Življenje Ninje. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 13. 10. (ob 18. in 20. uri) filmsko gledališče — ameriška komedija Obupno se išče Suzana. 14. in 15. (ob 18. in 20. uri) ter 16. 10. (ob 20. uri) ameriško znan. fant. film Predator (Arnold Schwarzenegger) 15. (ob 16. uri) in 16. 10. (ob 18. uri) ameriška risanka 101 Dalmatine. 17. in 18. 10. (ob 19. uri) gostuje SNG Drama Puntila in njegov hlapec Matti. 19. 10. (ob 18. in 20. uri) ter 20. 10. (ob 20. uri) ameriška drama Velikost mesto. 20. 10. (ob 18. uri) jugoslovanski film Ljubezen Blanke Kolak. NOVO MESTO — DOM JLA: Od 14. do 16. 10. ameriški akcijski film Kondorjev let. Od 17. do 19. 10. ameriški film Divje življenje. SEVNICA: 13. in 14. 10. (ob 19. uri) ameriški fant. film Superman, III. 15. in 16. 10. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Bad Spepser v akciji. 18. in 19. 10. (ob 19. uri) Zena za vse. TREBNJE: 15. in 16. 10. francoska drama Nevarnost v zraku.

prodam. Martin Trščinar, Jurna vas 4, Novo mesto. (5024-MV-41) 126 P, letnik 1978, prodam po ugodni ceni. Tel. (068) 47-071. (P41-66MO) TORI KR0S prodam za 1.200.000 din. Vinko Sušterič, Šmarjeta 11 B, tel. 84-953. (5029-MV-41) GOLF DIESEL, letnik julij 1984, prodam. Tel. 84-112. (P41-68MO) R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Jože Cujnik, Ob Težki vodi 40, Novo mesto. (4979-MV-41) JUGO 45 E, letnik 1986, prodam. Tel. 22-578. (5027-MV-41) JUGO 45 AX, letnik 1987, in GOLF, letnik 1978, zelo dobro ohranjeno, prodam. Tel. 25-113. (5026-MV-41) LADO, neregistrirano, v voznem stanju, in RENAULT 6 prodam. Hočevar, Klenovik 5, Škočjan. (5010-MV-41) Z 101, letnik 1977, ohranjeno, prodam po ugodni ceni. Ivanetič, Pod Trško goro 72, Novo mesto. (4993-MV-41) 126 P, letnik 1981, prodam. Tel. 20-282. (4996-MV-41) JUGO 45, letnik 1983, prodam. Boris Žagar, Laze 12, Uršna sela. (4997-MV-41) TOYOTO KORONO, letnik 1980, karabolinirano, prodam. Tel. 40-225. (4998-MV-41) GOLF, letnik 1980, s sončno stehom, prodam. Tel. 25-894. (4999-MV-41) 126 P GL, star 10 mesecev, prodam. Turk, Velike Brunisce 58 a. (5001-MV-41) VW 1300 L, letnik 1980, prodam. Bojan Tramet, Ratež 28. (5005-MV-41) R 4 GTL, april 1987, prodam. Tel. 21-793. (5008-MV-41) NOV AVTOMATIK s smerokazi, izvojni, prodam za 185 SM. Malnar, Kettejev drevored 49, Novo mesto, tel. 22-356 — od 6. do 14. ure. (5006-MV-41) R 4, letnik 1978, nanovo registriran, prodam. Tel. 42-571. (P41-54MO) R 4 GTL, star leto in pol, prodam. Tel. 22-713, od 6. do 7. ure. (P41-55MO) JETTO, junij 1987, prodam. Tel. (061) 482-444, popoldne. (P41-56MO) Z 128, letnik 1981, prodam. Tel. (068) 69-190, Marjan Kovačič, Cerklje ob Krki 45. (P41-57MO) JUGO KORAL, nov, prodam. Tel. 25-908. (P41-59MO) VISA 11 RE, letnik 1985, prodam. Tel. 27-142. (5015-MV-41) R 4, letnik 1981, Z 101, letnik 1985, in 126 P, letnik 1980, prodam. Tel. 20-596. (P41-60MO) BT 50, star eno leto, zamenjam za ATX 50. Janko Cizelj, Gor. Lenart 29, Brežice, tel. (068) 62-328. (P41-19MO) FIAT 127 poceni prodam. Tel. (068) 81-782. (P41-50MO)

FORD ESPORT 1,6 diesel CL, letnik 1987, z veliko dodatne opreme prodam. V račun vzamem cenejši avto. Tel. 61-450. (P41-2MO) FIAT 126 P, letnik oktober 1985, prodam. Anton Rangus, Dol. Vrhpolje 15, Šentjernej. (P41-9MO) APN 4 in dve 15-colski gumi, malo rabljeni, prodam. Tel. (068) 33-016. (P41-13MO) SKOLJKO za jugo 45-55 prodam. Tel. 61-450. (P41-3MO) Z 101, letnik 1984, prodam. Novak, Cesta herojev 29 a, Novo mesto, tel. 22-793. (4950-MV-41) Z 750, LE, letnik oktober 1983, prevoženih 33000 km, prodam. Horiak, Šmarska 15, 68290 Sevnica. (P41-6MO) GOLF JXD, prva registracija marec 1986, modre barve, lepo ohranjen, prodam. Tel. 21-087. (4945-MV-41) ZASTAVO 850, letnik 1985, GOLF JGLD, letnik 1984, ter obrobe za golf jx prodam. Tel. 57-739. (4987-MV-41) Z 128, letnik 1988, ugodno prodam. Tel. 24-449, popoldne. (4988-MV-41) Z 101, odlično ohranjeno, letnik 1977, prodam. Tel. 72-790. (P41-52 MO) Z 128, letnik november 1985, ugodno prodam. Stane Turk, Ob Težki vodi 27, Novo mesto, tel. 27-653. (4985-MV-41) PUCH COBRO 50 cross prodam. Brane Henigman, Breznik 5, 68343 Dragatuš. (P41-43 MO) OPEL REKORD DIESEL, letnik 1973, ter medetažne rabljene hrastove stopnice prodam. Tel. 81-988. (P41-44 MO) R 4 GTL, vplačan, še ne prevzet, odstopim s popustom v ceni. Tel. 20-557. (P41-45 MO) FIAT 128 karavan, letnik 1973, registriran od avgusta 1989, prodam. Tel. 24-394. (P41-46 MO) AUDI 100 GL, letnik 1975 obnovljen, prodam za 400 SM. Vinko Šipej, Jeperjek 1, Tržišče, tel. 88-802, dopoldne. (P41-47 MO) GOLF JGL DIESEL, letnik 1985, prodam. Tel. 56-240. (P41-51 MO) OSEBNI AVTO 125 P, letnik 1977, in prikolico za osebni avto, prodam. Tel. 28-208, popoldne. (4983-MV-41) SKODO 120 L, letnik 1981, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 84-994. (P41-53 MO) PRODAM Z-750, letnik 1976, po ugodni ceni. Dalmacija Vanja, Ravgavska 8. ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Tel. 42-022. (4966-MV-41) Z 750, letnik 1979, prodam. Milan Prah, Ješe 29, Krško. (4965-MV-41) JUGO 45 L, leto izdelave 1986, prodam. Informacije na tel. 27-102. (4962-MV-41) ZASTAVA 101 GTL, letnik 1985, prodam. Pokorny, tel. 25-935. (4972-MV-41) GOLF diesel JGL, letnik 1984, prodam. Tel. 28-118 ali 23-948. GOLF JL, letnik 1979, prodam. Tel. 42-453. (4958-MV-41) Z 101, letnik 1985, nujno prodam za 8,5 mil. Povše, Otočec 59, tel. 85-116. (4959-MV-41) ZASTAVO 850, letnik 1985, prodam. Strašek, Podgora 10, Straža. (4971-MV-41) Z 128, letnik 1986 — november, in wartburg karavan, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 27-125. (P41-26MO) 126 PGL, star 10 mesecev, prodam. Pavček, Podgora 46, Straža, tel. 85-344. (P41-25MO) 126 P, december 1985, prodam. Tel. 82-334. (P41-24MO) Z 101, letnik 1984, prodam. Cena po dogovoru. Tel. 62-690, popoldne. (P41-23MO) R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 89-184. (4974-MV-41) REGATO SIE, staro 1 leto, ugodno prodam ali zamenjam. Lončarjevič, Nad mlino 23, Novo mesto, tel. 23-048. (4963-MV-41) GOLF JGL, letnik 1981, prevoženih 66000 km, prodam za 11,5 M. Filipovič, Trdinova 5, Novo mesto. (4976-MV-41) ZASTAVO 126 P, letnik 1980, registrirano do 7. oktobra 1989, Bobič, Gor. Gradišče 12, Šentjernej. (4964-MV-41) GOLF JGL S paket-diesel, december 1984, prodam. Tel. (068) 28-062, 25-948. (4970-MV-41) FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Tel. 85-038. (4973-MV-41) SIMCO Creiser 1307 GLS, letnik 1979, prodam. Karel Lukan, Ob Krki 1, Straža, tel. 84-588. (P41-34MO) Z 101, letnik 1981 — november, ugodno prodam. Tel. 67-460. (P41-29MO) JUGO koral 45, nov, prodam. Tel. (068) 71-644. (P41-29MO) JUGO 55, letnik 1985, prodam. Pekolj, Maistrova 13, Trebnje, tel. 45-373. (P41-30MO) Z 128, letnik 1986, prodam. Sladič, Mestnje njive 4, Novo mesto. (P41-38MO) Z 101, letnik 1980, prodam. Milan Slamar, Papirniška 31 a, Krško. (P41-37MO) SKODO 105 S, letnik 1979, odlično ohranjeno, prodam. Telefon 82-946. (P41-36MO) Z 101, letnik 1985/7, prevoženih 30.000 km, prodam. Telefon 51-963. (4980-MV-41) Z 128, staro eno leto, prodam. Tel. 24-431, po 20. uri. (4982-MV-41)

PRODAM ŠIVALNI STROJ Bagat-Danica z omaro ugodno prodam. Tel. 28-695. (4938-PR-41) PRODAM kultivar — nov, termoakumulacijsko peč (3,5 KW) — že rabljeno in peč Ignis (italijansko) na olje. Tel. (068) 62-654. (P41-1MO) PRODAM novo avtomobilsko prikolico. Novak Jože, Bučna vas 4, tel. 25-148, popoldne. DIATONIČNO harmoniko G. C. F. prodam. Anton Rangus, Dol. Vrhpolje 15, Šentjernej. (P41-10MO)

prodam

ŠIVALNI STROJ Bagat-Danica z omaro ugodno prodam. Tel. 28-695. (4938-PR-41) PRODAM kultivar — nov, termoakumulacijsko peč (3,5 KW) — že rabljeno in peč Ignis (italijansko) na olje. Tel. (068) 62-654. (P41-1MO) PRODAM novo avtomobilsko prikolico. Novak Jože, Bučna vas 4, tel. 25-148, popoldne. DIATONIČNO harmoniko G. C. F. prodam. Anton Rangus, Dol. Vrhpolje 15, Šentjernej. (P41-10MO)

APARAT za varjenje na CO2, nov, prodam. Tel. 43-747. (4949-PR-41) SPECTRUM 48 K, reset tipka, kempstonov umestnik, literatura + presenečenje, prodam. Aljaž Fabjan, Kristanova 10, Novo mesto. (4951-PR-41) UGODNO prodam nerabljeno peč ALP THERM. Tšhomir Skoliber, Levstikova 11, Metlika, tel. 58-170. (P41-18MO) PRODAM küppersbusch, spalnico, nove prednje zavorne čeljusti in renoviran vplinjač za R 4 GTL. Lipar, Vel. Cikava 19, tel. 27-591. (4936-PR-41) KORUZO v starih prodam. Tel. (068) 62-584. (P41-8MO) PEČ za etažno ogrevanje Emo central, novo, 23000 kalorij, nujno prodam. Janez Kožar, Igljani 10, 68212 Velika Loka. (4952-PR-41) PRODAM obžagan les, primeren za drvarnico ali brunarico (velikost 6 x 4), ter motorno žago Homelite za rezervne dele. Slak, Vel. Cikava 11, Novo mesto. (4937-PR-41) ZAKONSKO posteljo z jogiji (zapakirano) prodam. Šmihel 22, Novo mesto. (4984-PR-41) OTROŠKO stajico in postelji 125 x 65 in 140 x 70 prodam. Kličite po telefonu 49-310 od 17. do 19. ure. (4981-PR-41) 11 m bukovih drv prodam. Becele, Danila Bučarja 16, Novo mesto, tel. 26-697, po 19. uri. (4991-PR-41) GARAŽNA VRATA in borove plohe poceni prodam. Tel. 84-318. (4992-PR-41) DIANICHI mini glasbeni stolp, nov, prodam. Tel. 25-580. (4994-PR-41) TV, črno-beli, Gorenje, kaminsko peč, peč kuemperbusch in avtoradio ugodno prodam. Bozalo, Bršljini 45, Novo mesto. (5000-PR-41) PRODAM klavirski harmoniki znamke Melodija — 120 basov ter Hohner — 80 basov. Andrej Jarc, Orklijevce 3, Mirna peč. (5002-PR-41) TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 2,5 KW, prodam. Planin, tel. 21-243 v službi. (5003-PR-41) PERLIT — izolacijsko fasado (170 vreč) poceni prodam. Telefon 24-159. (5004-PR-41) PRODAM diatonično harmoniko in JAWO 350, novo. Marko Kolenc, Križ 7, 68212 Velika Loka. (5007-PR-41) UGODNO prodam gostinško prekucono ponev (kipar — 40 l). Bife Slavček, tel. (068) 27-459, zvečer. (P41-69MO) VRTALNI NAMIZNI STROJ do 16 mm, visokotalčno pumpo HD 850, 150 bar, ugodno prodam. Tel. 25-656. (5028-PR-41) PEČ za centralno ogrevanje, tip ekonomik, z vgrajenim boilerjem ITTP Ribnica, rabljeno tri sezone, prodam. Tel. (061) 851-246. (P41-50MO) PRODAM tomos cros, rabljen štedilnik, hladilnik in pralni stroj. Tel. 25-161. (5025-PR-41) ZAMRZOVALNO OMARO, še v garanciji, prodam. Tel. 26-049. (ček-PR-41) PEČ na olje prodam za 50.000 din. Tel. 22-597. (4960-PR-41) DVE zimski gumi z obroči (novi), ključu za prikolico za R 18 in avtoradio VOXSON prodam. Tel. 24-513. (4954-PR-41) PRODAM električni varilni aparat, manjši kompresor. Po delih pa prodam Z 101, Z 750 in Skodo. Šiler, Golobinjek 1 a, Mirna peč. (4955-PR-41) TELICO, brejo, prodam. Slavko Jarc, Dol. Podboršt 7, Mirna peč, tel. (068) 84-331. (4967-PR-41) SEDEŽNO GARNITURO za mizico ugodno prodam. Tel. 25-574. (5017-PR-41) TV, črno-beli, star tri leta, prodam za 30 SM. Informacije na telefon 23-756, popoldne. (5018-PR-41) PRODAM peč za etažno centralno, vlečno ključu za Z 101, sedežno garnituro in otroški jogi. Matko, Glavni trg 2, tel. 24-878. (5020-PR-41) PRODAM večjo količino bukovih drv. Informacije 58-620 int. 15. Dragovan — dopoldne. (P41-35MO) TELEVIZOR, črno-beli, Iskra Jasna, in 100 kosov strešne opeke Strešnik Vesna prodam. Tel. (068) 85-367. (P41-33MO) ZAMRZOVALNO SKRINJO, dobro ohranjeno, 210 l, prodam. Telefon 71-017, dopoldne. (P41-31MO) ZARADI selitve ugodno prodam kavč, dva fotelja, stilno omaro Novoles in spalnico. Šinkovec, Trdinova 5 a, Novo mesto. Informacije na tel. 23-222 ali 20-243, vsak dan popoldne. (P41-67MO) OMARO, tridelno, ugodno prodam. Prodajni posteljo z jogijem. Tel. 28-259. (4978-PR-41) PRODAM pomivalni stroj Gaggia, malo rabljen, primeren za gostinstvo. Informacije na tel. (068) 25-228. (4978-PR-41) CIRKULAR MIZO in trifazni motor 5,5 KW (novi) prodam. Bojanc, Mačkovec 40, Novo mesto. (4989-PR-41) PRODAM 2500 kom malo rabljene strešne opeke Vinkovic, Starič, Vinja vas 43, Novo mesto. (P41-40MO)

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

kupim

DAVIDLOVIČ Gl. trg 4 Novo mesto

VINOGRAD (15 arov) in biválni hram v Piroškem vrhu, Cerklje ob Krki, prodam. Tone Marinček, Rožna dolina c. VI/25, Ljubljana. (P41-42MO) GOSTILNO, opremljeno, vpeljano, ob glavni prometnici Krško—Celje, ugodno prodam. Tel. (063) 24-462 ali (0601) 83-503. (P41-49MO) GOZD prodam. Vidmar, Straža 16, Šentrupert, tel. 47-316. (P41-7MO) V Gabrju (ob cesti na Gorjance) prodam njivo v izmeri 15 arov. V bližini voda in elektrika. Možnost posojila. Nose Jože, Gabrje 41, pošta Brusnice. (P41-39-MO)

kmetijski stroji

TRAKTOR IMT 540, 2100 delovnih ur, in IMT rotacijsko koso, rabljeno eno sezono, prodam. Anton Brili, Brezje 27, Senovo. (5009-KS-41) TRAKTORSKO prikolico, novo, prodam za 900.000 din. Tel. 82-483. (P41-65MO) IMT 539 prodam ali menjam za IMT 549. Informacije na tel. 75-575, samo dopoldne ob delovnih dneh. (4957-KS-41) TRAKTOR Zetor 4718 prodam. Alojz Sintič, Jablanice 1, 68311 Kostanjevica. (4696-KS-41)

razno

UPOKOJENKA išče upokojenca za skupno življenje na njegovem domu. Naslov v upravi lista (4975-RA-41). V NOVEM MESTU najemamo večje stanovanje ali hišo. Nudimo predplačilo. Informacije po telefonu 25-169, od 17. ure dalje. (4995-RA-41) PRODAM ali dam v najem poslovni prostor v Novem mestu (74 m²). Tel. 23-166, popoldne. (5014-RA-41) VARSTVO v Krškem iščem za enoletnega otroka. Tel. (068) 74-654. (P41-12MO) IŠČEMO mlajšo upokojenko za pomoč naši mami na Bizeljskem. Tel. (061) 486-364. (P41-15MO) IZREDA PARIŽANCI! Če želite dober popoldanski zaslužek, vam ponujamo vpeljano obrt tekstilne stroke. Pogoj je odkup inventarja. Ponudbe pod šifro: »ZELO UGODNO«. (P41-21MO)

čestitke

Danes praznuje svoj 80. rojstni dan PEPCA JERAJ, po domače Kovačeva mama, iz Zagorice 3. Za ta lep jubilej ji iskreno čestitamo vsi njeni. (P41-17MO) DRAGICI ZORAN iz Goriske vasi pri Škočjanu vse najlepše za njen 19. rojstni dan in da ji sonce sreče ne bi nikoli zašlo — to ji želi Marjan. (4961-CE-41)

obvestila

OBVEŠČAM stranke, da opravljam avtokleparska in ličarska dela. Jože Lenčič, Šmalcova vas 36, Šentjernej, tel. (068) 42-168. (P41-40MO) ZAGAM drva v Novem mestu in izven Novega mesta. Telefon 21-360. (4843-OB-39)

CENJENE STRANKE! Sedaj je čas, da se naročite za sliko, pleskarska dela ter polaganje tapet. Tel. 86-296. (880-OB-8)

SNEGOBRANE za opčno in salonitno kritino izdeluje in po potrebi tudi montira obrtna delavnica Dane Mižigoj, Krško, telefon 71-513 in 71-637. (P39-11MO)

POPRAVLJAMO traktorje, kolesnice, motorne žage, servisiram proizvode pri GGS, Stratton, Homelite in Alpina. Za vse informacije smo vam vedno na voljo na tel. (061) 781-336. Se priporoča Štefan GRUDEN, Laporje 14, 61311 Turjak. (P41-32MO)

OPRAVIČILO Pri zahvali JOŽEFJE JARC iz Stranj 6 je prišlo do pomote pri zahvali delovni organizaciji. Namesto Novolesu bi moralo pisati Novotoku. Za pomoto se opravičujemo.

IZOLACIJE če vam skrinja ali hl. omara ne dela, slabo hladi, ob strani ledeni, spodaj curi, pokličite 24-314

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE V času od 22. septembra do 6. oktobra so v novomeski porodnišnici rodile: Stanka Dežman iz Birčne vasi — Neja, Marjana Mešček iz Dovškega — Aljaža, Pavla Stomatovič iz Brestanice — Danijela, Erika Mihičinac iz Zaluke — Zorana, Marija Lokar iz Vel. Slatnika — Romano, Vera Berkopec iz Gradca — Leo, Janja Košak iz Družinske vasi — Jaka, Stanka Mržljak iz Kanjarice — Nino, Anica Pe-

nič iz Metlike — Nataša, Majda Zupančič z Gorenjke Vrha — Primoža, Marija Žugelj iz Trnovca — Janeza, Ružica Jakobčič iz Dol. Toplice — Tamaro, Stanislava Pečnik iz Gunt — Andrejo, Marica Cerjanec iz Brezja — Valentina, Marija Ajdišek iz Staterbeja — Ervina, Milena Ladika iz Dajtravice — Marija, Svetlana Jakšič z Velikega Vrha — Mladena, Bojana Hudorovac z Lokev — Sama, Jožica Pekolj iz Vrbove — Martino, Antonija Ucmaj iz Škočjana — Aleša, Marinka Jarc iz Velikega Lipovca — Klaro, Irena Bratkovič iz Dol. Brezovice — Miha, Marjanca Orožen iz Leskovca pri Krškem — Igorja, Katica Bučar iz Pravitne — Ivana, Marica Harmandič iz Prečne — Teo, Anica Gunde s Sel — Marka, Dragica Jug iz Sevnega — Dejana, Nevenka Turk iz Podgrada — Matejo, Barbara Perko iz Dobrave

novoles

lesni kombinat

n. sol. o. Novo mesto
— Straža
DSSS — KSS

V Dolenjskem listu je bil dne 29. 9. 1988 objavljen razpis prostih del in nalog delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostjo v DO NOVOLES. Iz razpisa sta izpadla pogoja:

— ali z delom pridobljene delovne sposobnosti in
— izbrani kandidati bodo imenovani za dobo 4 let

Oba pogoja veljata za razpisana dela in naloge pod številskimi: 1, 3, 4, 5, 6, in 7.

452/41

*Komaj zašel je tvoj korak v čar življenja,
ko se prezgodaj je ustavil,
kot prečudoviti cvet,
ki ovenel prezgodaj je v pomladi.*

ZAHVALA

V 27. letu nas je v cvetu mladosti tragično zapustil naš dragi sin, brat, stric, bratranec in nečak

ANTON KUZMA

iz Zorenc 1 pri Črnomlju

Ob nenadni izgubi našega dragega Toneta se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in pomoč, za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu prezgodnjemu zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo postaji milice Postojna, postaji milice Črknica, godbi Ljudske milice iz Ljubljane, pevkam iz Otovca za ganljive pesmi, DO BELT-TOZD Livarna Črnomelj, govornikom Jožetu Milkoviču, Dušanu Kokliču in komandirju PM Postojna ter družini Kocjan iz Gor. Butoraja za izkazano pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Njegovi najdražji: mama, brat Jože, sestre Anica, Pepca in Fančka z družinami ter ostalo sorodstvo

Slovenija
Moja dežela.**KOMUNALA****DO KOMUNALA Novo mesto, p. o.
Cesta kom. Staneta 2**

objavlja
po sklepu komisije za medsebojna delovna razmerja
prosta dela in naloge

vodenje računovodskega oddelka

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja izobrazba ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

in za šol. leto 1988/89 ponovno razpisuje štipendije:

IV. stopnja monter vodovodnih naprav	2 štipendiji
zidar	3 štipendije
VII. stopnja dipl. inž. računalništva	1 štipendija

Kandidati za objavljena prosta dela in naloge ter za štipendije naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu splošno kadrovskemu sektorju DO Komunala, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 2.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejem prijav.

KRKA tovarna zdravil, n. sol. o., Novo mesto

komisija za cenitev in odprodajo

razpisuje

javno licitacijo

za odprodajo sredstev:

- silos za oblanje
Licitacija bo 14. 10. 1988 v Hudenju (farma poizkusnih živali) ob 13. uri.
- kombinirano vozilo Zastava 850, letnik 1983
kombinirano vozilo Renault T 6 B 3 letnik 1985
Licitacija bo 17. 10. 1988 na parkirišču v Ločni ob 14.30.
- industrijski likalnik MIELE
šivalni stroj Veritas
centrifuga MIELE (za sušenje perila)
krila vrat, aluminijasta, zastekljena, in drugo
Licitacija bo 18. 10. 1988 v Ločni ob 14.30.
Informacije: Boris Rožič, tel. 22441, int. 416.

451/41

**Razpisna komisija
MERCATOR ROŽNIK, n. sub. o.
TOZD GRADIŠČE, n. sub. o.
Trebnje, Goliev trg 11**

razpisuje
v skladu z določili samoupravnih splošnih aktov in zakona dela
in naloge

individualnega poslovnega organa

Pogoji:
Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednješolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri, najmanj 5 let izkušenj na odgovornih delih, izpolnjevanje pogojev družbenega dogovora o kadrovski politiki.
- Navedena dela in naloge razpisujemo za dobo 4 let.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po dnevu objave razpisa na naslov: Mercator Rožnik, n. sub. o., TOZD Gradišče, n. sub. o. Trebnje, Goliev trg 11, z oznako »za razpisno komisijo«.
- Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

V SPOMIN

9. oktobra je minilo leto dni, odkar nas je v cvetu mladosti zapustila naša draga hčerka, sestra in teta

**MIHAELA
JAZBEC**

iz Gor. Skopice 15

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

Žaluječi: vsi njeni, ki so jo imeli radi

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče,
stari oče in tast

**FRANC
SKUBE**

iz Žužemberka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Se posebej se zahvaljujemo govorniku tov. Zupančiču za poslovilne besede, M-KZ Krka, TZO Žužemberk, KS Žužemberk, sostanovalcem iz Žužemberka 29, sodelavcem GIP Pionir-DSSS, pevcem za lepo zapete pesmi, g. župniku za opravljeni obred in dr. Kocutarjevima za dolgoletno zdravljenje.

Žaluječi: žena Pavla, sin Janko z ženo, vnuka Darijan in Janko

ZAHVALA

V 83. letu nas je nepričakovano zapustila
naša draga mama, tašča in baka

**PAVLA
KAMBIČ**roj. Novak
iz Gradca 118 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna hvala zdravniku in zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto, ki so mu lajšali bolečine, kolektivu DO Emona Dolenjka Novo mesto, ZG tozdu za VV Novo mesto tov. Kondi za lepe poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljeni obred in gasilskemu društvu iz Dol. Kamenc. Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala!

Žaluječi: hčerka Milena z družino

ZAHVALA

V 54. letu nas je po kratki in hudi bolezni
zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

**ANTON
LJUBI**iz Muhaberja 21, Novo mesto,
strojevodja v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in bivšim sodelavcem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna hvala zdravniku in zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto, ki so mu lajšali bolečine, kolektivu DO Emona Dolenjka Novo mesto, ZG tozdu za VV Novo mesto tov. Kondi za lepe poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljeni obred in gasilskemu društvu iz Dol. Kamenc. Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala!

Žaluječi: vsi njegovi

ZAHVALA

Po dolgi in hudi bolezni nas je v 57. letu zapustil mož, oče, stari oče, brat
in stric

ALOJZ PETEH

iz Velikih sel 8 pri Adlešičih

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje in podarili cvetje. Še posebna hvala osebju internege in pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, osebju zdravstvenega doma Črnomelj, sodelavcem iz delovnih organizacij GOK Črnomelj, Emona Dolenjka—Market Črnomelj, Beti tozd Metraža Metlika, Belt Črnomelj, LIKO Vrhnika, govornikom Ivanu Požeku in Stefanu Princu za poslovilne besede, LD Adlešiči, župniku iz Adlešič za opravljeni obred, župniku, kaplanu in cerkvenemu pevskemu zboru iz Črnomlja, pevkam iz Adlešič ter belokranjskemu lovskemu pevskemu zboru. Hvala vsem, ki ste našega očeta spremljali na njegov tih dom.

Žaluječi: žena Marija, sin Jože z družino, hčerke Anica, Marija in Vesna z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

VIKTORIJA TIŠKE

lastnika »ROLOPLASTA«

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sodelavcem za izrečeno sožalje, prelepo cvetje in vso pozornost pri slovesu pokojnega.

Žaluječi: DRUŽINA TIŠKA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare
mame in sestre

**FRANČIŠKE
MALERIČ**

roj. Butala,

iz Vojne vasi 10 pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč, darovano cvetje in izrečeno sožalje. Iskrena zahvala kolektivu PTT Novo mesto in Črnomelj, GOK Črnomelj tozd Komunala, konfekciji Komet Metlika. Naša zahvala velja tudi osebju zdravstvenega doma Črnomelj, govornici Anici Mikšič za izrečene poslovilne besede, gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred ter godbi na pihala Črnomelj. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žaluječi: vsi njeni

*Kje si, ljuba žena—mamica,
kje tvoj zlati je obraz,
kje tvoje zlato je srce,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?*

V SPOMIN

**ANICI
KRALJ**

iz Vranja pri Sevnici

10. oktobra je minilo leto žalosti, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mamica, hčerka, sestra, teta, svakinja in snahica. Hvala vsem, ki obiskujete njen tih dom.

Vsi njeni

ROZIKA BOHINC

Zbirali star papir in steklo. Gojili smo tudi družabnost. Prirajali smo plese, ki so dvignili na noge vse mesto, za priprave pa smo včasih porabili tudi po dva meseca. Skupno delo je poglabljalo prijateljstvo med vrstniki in generacijami. Bila so obdobja, ko smo se srečevali vsak večer in ponavadi smo se shajali kar pri meni doma.

Ljudje opravljamo veliko dolžnosti, ki nam ne prinašajo osebnega zadovoljstva, zato se tembolj veselimo sadov tistega dela, ki mu iz lastnih nagibov posvečamo svoj prosti čas. Brežičanka Rozika Bohinc si je izbrala delo z mladimi rodovi, vendar drugačno od vsakdanjega poklicnega poučevanja in ravnateljstva v osnovni šoli bratov Ribarjev.

»Čutila sem, da mladi potrebujejo nekaj, kar jih bo družilo, razveseljevalo in jim vtiloval delovni polet. Za tak smoter se mi je zdela najprimernejša taborniška organizacija,« je sobesednica začela svojo pripoved. »Zamislil smo pred tremi desetletji uresničili skupaj z gimnazijo ter v naše vrste privabili precej mladine in prostovnih delavcev. Začetniške čeri so nam ob ustanovitvi obreda Matije Gubca velikodušno pomagali premagovati novomeški taborniki. Hitro smo se osamosvojili. Prvo leto smo v Bohinju taborili skupaj s Sevnici, naslednjim smo Brežičani postavili tam že samostojen tabor.

V taktirnih skromnih razmerah smo vsako leto začeli z velikim poletom in tisto, o čemer smo govorili, vselej tudi izpeljali v življenje. Nobena stvar nam ni bila pretežka, če smo morali zaslužiti denar za dejavnost odreda. Sodelovali smo pri pogozdovanju,

»Zelo mi je žal, da po osnovni šoli izgubljam stike z odrasčajočo mladino,« je z obžalovanjem dodala Bohinčeva. »Zakaj, ne vem. Morda naši programi zanj niso dovolj privlačni, ali pa je naš odnos do mladih zastarel. Kljub temu sem prepričana, da bi z več dobre volje lahko premagali tudi generacijske ovire.«

Bohinčeva je kot starosta brežičkih tabornikov ob tridesetletnici odreda Matije Gubca pred kratkim prejela zlato plaketo Zveze tabornikov Slovenije. Bolj kot priznanje ji je v zadoščenje zavest, da je naredila nekaj za mladino. Na vsakem koraku čuti, da jo mladi spoštujejo in ji sledijo, če jih osebnostno pritegne in navduši. Pravi, da ima še veliko idej in veliko delovne volje, vendar ji zdaj že zmanjkuje moči. Vrsta je na mlajših. Prepričana je, da je dandanes, ko človek s pomočjo znanosti tako brezvestno uničuje naravo, taborniška misel in zavest mladim še veliko bolj potrebna kot včasih.

J. TEPPEY

Jasnejša slika o Prabelokranjcih

Tretje izkopavanje naselja iz mlajše kamene dobe v Moverni vasi

MOVERNA VAS — V okviru sistematičnega raziskovanja poselitvenega vzorca v Beli krajini v neolitiku in eneolitiku, ki poteka že četrto leto, tokrat že tretjič izkopavajo na Malnarčevem vrtu v Moverni vasi. Delo, ki je hkrati obvezna terenska praksa, opravljajo študenti oddelka za arheologijo ljubljanske filozofske fakultete z asistentom Mihom Budjo na čelu, pridružili pa so

POŽRTVOVALNI ŠTUDENTI — Bodoči arheologi od zore do mraka, tudi ob sobotah in nedeljah, plast za plastjo odkrivajo naselbino iz mlajše kamene dobe na Malnarčevem vrtu v Moverni vasi. Ob tem ne pozabijo pohvaliti prijaznih gostiteljev, ki so jih letos že tretjič sprejeli z odprtimi rokami. Odstopili so jim celo prostor v gospodarskem poslopju za shranjevanje izkopanin ter klet za fototemnico. Študenti namreč dokumentirajo zapise v zemlji s fotogrametično metodo, fotografije pa morajo izdelovati skoraj vsak dan sproti. (Foto: M. B.-J.)

se jim tudi študenti iz Zadra, Zagreba in angleškega Oxforda.

Z dosedanjimi raziskovanji so odkrili, da gre v Moverni vasi, tej belokranjski vasi nedaleč od Semiča, za naselbino iz mlajše kamene dobe, oz. za stalno poselitev od leta 4.000 do 2.000 pred našim štetjem. Do določitve tega obdobja so prišli z raziskavami Inštituta Rudjer Bošković iz Zagreba, ki je s pomočjo prisotnosti radioaktivnega ogljika v oglju v arheoloških plasteh do-

ločil starost ostanek porušene hiše. »Lahko govorimo tudi o gospodarstvu, saj smo našli ostanke keramičnih uteži, ki so jih potrebovali pri statvah,« pove Budja. »Zanimivi so ostanke kamnitih žrnelj, torej preprostega ročnega mlina, ki govorijo o mletju žita ter s tem posredno tudi o poljedelstvu. Tretja dejavnost nekdanjih prebivalcev je bilo izdelovanje kamnitih orodij, kot so puščične osti, nožiči, praskala, strgala in svedri. Analize teh predmetov so pokazale, da so surovino za njihovo izdelavo ljudje dobili z območja ob reki Uni ali z Dravskega polja. Izdelovali so tudi lončene posode. S pomočjo flotacije smo v arheoloških plasteh našli ostanke lešnikov in žita, kar priča o intenzivni izrabi naravnih virov v bližnji okolici naselbine. Seveda je eno pomembnejših odkritij, da so se tu ljudje naselili za stalno in da je bilo že konec nomadskega življenja.«

V Moverni vasi uvajajo novo tehnologijo izkopavanja, imenovano stratigrafska metoda, s katero skušajo slediti nalaganju arheoloških plasti, v katerih so ohranjeni ostanke prazgodovinske naselbine v različnih časovnih obdobjih. Ugotoviti poskušajo, kako velike so bile hiše, izračunati število hiš in število prebivalcev v naselju. Doslej so že dogledali, da je bila naselbina velika, kar pomeni, da bi lahko odkrili še marsikaj zanimivega, zato upajo, da tokratno enomesечно izkopavanje ni zadnje. Seveda je izkopavanje le zbiranje informacij, ki jih potem rekonstruirajo različni strokovnjaki: mineralogi, biologi, kemiki, atomski fiziki. Po zaključenih analizah le-teh pa bodo tako izkopani kot rezultati raziskav prišli nazaj v Belo krajino, in sicer v Belokranjski muzej v Metliki.

M. BEZEK-JAKŠE

SPET DOMA — Po mesecu dni potovanja: avtodom IMV v svoj tovarniški hlevček, novinarja pa nazaj za pisalne stroje.

Novomeška trojka spet doma

Vsi trije, novinarja in avtodom IMV, so srečno prestali pot — 5528 km, 74 m filmov, 30 dni

NOVO MESTO — Konec minulega tedna sta po 30 dneh popotovanja po Jugoslaviji, Grčiji in Krete vrnili domov naša novinarja Tone Jakše in Milan Markelj. Kljub vročini na evropskem jugu, vročini v dobesednem in prenesenem pomenu, sta tako novinarja kot tudi vozilo IMV prestala vse težave dolge poti in srečno zvozila še poslednjega od 5528 kilometrov, kolikor je bila dolga pot od Novega mesta do rta pri Kali Limenisu, ki je najjužnejša točka Evrope. Akcija Dolenjskega lista, ki so jo vodili Pionir, Novoteks, Labod, predvsem pa IMV, ki je dala na uporabo prototip novega modela avtodoma, je tako uspešno zaključena.

Novinarski beležnici sta polni zapisanih vtisov in pogovorov, na 74 metrih fotografskih filmov je lepo število posnetkov (razen tistih, ki so bili zaplenjeni), vse to pa se bo, preoblikovano v zapise, zvrstilo v seriji reportaž, ki bodo začele izhajati prihodnji teden v Dolenjskem listu. Na takšni poti se skusi, spozna in doživi marsikaj zanimivega, tokrat pa se naša novinarja zaustavila: veličastna džamija v Zagrebu, pogrezojoča se Tuzla, slovaška vas Kysac v Vojvodini, ogroženo Dojranjsko jezero, starodavni zidovi slovitih Miken, Epidaurusa, K-

DISKOTEKA IN GLASBENI VEČERI

NOVO MESTO — Novomeški hotel Metropol te dni dopolnjuje svojo ponudbo. Že jutri bodo v starem delu hotela mladim obiskovalcem odprli vrata diskoteke, slednja pa bo poslej odprta vsak petek in soboto med 20. in 2. uro. Disko jockey bo Gajo Magovec. Prav tako pa se te dni v restavraciji pričnajo glasbeni večeri. Vsak četrtek, petek in sobota med 18. in 22. uro bo za dobro počutje gostov skrbel »en mož — en ansambel«, v katerega vlogi bo nastopal Ninko Frlan.

STUDIO D TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

- Med pošiljatelji predlogov za glasbeno lestvico je imela ta teden največ sreče ALENKA SELAK iz Dobovega pri Otočcu. Zrežbi ji je podaril kaseto z zabavno glasbo, ki jo sicer daje Diskoteka otočec. Tokrat ste sestavili takšno lestvico:
1. Rol with it — STEWEW WINWOOD
 2. Breakfast in bed — UB 40 & CHRISSE HYNDE
 3. The twist — FAT BOYS & CHUBY CHECKER (novost)
 4. Lost in you — ROD STEWART (novost)
 5. Turn back the clock — JOHNNY HATES JAZZ
 6. One love — PAT BENATAR
 7. Galbi — OFRA HAZA
 8. Tomorrow people — ZIGGY MARLEY
 9. Somewhere down the crazy river — ROBBIE ROBERTSON
 10. Anything for you — GLORIA ESTEFAN & MIAMI SOUND MACHINE (novost)
- Predlog Studia D za prihodnjo novost: Girl you know it's true, Milli Vanilli. Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, p. p. 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in v Diskoteki Otočec.

Z balonom nad hmeljniški grad

Delavci Geodetskega zavoda iz Ljubljane bodo s pomočjo balona izdelali načrt za obnovo gradu, ki se je počasi lotevajo že tri desetletja

Hmeljniški grad je ponosno stal in nadzoroval dolino pod seboj vse do 9. maja 1942, ko so ga partizani v bojnosti, da se bo v njegovih zidovih utrdil sovražnik, zažgali. Nekajkrat smo že pisali, da ga obnavljajo, vendar je pri vseh poizkusih šlo le za zavarovanje močnih zidov pred dokončnim propadanjem.

V teh dneh se med dodobra načrtimi zidovi nahajajo delavci Geodetskega zavoda Slovenije. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta je namreč pri tej ustanovi naročil natančen posnetek obstoječih zidov, ki bo služil predvsem za nadaljnje raziskovalno delo. Po besedah vodje no-

vomeškega zavoda Jova Grobovska hmeljniški grad skriva v sebi kar tri faze gradnje: od romanskega do gotskega in renesančnega sloga. Brez natančnega poznavanja stanja obnovitvenih del ni mogoče nadaljevati.

Delavci Geodetskega zavoda iz Ljubljane se že dalj časa ukvarjajo z izdelavo načrtov kulturnih znamenitosti. Pri svojem delu se najpogosteje poslužujejo fotogrametrične metode. S posebno kamero fotografirajo posamezne dele gradu, kar pa na hmeljniškem gradu v celoti ni bilo mogoče. Sama okolica gradu je strma in neprimerna za postavljanje kamere, mogočno obzidje pa v celoti zakriva pogled na grad. Zato so se odločili za snemanje iz balona, saj je bilo le tako mogoče objekt posneti v celoti. Na pomoč so poklicali člane balonarskega kluba Zmajček iz Ljubljane. Ti so na Hmeljnik prišli z balonom, katerega premer znaša skorajda 15 metrov, v višino pa skupaj s košaro meri 23 metrov. Balon so napolnili z vročim zrakom in ga spustili, da se je s smelno kamero in posadko dvignil na potrebno višino. Načrti fasad bodo tako skupaj s fotografijami služili kot pripomoček pri izdelavi projekta obnove gradu.

Kako bo z ruševinami gradu Hmeljnik, se še ne ve. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine bo s sredstvi

TEMELJIT POSNETEK GRADU — Geodeta Vasja Bric in Jože Šmalcelj v tem času s preciznimi napravami pripravljata posnetke obstoječih razmer na gradu Hmeljnik. Del zidov je že zaščiteno pred nadaljnjim propadanjem, preostali pa bodo morali počakati na natančne načrte in potlej še na denar. (Foto: J. Pavlin)

Kulturne skupnosti Slovenije in občinske kulturne skupnosti omogočil, da grad ne bo še naprej propadal. Delavci zavoda so letos pripravili tudi večjo očiščevalno akcijo, med katero so čistili okolico gradu in bližnji gozd. Letos so poskrbeli tudi za posnetke gradu Soteska in Žužembek. Slednji je delno že rešen propadanja, v Soteski pa bodo poizkušali obnoviti štiri stolpe in zunanje grajske stene, notranjščine pa verjetno nikoli več ne bo. Vse se začne in neha pri denarju.

J. PAVLIN

ŠČUKA VELIKANKA IZ KRKE — Novomeški ribič Marjan Bračič je prejšnji teden v Krki pri Srebrničah ujel ščuko velikanko, ki je bila dolga 109 centimetrov, na tehtnici pa je potegnila 11 kilogramov. S to lepo trofejo je kronana letošnja sezona lova ščuk na Krki, ki se počasi izteka, od 1. oktobra dalje pa svojo srečo preizkušajo sulčarji. Na sliki: srečni in zadovoljni ribič. (Foto: Slavko Dokl)

KOSTANJEV PIKNIK NA BOHORJU

SENOVO — Planinsko društvo Bohor — Senovo vabi vse ljubitelje narave na tradicionalno kovanje nedeljo, ki bo v nedeljo, 16. oktobra, pri planinski koči na Bohorju. Objublajo, da bodo poskrbeli za prijetno zabavo in dobro počutje vseh udeležencev kovanjskega piknika.

BELOKRANJCI NA RAZSTAVI

»NARAVA—ZDRAVJE« ČRNOMELJ — Na ljubljanski razstavi »Narava-zdravje« bodo letos sodelovali tudi Belokranjci. Tako bodo to soboto prikazali pisanje belokranjskih pisanic, Integralov tozd Gostinstvo pa bo predstavil program izletov v Belo krajino. V ponedeljek, 17. septembra, bo obiskovalcem razstave zaigral ljudski godec Jazo iz Vinice.

V ČRNOMALJSKI OBČINI ZOPET STEKLINA

ČRNOMELJ — Na območju črnomaljske občine so se po krajšem tisti približno štirih mesecih zopet pojavile stekle lisice, česar pa v meliški občini za zdaj še ni zaznali. Ljudje opažajo vse več lisic, ki prihajajo v stik z domačimi živalmi. Najbolj pogosto se to dogaja v krajih na obronkih kočevskih gozdov. Tiste lisice, ki jih pobijejo, pošiljajo na preiskave v Ljubljano in potem inspektorji ukrepajo glede na rezultate. Večji problem pa je v tistih primerih, ko lisica po stiku z domačimi živalmi pobegne in lahko le sumijo, da je stekla. Zato morajo te živali, ki so prišle v stik z lisico, za najmanj tri mesece dati v karanteno in opazovati njihovo obnašanje.

kozjerija ATE, KAJ PA SO TO MITINGI?

- Mali je obseden z besedo — miting.
- Ate, kaj so to mitingi?
- Srečanja. Zborovanja.
- Zakaj pa na njih kričijo?
- Da bi jih slišali.
- Kdo naj bi jih slišal?
- Vodilni.
- So vodilni gluhi, da je treba kričati? Zakaj pa kričijo: hočemo orožje?
- Slabo si slišal. Ljudje kričijo: hočemo rože.
- Aha. Kričijo pa tudi: ubijte župana!
- Spet narobe. Ljudje kričijo: ljubite župana. Dobro je treba poslušati, pa bo vse v redu, veš.
- Ate, koliko ljudi pa se zbere na mitingu?
- Tisoč, deset tisoč, tudi več sto tisoč.
- Pa pridejo na zborovanje peš?
- Pripeljejo se z vlaki, z avtobusi, z avtomobili.
- To pa je drago, kaj?
- Ne vem, po čem so zdaj vozovnice.
- Kje pa dobijo denar?
- Delajo, pa ga zaslužijo.
- Kdaj pa so mitingi? Dopol dne?
- Da.
- Nekaj je narobe. Če so mitingi dopolne, tete in strici ne delajo. In če ne delajo, ne zaslužijo denarčka. In če nimajo denarčka, nimajo za vlak. In če nimajo za vlak, ne morejo priti na miting.
- Pač ne razmišljam tako kot ti.
- Zakaj pa sploh so mitingi?
- Zaradi protesta, včasih pa tudi zaradi podpore.
- Koga pa hočejo podpreti?
- Zahteve delavskega razreda. Delavski razred, če hočeš.
- Če te prav razumem, so potem vodilni proti delavskemu razredu. Če ne bi bilo tako, čemu bi potem delavci kričali na vodilne.

TONI GAŠPERIČ